

Programmabegroting 2021

Colofon

Uitgave Gemeente Voorschoten

Postbus 393

2250 AJ Voorschoten

Inlichting: gemeente@voorschoten.nl

november 2020

Inhoudsopgave

Algemeen	4
Inleiding	5
Leeswijzer	8
Infographic	10
Financiële samenvatting	11
Exploitatie	11
Vermogenspositie	19
Beleidsbegroting	21
Recapitulatie	22
P0 Bestuur en ondersteuning	23
P1 Veiligheid	41
P2 Verkeer en vervoer	47
P3 Economie	52
P4 Onderwijs	58
P5 Sport, cultuur en recreatie	64
P6 Sociaal Domein	75
P7 Volksgezondheid en milieu	93
P8 Wonen en bouwen	103
Paragrafen	111
Paragraaf Lokale heffingen	112
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	122
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	130
Paragraaf Financiering	138
Paragraaf Bedrijfsvoering	147
Paragraaf Verbonden partijen	148
Paragraaf Grondbeleid	165
Paragraaf Bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen	167
Financiële begroting	168
Toelichting baten en lasten	170
Toelichting meerjarenperspectief	171
Bijlagen	174
Nieuw beleid per programma	175
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	178
Subsidies	182
Overzicht baten en lasten per taakveld	183
Incidentele baten en lasten	185
Investerings	187

Inleiding

2021 wordt een jaar van grote veranderingen voor Voorschoten.

Corona

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal en heeft ook de veerkracht van de Voorschotense samenleving laten zien. De financiële effecten voor de gemeente voor 2020 zijn naar het lijkt redelijk financieel gecompenseerd. De effecten structureel voor 2021 en volgende zijn maar gedeeltelijk bekend, omdat niet duidelijk is hoe deze pandemie zich ontwikkelt en wat de bijdrage van het Rijk daarin zal zijn. We streven ondanks alles naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen. We willen daarbij onze werkzaamheden en planningen zoveel mogelijk continueren. We hebben alles in het werk gesteld om inwoners en ondernemers waar mogelijk te helpen. Dit blijven we in 2021 doen. Het nemen van maatregelen en het helpen van inwoners heeft ook effect op de begroting van de gemeente Voorschoten.

Voorschoten krijgt weer een eigen ambtelijke organisatie

Door het in 2020 genomen besluit de ambtelijke samenwerking met Wassenaar te ontvlechten heeft Voorschoten bouwt weer een eigen gemeentelijke organisatie op. In het gemeentehuis van Voorschoten werken de medewerkers dan volledig aan onze eigen opgaven in het belang van onze inwoners en ons dorp. De verbinding tussen medewerkers, bestuurders en inwoners wordt daardoor sterker.

Het weer opbouwen van een eigen organisatie is geen gemakkelijke opgave. Wij doen het om beter werk te leveren voor onze Voorschotense gemeenschap, maar beseffen dat er ongetwijfeld startproblemen en overgangsproblemen zullen zijn. Dat vraagt in 2021 extra aandacht van alle betrokkenen.

Voorschoten ontwikkelt samenwerking in de Leidse regio

Waar het gaat om regionale samenwerking met andere gemeenten richten wij ons nadrukkelijk op de Leidse regio, de gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude. Intensievere samenwerking moet wel resultaat opleveren, voor de regio en/of individuele gemeenten. In 2021 besluiten wij of het verstandig is de samenwerking bij de uitvoering van sociaal beleid samen met deze gemeenten op te pakken in plaats van de huidige samenwerking met Leidschendam-Voorburg en Wassenaar. Verder werken we voor fysieke vraagstukken zoals ruimtelijk, wonen en klimaat en energievraagstukken vooral samen op de grotere schaal van Holland Rijnland.

Samenwerking met minder partners betekent ook minder bestuurlijk gedoe en beter democratische controle. Inzet en resultaten moeten duidelijk zichtbaar en controleerbaar zijn voor de gemeenteraad.

Voorschoten heeft een bouw- en woonagenda

Voorschoten werkt aan een drietal grote en een flink aantal kleinere bouwlocaties. Goede afweging van het bouwprogramma, hoeveel woningen, welke categorieën, doelgroepen en prijsklassen, maar ook het voorzien in voldoende groen en het voldoen aan de duurzaamheidseisen vraagt om goede voorbereiding en afweging. Om toch flinke voortgang te realiseren wordt er volgens een zowel ambitieuze als realistische bouwagenda worden gewerkt. Teveel projecten tegelijk betekent uiteindelijk minder resultaten. Daarom prioriteren we projecten in

de uitvoeringsagenda van de woonvisie. Er komen nieuwe instrumenten om beter onze sociale doelstellingen te realiseren. De gemaakte meerjarenprestatieafspraken met corporaties voeren we uit.

Voorschoten wordt steeds duurzamer

Alle nieuwe bouwprojecten moeten duurzaam zijn, halve oplossingen worden niet geaccepteerd. Voor bestaande bouw wordt verduurzaming besproken met de eigenaren, corporaties en bewoners. Voorschoten energieneutraal is een ambitieus streven, belangrijk is het om ieder jaar concrete, maar haalbare stappen te zetten. De gemeente wil dit doen samen met inwoners en organisaties, iedereen heeft hierin een verantwoordelijkheid. Maatregelen worden genomen om het dorp klimaatbestendig te maken, zoals opvangen van hemelwater.

Levendig dorp vraag om gezonde bedrijvigheid

De winkelgebieden in stand houden vraagt om keuzes, zoals meer concentratie van winkels in een beperkter gebied en mogelijk uitbreiding met aanvullende activiteiten, zoals horeca en culturele bedrijvigheid. Juist compacte en gezellig drukke plekken zijn aantrekkelijk voor zowel bezoekers als ondernemers. Door concentratie van bedrijvigheid komen plekken vrij voor o.a. woningbouw. In 2021 worden voor de betreffende gebieden knopen doorgehakt. Een nieuwe economische visie met uitvoeringsagenda en een ontwikkelprogramma voor locaties in het centrum geven daarbij voor de korte en lange termijn richting.

Goede voorzieningen op dorpse schaal

Voorschoten staat wat betreft woonaantrekkelijkheid in de top 10. Naast goede woningen en woonomgeving dragen maatschappelijke en culturele voorzieningen daar aan bij. Dat willen wij zo houden en waar mogelijk verbeteren. We onderzoeken of door slimme combinaties, zoals bibliotheek en cultureel centrum, met één in plaats van twee gebouwen, zulke voorzieningen ook op termijn financieel mogelijk zijn. Aan de hand van een haalbaarheidsstudie worden knopen doorgehakt over een multifunctionele accommodatie.

Participatie van inwoners voor beter beleid

Door belanghebbenden op het goede moment te betrekken bij plannen worden de beste resultaten bereikt. Sommige plannen worden alleen met de betreffende wijkbewoners besproken, andere plannen met alle geïnteresseerden in het dorp; participatie op maat. Ook de mate van participatie kan op maat; soms is goede informatie of goed overleg voldoende, bij andere plannen kunnen bewoners het initiatief nemen of overnemen. Belangrijk is dat vooraf duidelijk is wat de door de raad vastgestelde kaders zijn. Met drie pilots onder regie van een in te stellen taskforce "samen doen" willen we de bestaande inspraakprocessen verder verbeteren. Ook het ontwikkelen van de eigen organisatie zal daaraan bijdragen.

Jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en arbeidsparticipatie

De structureel toenemende kosten op het terrein van Jeugd zijn op termijn niet te beheersen en hollen gemeentelijke voorzieningen uit. We zijn begonnen met maatregelen ten behoeve van preventie en controle, lokaal vanuit het actieplan jeugd, regionaal door aanscherpingen binnen H10 verband. Concreet is dit gericht op betere beheersing van de toegang, verbreden van het voorveld, beter contractmanagement en strakkere controle en verantwoording. Ondertussen wordt met kracht bij het Rijk gelobbyd voor meer geld. Dat geldt ook voor de toenemende kostenstijging in de WMO. Parallel willen we in 2021 besluiten nemen over verlegging van deze taken naar de Leidse regio.

Financiële risico's vragen om behoedzaamheid en keuzes

Het jaar 2021 laat een éénmalig overschot zien, de daarop volgende jaren sluit de begroting rond het "nulpunt". Op zich een knappe prestatie na de eerdere financiële problemen en de daardoor noodzakelijke bezuinigingen en lastenverhogingen. Er wordt alleen aan plannen gewerkt als er dekking voor is of kan worden gevonden binnen de totale begroting.

De herziening van het gemeentefonds per 1 januari 2022 dreigt tot lagere inkomsten te leiden. We hebben daarvoor geld opzij gezet. Voor 2022 houden we rekening met een nadelig effect van € 375.000 en voor 2023 en verder met een nadelig effect van € 625.000. Dat neemt niet weg dat we landelijk actief meedoen aan de lobby voor een betere verdeling en "vergroting van de koek".

Forse risico's vragen om behoedzaam en gedisciplineerd beleid: met name de stijgende kosten voor jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning, de komende herziening van het gemeentefonds en de onzekerheden van de coronacrisis. Deze maken dat ambities kritisch moeten worden bezien en waar nodig in langzamer tempo uitgevoerd.

De programmabegroting bestaat uit een beleidsbegroting en een financiële begroting.

De *beleidsbegroting* is opgebouwd uit een programmaplan en de verplichte paragrafen.

In het programmaplan is het beleid in Voorschoten op hoofdlijnen opgenomen, met het geld, inclusief de toelichtingen, dat we daarvoor beschikbaar hebben. De paragrafen richten zich op de beheeraspecten zoals bedrijfsvoering, weerstandsvermogen, kapitaalgoederen, lokale heffingen, grondbeleid en de paragraaf bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen.

De *financiële begroting* gaat vooral in op de financiële positie van onze gemeente. Hierin is het totale financiële overzicht opgenomen. Dit bestaat uit de door de raad vastgestelde kaders, het algemene financiële beeld en het overzicht van de baten en lasten.

De opbouw van de beleidsbegroting en de financiële begroting lichten we hieronder toe.

Beleidsbegroting

Op grond van artikel 8 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) bevat de beleidsbegroting:

- a. De te realiseren programma's;
- b. Een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen;
- c. Een overzicht van de kosten van overhead;
- d. Het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting;
- e. Het bedrag voor onvoorzien.

In de programma's is opgenomen welke maatschappelijke doelen we nastreven en per taakveld wat de belangrijkste ontwikkelingen zijn en wat het belangrijkste resultaat is. Per taakveld is daarnaast een inhoudelijke toelichting opgesteld voor het begrotingsjaar en volgende jaren.

De beleidsindicatoren geven een indicatie van de gewenste maatschappelijke effecten. De totaalramingen per taakveld en programma en de cijfermatige vergelijking per taakveld is opgenomen aan het eind van het programma.

Naast het programmaplan bevat de beleidsbegroting de wettelijk verplichte paragrafen. In de tabel hieronder staan deze vermeld.

Tabel 1 Paragrafen

Paragraaf	Inhoud
1. Lokale heffingen	<i>Ontwikkelingen op het gebied van de belastingen en heffingen.</i> Per heffing geven wij aan wat het beleid is en op welke wijze het tarief tot stand is gekomen. Ook geven wij inzicht in de (geraamde) opbrengsten.
2. Weerstandsvermogen en Risicobeheer	<i>Financiële gezondheid van de gemeente</i> De paragraaf geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om financiële risico's op te vangen.
3. Onderhoud kapitaalgoederen	<i>Beleid ten aanzien van het beheer van kapitaalgoederen.</i> Dit zijn onder andere onderhoud en vervanging van openbaar groen, wegen, riolering, openbare verlichting, verkeerslichtinstallaties en -borden, watergangen (waarvoor de gemeente een onderhoudsverplichting heeft) en civiele kunstwerken.

4. Financiering	<i>Ontwikkelingen en keuzes in het financieringsbeleid.</i>
5. Bedrijfsvoering	<i>De wijze waarop de gemeente met de bedrijfsvoeringstaken omgaat.</i>
6. Verbonden partijen	<i>Een overzicht van alle verbonden partijen.</i> Verbonden partijen zijn organisaties waarin de gemeente een financieel én een bestuurlijk belang heeft.
7. Grondbeleid	<i>Visie van de gemeente op het grondbeleid.</i> Licht de wijze waarop het grondbeleid ten uitvoer wordt gebracht toe en de prognose van de resultaten van grondexploitatie, winstneming en verloop van reserves.
8. Bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen	<i>Een overzicht van de bezuinigingen in 2021-2024 die in de ramingen zijn verwerkt.</i> De bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen die in deze begroting opgenomen zijn, staan expliciet vermeld in deze paragraaf. Hierdoor kunnen deze onderwerpen goed worden gemonitord.

Financiële begroting

Naast de programma's en de paragrafen uit de beleidsbegroting kent de programmabegroting een financiële begroting. Volgens de voorschriften uit de BBV moet daarin opgenomen worden:

- a. Het overzicht van baten en lasten en de toelichting;
- b. De uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting;
- c. De bijlage met het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld.

Bij het onderdeel financieel meerjarenbeeld 2021-2024 wordt een meerjarenoverzicht gepresenteerd van baten en lasten. In dit overzicht zijn de gevolgen van nieuw beleid en bezuinigingen integraal verwerkt. In de programmatoelichtingen zijn de concrete maatregelen toegelicht.

Bijlagen

In de begroting zijn zeven bijlagen opgenomen te weten:

- Bijlage 1 Nieuw beleid per programma
- Bijlage 2 Reserves en voorzieningen
- Bijlage 3 Algemene uitkering uit het gemeentefonds
- Bijlage 4 Subsidies
- Bijlage 5 Overzicht baten en lasten per taakveld
- Bijlage 6 Incidentele baten- en lasten
- Bijlage 7 Investerings

Disclaimer: In het document worden de financiële tabellen automatisch gegenereerd, waardoor er afrondingsverschillen in cijfers kunnen voorkomen.

BEGROTING 2021 IN ÉÉN OOGOPSLAG

VERTROUWEN IN MENSEN, VERBINDEN VAN KRACHTEN

HOE KOMT DE GEMEENTE AAN HAAR GELD?

Het rijk

€ 36.147.000

Algemene uitkering en specifieke uitkeringen

Reservemutaties

€ 2.451.000

Inzet vermogen van de gemeente

Overige inkomsten

€ 6.376.000

O.a. verrekeningen van grondexploitaties, huur, rente en dividend

Lokale heffingen

€ 16.110.000

Toeristenbelasting	€ 161.000
Hondenbelasting	€ 133.000
Begraafrechten	€ 313.000
Precariobelasting	€ 1.099.000
Vergunningen en leges	€ 987.000
Rioolheffing	€ 2.717.000
Onroerendezaakbelasting	€ 7.122.000
Afvalstoffenheffing	€ 3.470.000
Overige belastingen	€ 108.000

TOTALE INKOMSTEN
€ 61.084.000

AAN WELKE TAKEN BESTEEDT GEMEENTE VOORSCHOTEN IN 2021 HAAR GELD?

P0 Bestuur en ondersteuning

- Beheer gebouwen en gronden
- KlantenContactCentrum en burgerzaken
- Gemeenteraad en college van B&W

€ 14.117.000

P1 Veiligheid

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

€ 2.160.000

P2 Verkeer en vervoer

- Verkeer
- Openbaar vervoer
- Rijnlandroute

€ 4.180.000

P8 Wonen en bouwen

- Ruimtelijke ordening
- Grondexploitatie

€ 5.688.000

P3 Economie

- Economische agenda Leidse regio
- Economische ontwikkeling en promotie
- 071 economie

€ 408.000

P7 Volksgezondheid en milieu

- Riolering en afval
- Milieubeheer, Omgevingsdienst West-Holland

€ 6.940.000

P4 Onderwijs

- Openbaar onderwijs
- Huisvesting basisscholen
- Onderwijsbeleid en leerlingzaken

€ 1.673.000

P6 Sociaal domein

- Welzijnsorganisaties, vrijwilligers
- Kinderopvang, mantelzorg
- Arbeidsparticipatie

€ 20.509.000

P5 Sport, cultuur en recreatie

- Sportsubsidies en onderhoud sportterreinen
- Cultureel erfgoed
- Beheer openbare ruimte en groen

€ 4.311.000

UITGAVEN VAN
€ 59.986.000

verdeeld naar de programma's

Begrotingssaldo 2021

Saldo	€ 1.098.000
Storting reserve sociaal domein	- € 600.000
Saldo na bestemming	€ 498.000

MEER WETEN? KIJK OP WWW.VOORSCHOTEN.NL

Financiële samenvatting

Exploitatie

Inleiding

Uit de voorliggende begroting blijkt een fors overschot voor 2021 van € 1.097.000. Dat overschot is echter eenmalig als gevolg van een incidentele meevallers. Voor 2021 is er derhalve ruimte voor reservevorming en/of eenmalige uitgaven.

Het meerjarig beeld van de begroting Voorschoten blijft kwetsbaar door externe, moeilijk te beïnvloeden risico's zoals jeugdhulp, herijking gemeentefonds en effecten van de Coronacrisis. Over de jaren 2022 en 2024 laat de begroting een klein overschot zien en in 2023 een klein tekort.

De meerjarig kwetsbare financiële positie betekent dat de gemeente Voorschoten haar ambities met beperkte middelen moeten realiseren, dan wel die ambities naar beneden moeten bijstellen en/of temporiseren.

Over een aantal ambities kan vanzelfsprekend pas een besluit worden genomen, als de claim duidelijk is en als er meer zekerheid ontstaan is over de mate waarin herijking van het gemeentefonds onze structurele financiële ruimte verkleint. Naar verwachting ontstaat daarover in december/januari meer zekerheid.

Belangrijke ontwikkelingen

Bij de gemeente Voorschoten speelt een groot aantal ontwikkelingen waarvan de financiële consequenties nog onzeker zijn. In de septembercirculaire krijgen we over de Rijksbijdrage meer duidelijkheid. Een deel betreft autonome ontwikkelingen, een deel betreft ambitie. Hieronder volgen, niet-uitputtend, een aantal belangrijke ontwikkelingen:

Herijking gemeentefonds

De gemeente Voorschoten heeft in haar meerjarenbegroting rekening gehouden met mogelijk negatieve gevolgen van de herijking gemeentefonds. De opbrengsten voor Voorschoten uit het gemeentefonds zullen naar verwachting structureel dalen. Of de stelpost toereikend is, is onzeker. Voor 2022 houden we rekening met een nadelig effect van € 375.000 (€ 15,- per inwoner) en voor 2023 en verder met een nadelig effect van € 625.000 (€ 25,- per inwoner).

Corona

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden en raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. Door de Coronacrisis hebben we bepaalde prioriteiten bij moeten stellen. Het nemen van maatregelen en het helpen van inwoners heeft ook effect op de begroting van de gemeente Voorschoten. Voor het 2020 lijkt het erop dat de gemeente voldoende gecompenseerd wordt door het Rijk; wat op de lange termijn de effecten van Corona op onze inwoners en bedrijven en op de financiële positie van de gemeente zijn, is onzeker.

Jeugdhulp en WMO

De kosten voor jeugdhulp stijgen. Ook de Rijksbijdrage zal stijgen maar lang niet voldoende om de gestegen kosten te compenseren. Er wordt steeds vaker, langer en intensiever gebruik gemaakt van (voornamelijk ambulante) professionele hulp en steun bij opvoed- en opgroei problemen. Uitdaging voor 2021 is om verder te gaan met het keren van het tij qua kosten, of in ieder geval met het afvlakken van de groeicurve zodat de kosten beheersbaar worden en de kwaliteit van zorg op peil blijft.

Uit onderstaande tabel blijkt het meerjarig beeld van de kostenontwikkeling van maatwerkvoorzieningen via het Service Bureau Jeugdhulp. Het betreft uitsluitend de specialistische jeugdhulpkosten, exclusief de kosten van de beheersorganisatie, inloopvoorzieningen, PGB en landelijke of lokaal ingekochte jeugdhulp.

(in miljoenen euros)

	JR 2015	JR 2016	JR 2017	JR 2018	JR 2019*)	schatting juli 2020	schatting sept 2020
Maatwerk voorz. SBJ	€ 2,553	€ 3,679	€ 3,358	€ 4,290	€ 4,007	€ 4,660	€ 5,186

*) Uitgangspunt voor de voorjaarsnota 2020 en de kadernota 2021.

Ambities

Organisatorische ontwikkelingen

Op dit moment werken wij nog steeds samen met de gemeente Wassenaar in één ambtelijke organisatie; daar is de voorliggende begroting nog op gebaseerd. Echter, Wassenaar en Voorschoten gaan hun taken over drie organisaties: de gemeente Wassenaar, de gemeente Voorschoten en de Werkorganisatie Duivenvoorde verdelen. Het besluit is genomen om dit de komende tijd uit te werken. Het streven is om per 1 januari 2021 met de nieuwe organisatie te starten. We maken geld vrij voor eenmalige kosten; structureel willen we dat de organisatie binnen de bestaande financieel kaders blijft werken. Het college zal daartoe aparte voorstellen indienen.

Multifunctionele accommodatie

De verschillende varianten voor een multifunctionele accommodatie (MFA) inclusief de consequenties worden nu uitgewerkt zodat in december 2020 een besluit kan worden genomen over een al dan niet te realiseren variant van de MFA en de daarbij behorende (investerings- en exploitatie)lasten. Voor de realisatie van een MFA is nog geen bedrag geraamd.

We willen het cultureel centrum een jaar langer openhouden om de periode tot een integraal besluit te overbruggen, en doen daarvoor separaat voorstellen in 2020.

Uitvoering verduurzamen gemeentelijk vastgoed

Er is een beperkt aantal objecten geselecteerd om te starten met de verduurzamingsopgave. In 2021 zal er een raadsvoorstel inclusief dekkingsvoorstel komen om met de verduurzaming van deze objecten aan te vangen.

Milieubeleidsplan 2021-2024

Voor het milieubeleidsplan is voor 3 jaar jaarlijks € 150.000 beschikbaar wordt gesteld om noodzakelijke maatregelen uit te voeren. Dit is minder dan de in het raadsvoorstel geraamde bedrag voor de uitvoering. Bij de kadernota 2022 zal het college nadere voorstellen doen.

Onderwijshuisvesting

De gemeente heeft een wettelijke verplichting om te voorzien in onderwijshuisvesting. Op basis van de inventarisatie in het kader van het IHP blijken een aantal investeringen noodzakelijk. Voor 2023 is een investering van € 1.500.000 voorzien in de Fortgensschool en voor 2027 een investering van € 1,5 mln in de Nutsschool.

Integraal Waterkwaliteitsplan (IWKP)

Om voorbereid te zijn op de toekomst wordt er een capaciteitsberekening van het totale rioolstelsel opgesteld, wat een onderdeel is van een Basis Rioleringsplan (BRP). Het doel is te komen tot een rioolstelsel dat voorbereid is op klimatologische veranderingen (robuust stelsel). Zoals veranderingen in de vorm van grote hoeveelheden neerslag die verwerkt moeten worden via het rioolstelsel. De planning is voor de zomer van 2021 gereed. Het robuust stelsel (waaronder persleidingen) is nog niet verwerkt in de budgetten van het IWKP. We streven ernaar om bij kadernota 2022 voorstellen te doen voor de financiële effecten.

Economie en Revitalisering centrum

De winkelgebieden in stand houden vraagt om keuzes, zoals meer concentratie van winkels in een beperkter gebied en mogelijk uitbreiding met aanvullende activiteiten, zoals horeca en culturele bedrijvigheid. Een nieuwe economische visie met uitvoeringsagenda en een ontwikkelprogramma voor locaties in het centrum geven daarbij richting. Voor beide jaren 2021 en 2022 is hiervoor € 100.000 uitgetrokken.

Bouwen en wonen

Een drietal grote en een flink aantal kleinere bouwlocaties is in voorbereiding. Goede afweging van het bouwprogramma, hoeveel woningen, welke categorieën, doelgroepen en prijsklassen, maar ook het voorzien in voldoende groen en het voldoen aan de duurzaamheidseisen vraagt om goede voorbereiding en afweging. Om toch flinke voortgang te realiseren wordt er volgens een zowel ambitieuze als realistische bouwagenda worden gewerkt. Teveel projecten tegelijk betekent uiteindelijk minder resultaten. Daarom prioriteren we projecten in de uitvoeringsagenda van de woonvisie. Er komen verder nieuwe instrumenten om onze doelstellingen te realiseren. De gemaakte meerjarenprestatieafspraken met corporaties voeren we uit. We stellen voor de komende twee jaar € 139.500 per jaar uit te trekken voor extra ambtelijke capaciteit.

Van kadernota naar begroting

Met de gemeenteraad is overeengekomen de kadernota als 'het moment' aan te wijzen om integrale afwegingen te maken tussen de beleidsmatige voornemens en de daarvoor beschikbare financiële ruimte. Het financieel meerjarenbeeld zag er na vaststelling van de kadernota op 9 juli 2020 als volgt uit:

Tabel 2

Recapitulatie ontwikkelingen kadernota 2020					
(bedragen * €1.000,- / "-"=nadeel, "+"=voordeel)					
Omschrijving/Jaar	2021	2022	2023	2024	
A. Startsaldo voor kadernota 2021	477	324	187	287	
Autonome ontwikkelingen	-421	-394	-394	-49	
Loon- en prijsontwikkelingen	162	162	162	162	
Nieuw beleid	-650	-643	-372	-142	
Gemeenschappelijke regelingen	-212	-226	-245	-348	
Overig	810	475	8	54	
Totaal ontwikkelingen	167	-302	-654	-36	

Terugblik kadernota

Voorschoten zag zich op het moment van behandeling van de kadernota geconfronteerd met een aantal ontwikkelingen die de begroting raakten. Het betroffen voornamelijk zaken die zich buiten de eigen invloedssfeer bevonden. Het ging om autonome ontwikkelingen als bijvoorbeeld de onzekerheid rondom de herverdeling van het gemeentefonds vanaf 2021, de stijgende loonkosten en de kostendekkendheid afval. Een aantal van die onderwerpen zijn in de kadernota gekwantificeerd en maken onderdeel uit van financiële ontwikkelingen zoals in de tabel hierboven gepresenteerd. Een aantal van die onderwerpen spelen in de begroting nog steeds en zijn nog niet te kwantificeren.

Het college biedt de gemeenteraad de voorliggende (structureel en reëel sluitende) begroting aan en zal in het volgende hoofdstuk nader toelichten hoe dit tot stand is gekomen.

Ontwikkelingen na kadernota

De gemeente Voorschoten heeft een structureel sluitende begroting voor de komende jaren.

Het meerjarenbeeld start met de begrotingspositie zoals vermeld in de kadernota 2021. In de raadsvergadering van 9 juli 2020 bent u ook geïnformeerd over de gevolgen van de door het Rijk uitgebrachte meicirculaire 2020. Na deze raadsvergadering hebben zich ook (financiële) ontwikkelingen voorgedaan die verwerkt zijn in deze begroting. Hieronder treft u het meerjarenbeeld aan van de begroting 2021 en een toelichting op de ontwikkelingen na de kadernota 2021.

Tabel 3

Ontwikkelingen meerjarenbegroting 2021-2024 (bedragen * € 1.000,-/ "-"= nadeel, "+"= voordeel)				
Omschrijving/ Jaar	2021	2022	2023	2024
A. Startsaldo begroting 2021(kadernota 2021)	167	-302	-654	-36
1. Overige ontwikkelingen/ Uitwerkingen kadernota	610	464	307	160
2a. Meicirculaire 2020	596	479	294	134
2b. Herberekening kapitaallasten	14	-15	13	26
2. Dekkingsvoorstel Kadernota	30	105	105	105
2a. Inzet stelpost areaaluitbreiding vanaf 2022		75	75	75
2b. Schrappen OZB-gebruik niet-woningen				
2c. Verlagen budget beschut werk	30	30	30	30
3. Wijzigingen na kadernota	291	47	34	66
3a. Integratie Zorg en Veiligheidshuis in RDOG	-14	-14	-14	-14
3b. Kostendekkendheid riool	66	0	0	0
3c. Kostendekkendheid afval	263	97	100	100
3d. Oplossen taakstelling paspoortdip	-4	-16	-32	0
3e. Diverse kleine wijzigingen	-15	-15	-15	-15
3f. Ondertiteling raadsvergaderingen	-5	-5	-5	-5
3g. BHP Vastgoed- ramen stelpost onderhoud*	0	0	0	0
3h. BHP Vastgoed- ramen dotatie voorziening onderhoud*	0	0	0	0
3i. Bijramen inkomsten en uitgaven BUIG*	0	0	0	0
B. Totaal ontwikkelingen	931	616	446	331
Begrotingssaldo 2021-2024 (A + B)	1.098	315	-208	295
w.v. Incidenteel	-314	-128	-210	20
w.v. Structureel	1.412	443	1	274

*Per saldo betreft dit budgettair neutrale wijzigingen

De raadsbesluiten zijn verwerkt tot en met de raadsvergadering van 9 juli 2020. De in kaart gebrachte ontwikkelingen na de kadernota laten voor 2021 een positief begrotingssaldo zien van € 1.097.812.

Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH)

Per 1 januari 2021 wordt het Veiligheidshuis Hollands Midden geïntegreerd in de RDOG Hollands Midden, in het programma Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH). Met deze reorganisatie wordt beoogd om de aanpak van complexe casuïstiek te verbeteren door processen van zorg, veiligheid en sociaal domein meer te integreren. Voor

Voorschoten bedraagt de structurele bijdrage voor het ZVH € 14.418, die in 2021 nog eenmalig per facturatie wordt geïnd. Vanaf 2022 wordt de bijdrage omgerekend naar de BPI-systematiek van de RDOG.

Kostendekkendheid rioolheffing

In 2021 wordt een kostendekkendheid van 100% van de rioolheffing gerealiseerd. Hiervoor wordt de opbrengst van de rioolheffing met 1% verhoogd. Een onttrekking aan de egalisatievoorziening is voor 2021 niet nodig.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

In 2021 wordt een kostendekkendheid van 100% van de afvalstoffenheffing gerealiseerd. Hiervoor wordt de opbrengst van de afvalstoffenheffing verhoogd tot het niveau dat deze 1,6% (inflatiecorrectie) hoger ligt dan in 2020. Om te komen tot 100% kostendekkendheid wordt voor 2021 € 112.748 ingezet uit de voorziening afvalstoffenheffing. Daarnaast wordt de voorgenomen dotatie aan de voorziening van € 26.071 verlaagd naar € 0. De opbrengst afvalstoffenheffing van 2022 wordt – gelet op het feit dat structurele kostendekkendheid nog niet is bereikt - verhoogd tot het opbrengstniveau van 2021.

Aframen restant stelpost paspoortdip

Door een neerwaartse aanpassing van de formatie van het klantcontactcentrum is door de WODV al grotendeels (€ 90.100) invulling gegeven aan de opgenomen taakstelling als gevolg van de zgn. paspoortdip. Gebleken is dat voor de resterende stelpost geen verdere kostenbesparingen kunnen worden gerealiseerd. Het restant van deze stelpost is afgeraamd.

Diverse kleine wijzigingen

Verschillende 'kleinere' bijstellingen in budgetten vanaf 2021 hebben een effect op het begrotingssaldo. Het betreft hier voornamelijk aanpassingen van uitgaven. Te denken valt aan de contributie aan de VNG.

Ondertiteling raadsvergaderingen

Per september 2020 zijn overheidsorganisaties verplicht om online vergaderingen van de gemeenteraad (achteraf) te voorzien van een ondertiteling. Deze verplichting komt voort uit het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid.

Ontwikkeling Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten (BUIG)

Het rijk stelt budget beschikbaar voor de financiering van de uitkeringen die de gemeente verstrekt (BUIG). Inmiddels zijn het 'voorlopig' en het (lagere) 'nader voorlopig' budget bekend. In verband met de coronacrisis en het daardoor naar verwachting groeiende bestand van uitkeringsgerechtigden vindt de bevoorschotting vanuit het rijk plaats op basis van het voorlopig budget (€ 4.748.519). De ramingen van de BUIG worden aangepast naar dit budget, wat een verhoging van de inkomsten en de uitkeringen van € 331.290 betekent. Per saldo is dit een budgettair neutrale wijziging.

P.m. posten kadernota 2021

Bij de bespreking van de kadernota zijn zorgen geuit over de verschillende p.m. posten. Het gaat hier om onderwerpen die niet gekwantificeerd zijn, maar waarvan wel de verwachting is dat deze op enig moment een

financiële impact op de begroting zullen hebben. In de kadernota betrof dat de hierna genoemde onderwerpen. Waar mogelijk zijn de onderwerpen geactualiseerd.

Huisvestingskosten VVE en JGZ

In het najaar 2020 verwacht het college een voorstel voor de verhuizing van JGZ en VVE uit te werken.

Multifunctionele accommodatie

Voor de realisatie van een MFA kan nog geen bedrag worden genoemd. De verschillende varianten inclusief de consequenties worden nu uitgewerkt zodat in december 2020 een besluit kan worden genomen over een al dan niet te realiseren variant van de MFA en de daarbij behorende (investerings- en exploitatie)lasten. Zowel Prinses Marijkelaan 2 en 4 als het pand aan de Richard Wagnerlaan zullen daarna worden verkocht. Wij zullen aparte voorstellen aan de raad voorleggen om hangende de besluitvorming over de MFA de verkoop uit te stellen met tenminste een jaar.

Overige ontwikkelingen begroting 2021

Sluitende begroting

Doelstelling is een structureel en reëel sluitende (meerjaren)begroting. Voor de jaren 2021 - 2024 is het college erin geslaagd om een structureel en reëel sluitende begroting aan te bieden. Het college stelt gezien de hiervoor genoemde onzekerheden een bedrag van € 600.000 te storten in de bestemmingsreserve voor het Sociaal Domein. Ten behoeve van onvoorziene uitgaven resteert na deze bestemming een begrotingssaldo van € 498.000.

Tabel 4

Ontwikkelingen meerjarenbegroting 2021-2024 (bestemmingen)				
(bedragen * € 1.000,-/ "-"= nadeel, "+"= voordeel)				
Omschrijving/ Jaar	2021	2022	2023	2024
Begrotingssaldo 2021-2024	1.098	314	-208	295
Voorstel ter bestemming van het begrotingssaldo;				
Storting in de reserve sociaal domein	-600	0	0	0
Storting in de te vormen reserve incidentele reorganisatiekosten	pm	0	0	0
Begrotingssaldo na bestemming	498	314	-208	295

Reserve Sociaal Domein

Bij het tot stand komen van de najaarsnota 2020 blijkt de budgetten voor jeugdhulp en WMO voor 2020 ondanks een verhoging bij de voorjaarsnota ontoereikend zijn. Op basis van recente prognoses van het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden wordt ingeschat dat de kosten voor de individuele voorzieningen jeugd in vrijwillig en gedwongen kader in 2020 op zullen lopen naar € 5,1 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door een stijgend aantal jeugdigen dat hulp ontvangt, alsook de complexiteit en daarmee zorgzwaarte van de hulp. De extra tegemoetkoming vanuit het Rijk is onzeker. Per saldo stellen we voor € 600.000 te storten in de reserve sociaal domein.

Bij de WMO is het aantal aanvragen toegenomen door de vergrijzing en de aanzuigende werking van het abonnementstarief, ook het aantal aanvragen voor maatwerkvoorzieningen is fors toegenomen.

Reserve incidentele reorganisatiekosten

Voorschoten krijgt een eigen organisatie en de WODV zal worden opgeheven.

Het college vindt het van belang dat de structurele kosten hiervan niet hoger zijn dan de huidige kosten die Voorschoten aan de WODV betaalt (ruim € 16 miljoen). Dat neemt niet weg dat elke organisatieverandering geld kost.

Op dit moment is nog niet scherp aan te geven wat de eenmalige kosten van de opheffing van de WODV en de eenmalige kosten voor de opbouw van de nieuwe organisatie zijn. Om die reden wordt thans nog geen bedrag genoemd, maar wel alvast een reserve ingesteld en PM geraamd. Zodra de totale eenmalige reorganisatiekosten duidelijker is zal het college met voorstellen komen; naar verwachting begin 2021.

Vermogenspositie

De vermogenspositie wordt onderverdeeld in de volgende onderwerpen:

- Eigen vermogen
- Vreemd vermogen
- Weerstandsvermogen

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserves en de bestemmingsreserves. De algemene reserves bestaan uit de concernreserve en de reserve weerstandsvermogen. De concernreserve heeft geen vastgestelde bestemming en is daarmee ook het vrij besteedbare deel van de reserves. De bestemmingsreserves hebben wel een door de raad vastgesteld doel en kunnen alleen voor dat doel worden aangewend, tenzij de bestemming van de reserve wordt gewijzigd door de raad.

In het meerjarenperspectief daalt het eigen vermogen van € 33,8 mln. (miljoen) naar € 29,5 mln. In de toelichting op het meerjarenperspectief (in de financiële begroting) is een overzicht opgenomen van alle reservemutaties. In de bijlage 'Reserves en Voorzieningen' treft u een overzicht aan van alle algemene- en bestemmingsreserves.

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding weer van het eigen vermogen als onderdeel van het totale vermogen. De solvabiliteitsratio bedraagt begin 2020 40,2%. Dit betekent dat 40,2% van het gemeentebezit met eigen vermogen gefinancierd is, wat volgens VNG-normen matig is. Ook de ratio van 32,7% in 2024 wordt aangemerkt als matig. Hierbij dient men zich te realiseren dat de resterende 59,8% voor 55,8% bestaat uit lang aangetrokken geldleningen. De rest bestaat uit door de raad ingestelde voorzieningen voor de bekostiging van toekomstige lasten (voor bijv. onderhoud van de openbare ruimte) en uit exploitatie-gerelateerde posten zoals crediteuren en andere nog te betalen bedragen.

Tabel 5 Solvabiliteitsratio 2020-2024 (bedragen * € 1.000,-)

Prognose per 31 december	2020	2021	2022	2023	2024
Eigen vermogen (A)	33.777	31.962	30.553	30.015	29.477
Totaal vermogen (B)	83.998	86.734	90.447	90.284	90.051
Solvabiliteitsratio (A/B)	40,2%	36,9%	33,8%	33,2%	32,7%

Vreemd vermogen

Het vreemd vermogen is opgebouwd uit de voorzieningen en de schulden.

Voorzieningen

De stand van de voorzieningen bedraagt per 1 januari 2021 € 11,1 miljoen en neemt in 4 jaar tijd toe tot € 12,8 miljoen. Deze toename van € 1,7 miljoen wordt met name veroorzaakt door het in dit meerjarenperspectief achterblijven van de voorgenomen beschikkingen ten opzichte van de structurele dotaties. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen en bijlage 2.

Schulden

De schulden van de gemeente Voorschoten bestaan uit langlopende en kortlopende geldleningen. Op de langlopende geldleningen wordt jaarlijks afgelost.

Binnen de integrale financiering zal Voorschoten per 1 januari 2021 naar verwachting voor € 28,0 miljoen aan langlopende geldleningen en € 1,9 miljoen aan rekening courant aangetrokken hebben. De netto schuldquote per 1 januari 2021 is 50,4%, neemt in 2021 toe tot 56,1% en loopt in de jaren daarna op tot 67,4% en eindigt eind 2024 op ca. 66,1%. Eind 2024 bedraagt de omvang van de lang aangetrokken financiering naar verwachting ca. € 33,8 mln.

Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

In de Nota schuldenbeheersing is afgesproken de omvang van de totale schuld, dus de lange én korte schuld, niet meer te laten oplopen dan € 53 mln. Uitgaande van een geëxtrapoleerd jaarlijks gemiddeld vervangingsinvesteringentotaal van € 2,5 mln. wordt die grens bereikt als van 2021 tot en met 2030 jaarlijks gemiddeld een kleine € 1,5 mln. aan aanvullende investeringen wordt gerealiseerd (dus boven de in het meerjarenperspectief opgenomen investeringsplan). Omdat deze € 14,7 mln. investeringsruimte nog niet concreet is ingevuld zijn de daaruit voortvloeiende bedragen nog niet in het voorliggende meerjarenperspectief verwerkt.

Weerstandsvermogen

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde capaciteit daalt met een score van 4,9 licht ten opzichte van de jaarrekening 2019. De huidige omvang van de reserve Weerstandsvermogen staat op dit moment op € 4,0 mln. en is daarmee te laag ten opzichte van de verwacht benodigde € 4,6 mln. Hoewel de omvang van de risico's elk jaar wel iets schommelt wordt toch voorgesteld om vanuit de concernreserve een extra storting van € 1,0 mln te doen in de Reserve Weerstandsvermogen en deze op het niveau van € 5,0 mln te brengen. Dat is ter dekking van de momenteel verwachte omvang van € 4,6 mln plus een behoedzaamheidsmarge van € 0,4 mln voor schommelingen.

Beleidsbegroting

Recapitulatie

Tabel 6 Recapitulatie

Programma's bedragen x € 1.000,- "-="nadeel/"+"= voordeel)	Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P0 Bestuur en ondersteuning	555	-5.027	-4.472	537	-5.396	-4.859	503	-5.508	-5.006	720	-5.647	-4.928
P1 Veiligheid	205	-2.160	-1.955	205	-2.160	-1.955	205	-2.160	-1.955	205	-2.160	-1.955
P2 Verkeer en vervoer	124	-3.580	-3.455	124	-3.664	-3.540	124	-3.653	-3.529	124	-3.658	-3.534
P3 Economie	68	-408	-340	41	-382	-342	41	-356	-316	41	-276	-236
P4 Onderwijs	284	-1.673	-1.389	284	-1.670	-1.386	284	-1.667	-1.383	284	-1.705	-1.421
P5 Sport, cultuur en recreatie	253	-4.274	-4.022	253	-4.286	-4.034	253	-4.287	-4.034	253	-4.300	-4.047
P6 Sociaal Domein	5.440	-20.509	-15.068	5.440	-20.425	-14.985	5.440	-20.059	-14.619	5.440	-20.058	-14.618
P7 Volksgezondheid en milieu	6.852	-6.940	-88	6.739	-6.945	-206	6.783	-7.044	-260	6.783	-6.931	-147
P8 Wonen en bouwen	3.909	-5.688	-1.779	2.852	-4.121	-1.270	1.076	-2.185	-1.109	1.022	-2.130	-1.108
Totaal programma's	17.691	-50.260	-32.569	16.475	-49.051	-32.576	14.709	-46.919	-32.210	14.872	-46.867	-31.994
Algemene dekkingsmiddelen	40.922	-884	40.037	40.641	-914	39.727	40.864	-927	39.937	41.094	-935	40.159
Overhead	20	-8.179	-8.159	20	-8.240	-8.220	20	-8.467	-8.447	20	-8.401	-8.381
Heffing vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	-26	-26	0	-26	-26	0	-26	-26	0	-26	-26
Saldo van baten en lasten	58.633	-59.350	-717	57.136	-58.230	-1.094	55.594	-56.340	-746	55.986	-56.229	-243
Mutaties reserves	2.451	-636	1.815	1.429	-20	1.409	558	-20	538	558	-20	538
Geraamde resultaat	61.084	-59.986	1.098	58.565	-58.251	315	56.152	-56.360	-208	56.544	-56.250	295

* De Algemene dekkingsmiddelen (taakveld 0.5, 0.61, 0.62, 0.64, 0.7 en taakveld 3.4, de overhead (taakveld 0.4), de heffing vennootschapsbelasting (taakveld 0.9) en het bedrag voor onvoorzien (taakveld 0.8 alleen bedrag onvoorzien) zijn in deze tabel apart zichtbaar gemaakt en met regels onder het totaal van programma's opgenomen. De bedragen van deze taakvelden horen bij programma 0 en programma 3 en zijn in deze tabel anders dan in de overige tabellen in deze begroting in mindering gebracht op de bedragen in te tabelregel van programma 0 en programma 3.

Door reserves op te bouwen (doteren) en weer in te zetten (onttrekken) zorgt de gemeente dat middelen na goedkeuring door de raad, beschikbaar zijn voor het behalen van haar doelstellingen.

P0 Bestuur en ondersteuning

Wat willen we bereiken ?

De ambitie is vijf sterren dienstverlening. De dienstverlening is duidelijk, tijdig, klantgericht en toegankelijk. De komende jaren richten we ons op het optimaliseren en stimuleren van de digitale dienstverlening;

Voorschoten is een zelfstandige gemeente met haar eigen bestuur en eigen agenda. Het college werkt constructief samen met de gemeenten uit de Leidse Regio en met Wassenaar en Leidschendam-Voorburg;

Burgers herkennen zich in het Voorschotense bestuur. De bestuursstijl is betrouwbaar, open en transparant. Daarom komt beleid zoveel mogelijk tot stand in samenspraak met burgers en hun vertegenwoordigers. Wij stimuleren hierbij het particulier initiatief en scheppen zoveel mogelijk de randvoorwaarden om deze initiatieven mogelijk te maken;

De gemeente houdt de lasten in reële termen gelijk en geeft niet meer geld uit dan dat er binnenkomt;

Kernwoorden bij de aanpak zijn een integrale en strategische benadering van al het gemeentelijk bezit en het vergroten van het inzicht in de financiële resultaten ervan. Daarbij is de aanpak gericht op de uitgangspunten dienstverlenend (in- en extern) en flexibel.

Wat gaan we daarvoor doen ?

0.1 Bestuur

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Focus van regionale samenwerking in de Leidse regio
Opgavegericht werken
Omgevingswet

Belangrijkste resultaten 2021

Twee separate gemeentelijke organisaties (voor Wassenaar en Voorschoten)
Start van de taskforce Participatie met 3 pilots "(Samen Doen
Intensivering van samenwerking in de Leidse regio en gezamenlijke toekomst bepalen
We zijn gestart met een meer opgavegericht werken met hulp van Twynstra Gudde
Toewerken naar invoering omgevingswet 2022 en zorgen dat de stappen worden genomen om dit te kunnen realiseren

Toelichting

Organisatorische ontwikkelingen

Nu hebben de gemeenten Wassenaar en Voorschoten nog één ambtelijke organisatie, de Werkorganisatie Duivenvoorde. We gaan de taken van de gemeente Voorschoten echter anders organiseren. Door het in 2020 genomen besluit de ambtelijke samenwerking met Wassenaar te beperken heeft Voorschoten vanaf 1 januari 2021 weer een eigen gemeentelijke organisatie. In het gemeentehuis van Voorschoten werken de medewerkers dan volledig aan onze eigen opgaven in het belang van onze inwoners en ons dorp. De afstand tussen medewerkers en bestuurders wordt daardoor kleiner. Het weer opbouwen van een eigen organisatie is geen gemakkelijke opgave. Wij doen het om beter werk te leveren voor onze Voorschotense gemeenschap, maar beseffen dat er ongetwijfeld startproblemen en overgangsproblemen zullen zijn. Dat vraagt de eerste maanden van 2021 extra aandacht van alle betrokkenen.

Nieuwe kroonbenoemde burgemeester

Eind 2020 start de procedure om te komen tot een nieuwe kroonbenoemde burgemeester voor Voorschoten. Deze procedure zal voor een groot deel in 2021 plaatsvinden.

Opgavegericht werken

We gaan steeds meer opgavegericht werken. Daarbij staat de opgave/ambitie centraal. We zijn er hard mee bezig om dit door te voeren in de organisatie. Dat betekent dat de opgaven en behoeften van onze inwoners, organisaties en bedrijven centraal staan zodat we, waar mogelijk samen met hen kunnen sturen op het juiste resultaat.

We doen meer aan Participatie

Door belanghebbenden op het goede moment te betrekken bij plannen worden de beste resultaten bereikt. Sommige plannen worden alleen met de betreffende wijkbewoners besproken, andere plannen met alle geïnteresseerden in het dorp; participatie op maat. Ook de mate van participatie kan op maat; soms is goede informatie of goed overleg voldoende, bij andere plannen kunnen bewoners het initiatief nemen of overnemen. Belangrijk is dat vooraf duidelijk is wat de door de raad vastgestelde kaders zijn. Met drie pilots onder regie en een in te stellen taskforce "samen doen" willen we de bestaande participatieprocessen verder verbeteren.

Regionale Samenwerking

Er wordt door Voorschoten veel samengewerkt in de regio, dat kan op verschillende schaalniveaus zijn. Op Holland Rijnland-niveau, maar ook in de Leidse regio of Hollands Midden. We willen de Focus op de Leidse regio en Hollands Rijnland versterken.

Vorig jaar is de regionale agenda omgevingsvisie vastgesteld. Ook zijn er diverse stappen gezet waar het gaat om het "omklappen" van het sociaal domein van de voormalige Haagse regio naar de Leidse regio. We zullen voorstellen doen voor omklappen van de samenwerking voor jeugd, maatschappelijke ondersteuning en arbeidsparticipatie (het sociaal domein) naar de Leidse regio.

Invoering Omgevingswet

Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. Het motto van de Omgevingswet is 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen van kwaliteit'. Het gaat daarbij om het zorgdragen voor een veilige, gezonde en

duurzame leefomgeving en goede omgevingskwaliteit. De gebruiker van de leefomgeving wordt daarbij centraal gesteld. De transitie van de Omgevingswet duurt tot 2029 met tussenliggend een aantal landelijke momenten waarop we zaken geregeld moeten hebben.

In 2021 moet door de raad in ieder geval een besluit genomen worden over:

- een generiek delegatiebesluit;
- doorwerkend adviesrecht van de raad;
- participatiebeleid onder de Omgevingswet;
- gemeentelijke commissie voor de fysieke leefomgeving.

Daarnaast worden zeker drie plannen van aanpak ter besluitvorming voorgelegd, dat zijn plan van aanpak omgevingsplan, omgevingsvisie en invoering Omgevingswet periode 2021 tot en met 2023 (inclusief een financiële herijking van de invoering).

Verder moeten we aangesloten zijn op het landelijke digitale stelsel Omgevingswet, moeten processen en systemen zijn aangepast om een omgevingsvergunning binnen 8 weken af te kunnen geven, zijn structurele kosten door de Omgevingswet vanaf 1-1-2022 in de P&C cyclus meegenomen en zijn werkafspraken met (keten)partners gemaakt. Indien deze werkafspraken tot extra kosten leiden die niet via de generieke bijdrage kunnen worden afgedekt dan zal dit aan de gemeenten worden doorberekend.

Toelichting

Tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet richten wij ons op de zogenaamde minimale acties en de adviezen van de VNG. Daarbij stellen we ons gedurende de invoering telkens de volgende vragen:

- wat moeten we vanaf de invoeringsdatum Omgevingswet kunnen (vaardigheden) en weten (kennis);
- wat hebben wij als bestuurders maar ook als ambtelijk apparaat nodig om deze kennis en vaardigheden eigen te maken;
- welke vraagstukken/opgaven die we hebben liggen kunnen we nu al in lijn met de Omgevingswet oppakken om zo te oefenen, leren, benodigde vaardigheden eigen te maken;
- wat is het benodigd krediet ten laste van de reserve Omgevingswet, dat gevraagd moet worden.

Via het spoorboekje Invoering Omgevingswet houden wij de gemeenteraad op de hoogte van de ontwikkelingen en stappen waarvoor de raad aan zet is.

Samenwerkingsverbanden

Naam	Leidse Regio
Juridische vorm	Informele bestuurlijke samenwerking
Vestigingsplaats	Leiden
Bestuur en toezicht	Samenwerkingsverbanden in de regio

Bestuur en toezicht: Portefeuillehouders regio van de 5 Leidse regio-gemeenten (Leiden, Oegstgeest, Leiderdorp, Voorschoten en Zoeterwoude).

Doelstelling: Waar mogelijk wil Voorschoten zo veel mogelijk samen werken in de Leidse regio. Dat betekent voor thema's waarvoor dit een geschikte schaal is, dat kan zowel op beleid als op uitvoering zijn. Besluit tot deelname

Bestuurlijk belang omdat de Leidse regio met vijf gemeenten, hun inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen één stedelijk gebied gebruiken, is samenwerking noodzakelijk.

Relatie met andere verbonden partijen Holland Rijnland en de Leidse Regio zijn voor de gemeente communicerende vaten. Dat betekent dat weer meer gedaan wordt in de Leidse Regio en minder in de Samenwerking Holland Rijnland. De gemeenten die deelnemen aan de samenwerking Leidse Regio maken daarnaast ook alleen deel uit van de regionale samenwerking Holland Rijnland.

Wat gaan we daarvoor doen ?

0.2 Burgerzaken

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Eind 2020 is de twee-jaarlijkse burger- en ondernemerspeiling gehouden van Waarstaatjegemeente.

Een van de uitgangspunten van onze dienstverlening is digitaal waar kan en persoonlijk waar nodig.

Door digitalisering en meer aandacht voor identiteitsfraude is het vakgebied burgerzaken in ontwikkeling.

Meer aandacht voor adresfraude in het kader van ondermijning.

Vanuit BZK is een traject ingezet om te komen tot een uniforme Samenhangende Objectenregistratie met daarin basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid.

Op 17 maart 2021 vinden de verkiezingen voor de tweede kamer plaats.

Belangrijkste resultaten 2021

Wij hebben de dienstverlening aan inwoners en bedrijven verder verbeterd op basis van de uitkomsten van de peilingen in 2020 en de continue feedback die wij vragen.

We onderzoeken of we chat kunnen invoeren om gebruikers te kunnen ondersteunen die vastlopen in het digitale proces.

Het team burgerzaken is zo ingericht dat zij klaar is voor de toekomst.

We starten met huisbezoeken om adresfraude tegen te gaan.

Toewerken naar een Samenhangende Objectenregistratie.

Goed verlopen verkiezingen voor de tweede kamer op 17 maart 2021 met extra aandacht voor toegankelijkheid.

Toelichting

Dienstverlening

De gemeente Voorschoten streeft naar een tijdige, duidelijke en vraaggerichte dienstverlening. In 2020 is de twee-jaarlijkse burgerpeiling en ondernemerspeiling gehouden. De feedback uit deze peilingen en de continue feedback die wij vragen zetten wij in om de dienstverlening verder te verbeteren. De ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening gaan echter snel. De technologische ontwikkelingen en het tempo waarin het bedrijfsleven –en andere overheidsorganisaties– deze omarmen, zorgen voor een steeds hoger verwachtingsniveau bij onze inwoners en ondernemers. Inwoners en ondernemers verwachten die handige

nieuwe technologie en service óók van hun publieke dienstverlener. Wij volgen deze ontwikkelingen nauwgezet en sluiten hier met onze digitale dienstverlening op aan. Nadrukkelijk houden we daarbij in de gaten dat de dienstverlening ook toegankelijk blijft voor mensen die minder digitaal vaardig zijn. In 2021 willen we daarom onderzoeken of we kleinschalig kunnen starten met het invoeren van chat om gebruikers te kunnen ondersteunen die vastlopen in het digitale proces. Daarnaast blijft de gemeente goed bereikbaar via het telefoonnummer 14070 en kunnen inwoners die dat willen langs komen op het gemeentehuis om hun zaken te regelen.

Burgerzaken

Op het gebied van Burgerzaken spelen veel ontwikkelingen waardoor het werk gaat veranderen en er andere vaardigheden van medewerkers worden gevraagd. Dit betreft digitalisering van producten, maar ook de introductie van een nieuwe digitale identiteit (E- ID) waarmee de gemeentelijke taak van identiteitsvaststelling steeds belangrijker wordt. Ook worden de vraagstukken complexer. Klanten bereiden zich goed voor en hebben hoge verwachtingen van de dienstverlening. Hiervoor worden andere competenties en vaardigheden gevraagd en daarom zetten we in op extra training en opleiding van de medewerkers van burgerzaken om klaar te zijn voor de toekomst.

Adresfraude

Er wordt extra ingezet in de aanpak van adresfraude. Dit past binnen de ondermijningsproblematiek, die momenteel grote aandacht heeft. Vanuit de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) krijgt de gemeente signalen van die wijzen op een verkeerde adresregistratie. Bijvoorbeeld: te veel bewoners per vierkante meter, post die de afzender retour krijgt of een vreemde samenstelling van een huishouden op een adres. Deze signalen worden via het Informatieknooppunt van LAA geanalyseerd en geschikt gemaakt voor onderzoeken door gemeenten. Als onderdeel van het adresonderzoek gaan wij huisbezoeken inzetten en corrigeren waar nodig de BRP. Zodat rijksdiensten op basis van de uitkomsten hun dienstverlening voor die bewoner waar nodig kunnen aanpassen, zoals een huurtoeslag, studiefinanciering of uitkering.

Samenhangende Objectenregistratie

Het ministerie van BZK is gestart met doorontwikkeling in samenhang van de geo-basisregistraties (DiS Geo). Doelstelling daarvan is meer samenhang te creëren in de geo-informatie infrastructuur. Onderdeel is de doorontwikkeling van enkele bestaande geo-basisregistraties tot een samenhangende objectenregistratie. In de objectenregistratie gaan in ieder geval de objecten van de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) en de basisregistratie grootschalige topografie (BGT) op. Dit traject bestrijkt meerdere jaren waarbij in stappen wordt toegewerkt naar een Samenhangende Objectenregistratie.

Verkiezingen

Op 17 maart 2021 zijn er verkiezingen voor de Tweede Kamer. Voor meer dan 2 miljoen Nederlanders is het uitbrengen van hun stem bij verkiezingen niet vanzelfsprekend. Door een lichamelijke en/of andere beperking hebben zij moeite om aan het stemproces deel te nemen. Het streven is dat alle stembureaus volledig toegankelijk zijn. Als dat nog niet haalbaar is zal dat duidelijk gecommuniceerd worden met daarbij het aangeven van het dichtstbij gelegen wel volledig toegankelijke stembureau.

Wat gaan we daarvoor doen ?

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

I Integraal accommodatiebeleid

Invulling geven aan de ambitie 'Voorschoten energieneutraal'

Belangrijkste resultaten 2021

Besluitvorming over de strategische portefeuille

Verduurzaming objecten

Toelichting

Strategische- en kernportefeuille en verduurzaming

Het vastgoed is vanuit het Beheerplan vastgoed 2021-2024 ingedeeld in de strategische portefeuille (14 objecten) en de kernportefeuille (18 objecten). De kernportefeuille bevat objecten die niet worden afgestoten. De strategische portefeuille bevat objecten waarbij discussie is over de toekomst (sloop, afstoten) of waar een zeer laag energieverbruik is (en verduurzamen economisch gezien niet loont). Voor de strategische objecten geldt: eerst een keuze maken over wel of niet afstoten en bij niet afstoten overgaan tot verduurzamen. De onderwijshuisvesting is niet opgenomen in het Beheerplan. De kosten voor het onderhoud en het dagelijks vastgoedbeheer van de schoolgebouwen liggen immers wettelijk bij de schoolbesturen zelf. Uiteraard investeert de gemeente wel conform haar wettelijke opgave in onderwijshuisvesting op basis van het Integraal Huisvestingsplan.

De focus van verduurzaming ligt op de kernportefeuille. In algemene zin is dus de redenatie om alleen objecten te verduurzamen waarvan we verwachten dat we die aanhouden.

In combinatie met het project integraal accommodatiebeleid (wat met name gaat over de strategische locaties) en in lijn met het beheerplan 2021-2024 (wat met name gaat over de kernportefeuille) wordt in 2021 de besluitvorming rondom de strategische vastgoedportefeuille verder opgepakt. Er zullen mogelijk objecten worden afgestoten met als resultaat het saldo van incidentele verkoopopbrengsten en het wegvallen van structurele onderhoudskosten, exploitatielasten, beheersrisico's enerzijds en anderzijds het wegvallen van huuropbrengsten en de afwaardering van boekwaarden van strategische objecten. De positieve som van baten en lasten worden in principe gebruikt om de schulden af te lossen conform de schuldennota. Bij wijze van uitzondering kan voorgesteld worden een positief saldo aan te wenden om de multifunctionele accommodatie binnen de gemeente te realiseren.

Integraal accommodatiebeleid

Naar aanleiding van een integraal onderzoek 'ontwikkelstrategie accommodaties' is gebleken dat de vastgoedportefeuille verder beperkt kan en moet worden en dat een multifunctionele accommodatie (MFA) niet kan worden gerealiseerd zonder extra investering en exploitatielasten. Op 14 mei 2020 is op basis van dat onderzoek besloten om een haalbaarheidsonderzoek uit te werken voor een MFA en de herontwikkeling van een aantal locaties in het centrum voor te bereiden. Er is verzocht een projectorganisatie en -programma op te stellen die het geheel en deelprojecten van dat project omschrijft. Op basis van dat projectplan wordt in 2021 de herontwikkeling van locaties voorbereid en worden voorbereidingen getroffen om vastgoed te verkopen. Op basis van een haalbaarheidsstudie naar diverse locaties worden de gemeenteraad in 2020 Keuzemogelijkheden voorgelegd. Op basis van die keuzes zal bij kadernota 2022 een integrale afweging plaats vinden of en op welke wijze bestaande middelen worden aangewend, dan budget wordt toegevoegd om dit mogelijk te maken. Ook de verkoop van onroerend goed speelt hierbij een rol.

Er volgt begin 2021 een raadsvoorstel om het gemeentekantoor aan de Leidseweg weer onderdeel uit te laten maken van de kernportefeuille, mede in relatie tot de beoogde opbouw van een eigen ambtelijke organisatie. Aansluitend zal in de loop van 2021 een besluit worden genomen over de verduurzaming van het gemeentekantoor.

Verduurzaming objecten

Net zoals vastgoed van bedrijven, is ook gemeentelijk vastgoed onderhevig aan de informatie-, energiebesparings- en 2023 label C-verplichting voor kantoorpanden. De gemeente heeft hierbij een voorbeeldfunctie. Uit de financiële doorkijk wat betreft de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed blijkt dat we voor een grote financiële en technische opgave staan. Daarnaast is aangetoond dat inschattingen van kosten en besparingen complex kunnen zijn (huurders, VvE constructies, diversiteit aan maatregelen, prijswijzigingen kosten en baten): ramingen moeten dus gezien worden als een grove indicatie.

Om invulling te geven aan de ambitie 'Voorschoten energieneutraal', zal er worden gestart met de concrete verduurzaming van enkele objecten. Deze worden op basis van logische criteria geselecteerd. Het inzicht is dat de focus moet liggen op de start van het proces. Er zal met kleine, behapbare stapjes toegewerkt naar een energieneutraal Voorschoten. Een soepel verloop van de uitvoering is afhankelijk van vele factoren, en kan vanwege diversiteit aan maatregelen een groot tijdsbestek innemen. Voor de planning wordt hiermee rekening gehouden. Op deze manier is de tijdshorizon ook gelijk aan het landelijke klimaatakkoord.

Er is een beperkt aantal objecten geselecteerd om te starten met de verduurzamingsopgave. In 2021 zal er een raadsvoorstel inclusief dekkingsvoorstel komen om met de verduurzaming van deze objecten aan te vangen. Dit voorstel is nodig aanvullend op de huidige structurele lasten waarin is voorzien vanuit de mjob's (dotatie aan de voorziening onderhoud).

Wat gaan we daarvoor doen ?

0.4 Overhead

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

De opbouw van een eigen organisatie in relatie tot het ontvlechten van de WODV

Belangrijkste resultaten 2021

Een nieuwe eigen ambtelijke organisatie

Toelichting

Toelichting

De voorgenomen afbouw van de werkorganisatie Duivenvoorde en de opbouw van een eigen gemeentelijke organisatie zal gevolgen hebben voor de inrichting van ook de hierna genoemde PIOFACH-taken. Het college zal daartoe voorstellen aan de raad voorleggen. In afwachting daarvan zijn in deze begrotingstoelichting de indicatoren nog toegespitst op de bestaande situatie.

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording worden alle gemeentelijke lasten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de primaire processen hier begroot en verantwoord. Dit primaire dienstverleningsproces wordt uitgevoerd door de Werkorganisatie Duivenvoorde. De overheadkosten betreffen o.a.:

- de kosten voor de huisvesting, tractie en facilitaire kosten van de eigen gemeentelijke organisatie;
- de bijdrage aan de WODV, voor zover deze verbonden partij werkzaam is voor het taakveld 0.4 Overhead. Het betreft hier o.a. de in de WODV-begroting opgenomen (personeels-)lasten voor de zogenaamde PIOFACH:
 - Personeel
 - Informatievoorziening
 - Organisatie
 - Financiën
 - Automatisering
 - Communicatie
 - Huisvesting

In de paragraaf bedrijfsvoering staat een uitsplitsing van de totale bijdrage aan de werkorganisatie Duivenvoorde per programma.

Beleidsindicatoren

Nr. Beleidsindicator	Eenheid	Bron	2019	2020	2021
01 Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,10	0,09	0,11
02 Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	0,10	0,09	0,11
03 Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 308,47	€ 304,64	€ 318,62
04 Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	46,55%	45,81%	29,78%
05 Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	14,61%	14,36%	14,18%

Toelichting beleidsindicatoren:

Wat gaan we daarvoor doen ?

0.5 Treasury

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Op dit taakveld worden geen beleidsmatige ontwikkelingen verwacht.

Belangrijkste resultaten 2021

Niet van toepassing.

Toelichting

2021 en het meerjarenperspectief laten geen inhoudelijke veranderingen zien.

BNG heeft de uitbetaling van het door de aandeelhoudersvergadering vastgestelde dividend over 2019 uitgesteld op verzoek van de Europese Centrale Bank. Dit in een poging om zoveel mogelijk liquiditeiten in het bankwezen voor kredietverlening beschikbaar te houden en zo de negatieve economische gevolgen van de Corona-crisis te beperken. Er bestaat een kans dat hierdoor ook de uitbetaling van de winstuitkering door BNG over 2020 vertraagd zal kunnen worden of misschien zelfs niet toegestaan.

Wat gaan we daarvoor doen ?

0.61 OZB Woningen

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Op dit taakveld zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen van toepassing.

Belangrijkste resultaten 2021

Toepassen inflatiecorrectie.

Toelichting

De opbrengst van de onroerende-zaakbelastingen (OZB) voor woningen is voor 2021 verhoogd met het door het CPB geraamde inflatiepercentage van 1,6% (geharmoniseerde consumentenprijsindex). Met deze verhoging wordt overeenkomstig de afgesproken spelregels in het coalitieakkoord de algemene prijsontwikkeling gevolgd. Dit is noodzakelijk om de inkomsten van de gemeente op dit onderdeel op peil te houden en structurele onevenwichtigheid te voorkomen.

Daarnaast stijgt de opbrengst OZB woningen met € 203.000 extra als gevolg van het dekkingsplan opgenomen in begroting 2018.

Wat gaan we daarvoor doen ?

0.62 OZB Niet-Woningen

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Op dit taakveld zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen van toepassing.

Belangrijkste resultaten 2021

Toepassen inflatiecorrectie.

Toelichting

De opbrengst van de onroerende-zaakbelastingen (OZB) voor woningen is voor 2021 verhoogd met het door het CPB geraamde inflatiepercentage van 1,6% (geharmoniseerde consumentenprijsindex). Met deze verhoging wordt overeenkomstig de afgesproken spelregels in het coalitieakkoord de algemene prijsontwikkeling gevolgd. Dit is noodzakelijk om de inkomsten van de gemeente op dit onderdeel op peil te houden en structurele onevenwichtigheid te voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen ?

0.64 Belastingen overig

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Op dit taakveld zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen van toepassing.

Belangrijkste resultaten 2021

Toepassen inflatiecorrectie.

Toelichting

Onder de overige belastingen vallen de hondenbelasting, reclamebelasting, precariobelasting en roerende ruimtebelastingen.

De opbrengst van de hondenbelasting is voor 2021 verhoogd met het door het CPB geraamde inflatiepercentage van 1,6% (geharmoniseerde consumentenprijsindex). Met deze verhoging wordt overeenkomstig de afgesproken spelregels in het coalitieakkoord de algemene prijsontwikkeling gevolgd. Dit is noodzakelijk om de inkomsten van de gemeente op dit onderdeel op peil te houden en structurele onevenwichtigheid te voorkomen.

Omdat de opbrengst van de reclamebelasting onder aftrek van de perceptiekosten wordt uitgekeerd aan het ondernemersfonds wordt de opbrengst in overleg met de centrumondernemers vastgesteld. De opbrengst is voor 2021 niet verhoogd.

De opbrengst van de precariobelasting in Voorschoten bestaat voor het grootste deel uit precariobelasting op kabels en leidingen. Op basis van een in 2017 aangenomen wet mogen gemeenten tot en met 2021 nog precariobelasting op kabels en leidingen heffen, dit tegen het hoogste tarief zoals dat gold op 10 februari 2016. Hierdoor is de opbrengst van de precariobelasting 2021 niet verhoogd. De tarieven voor de overige feiten worden wel met het inflatiepercentage verhoogd.

De tarieven voor de roerende-ruimtebelastingen zijn op basis van de wettelijke voorschriften gelijk aan die van de OZB. Het onder taakveld 0.61 OZB-woningen opgenomen uitgangspunt geldt onverkort voor de roerende-ruimtebelastingen.

Wat gaan we daarvoor doen ?

0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

De herijking van het gemeentefonds waarvan de gevolgen naar het zich laat aanzien eind 2020 bekend zouden moeten worden.

Het bij het Rijk bewerkstelligen dat de vergoedingen in de algemene uitkering voor bijv. de jeugdzorg beter aansluiten bij het werkelijke uitgavenniveau van de gemeenten.

Belangrijkste resultaten 2021

Voor 2022 en latere jaren de financiële gevolgen in beeld brengen.

Toelichting

Met betrekking tot de algemene uitkering uit het gemeentefonds spelen drie zaken:

1. het bij het lastenniveau van de gemeenten achterblijven van de verstrekte middelen voor de Jeugdzorg;
2. de normeringssystematiek waarbij de *omvang* van het accres (de groei van het gemeentefonds) afhankelijk is van de accres relevante uitgaven van het Rijk gedurende het boekjaar;
3. de herziening/herijking van de *verdelingssystematiek* van het gemeentefonds.

ad 1. In 2019 is voor de periode 2019 t/m 2021 € 1 miljard extra beschikbaar gesteld voor de Jeugdzorg. Deze middelen zijn ook na 2021 structureel geraamd.

Vooralsnog bestaat er geen zekerheid over extra aanvullende middelen in het gemeentefonds na 2021. De minister van BZK heeft aangegeven eerst de resultaten naar haar onderzoek van de structurele component van de tekorten af te willen wachten alvorens hier uitspraken over te doen.

ad 2. Nu de herziening met één jaar wordt uitgesteld, zullen wij ook een voorstel om tot een stabielere raming van de algemene uitkering te komen uitstellen. Dit neemt uiteraard niet weg dat wij ook de ontwikkelingen over de normering blijven volgen.

In het kader van de corona-besprekingen tussen VNG, IPO en de fondsbeheerders is aangegeven dat de accressen voor 2020 en 2021 bevroren zullen worden tenzij er sprake is van onvoorziene gebeurtenissen met grote gevolgen voor de rijksfinanciën die deze afspraak weer openbreken.

ad 3. In de loop der jaren is de verdeling van het gemeentefonds over de gemeenten steeds ingewikkelder geworden. Bovendien bevat de huidige verdeling van het gemeentefonds een aantal scheefheden, met name in het sociaal domein en de wijze waarop de eigen inkomsten van gemeenten worden betrokken. Het takenpakket van gemeenten is veranderd en ook de context waarbinnen gemeenten functioneren.

Gemeenten werken bijvoorbeeld steeds meer samen in wisselende regionale verbanden. Al deze factoren maken dat het gemeentefonds toe is aan een actualisatie.

Halverwege 2019 zijn de gemeentefondsbeheerders gestart met de werkzaamheden om de verdelingssystematiek van het gemeentefonds beter te laten aansluiten bij het kostenniveau van de gemeenten. Om de ontwikkelingen daarin te kunnen volgen neemt de WODV deel in een klankbordgroep. De aansluitverschillen voor het sociale deelmodel worden als acceptabel en verklaarbaar aangeduid. Voor gemeenten tot 50.000 inwoners komt dit deelmodel evenwel neer op een nadeel van gemiddeld € 33 per inwoner. Gezien de op het klassieke domein-model optredende grote aansluitverschillen hebben de fondsbeheerders inmiddels besloten om de herziening van de verdeling van het gemeentefonds een jaar uit te stellen en deze tijd te gebruiken om nader onderzoek te kunnen doen. De uitkomsten van het klassieke model worden in de loop van 2020 verwacht met presentatie in een decembercirculaire.

Wat gaan we daarvoor doen ?

0.8 Overige baten en lasten

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Op dit taakveld worden geen beleidsmatige ontwikkelingen verwacht.

Belangrijkste resultaten 2021

Niet van toepassing

Toelichting

Op dit taakveld worden de baten (taakstellingen) en lasten geraamd die (nog) in afwachting zijn van verdere verdeling over de inhoudelijke taakvelden. Het betreffen ten tijde van het opstellen van de begroting nog posten die niet naar een specifiek taakveld in te delen zijn zoals de CAO ontwikkeling van gemeenschappelijke regelingen en de (mogelijke) effecten van het afschaffen van de koepelvrijstelling. Op dit taakveld wordt tevens de post onvoorzien begroot.

Wat gaan we daarvoor doen ?

0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Op dit taakveld worden geen beleidsmatige ontwikkelingen verwacht.

Belangrijkste resultaten 2021

Niet van toepassing

Toelichting

Jaarlijks moeten diverse werkzaamheden worden uitgevoerd om van alle opbrengstencategorieën te bepalen of er sprake is van fiscale winst voor de Vennootschapsbelasting (Vpb). Om dit goed te kunnen managen is een standaard clustering gemaakt van alle activiteiten die voor de Vpb van belang zijn, inclusief een onderliggend dossier met relevante onderbouwingen. Met de ingenomen standpunten van de gemeente zijn tot op heden geen nieuwe Vpb-plichtige activiteiten te onderkennen. De Belastingdienst heeft geen uitspraken gedaan over de ingenomen standpunten. Uitgaande van voortzetting van de huidige activiteiten op gelijke wijze, worden voor 2021 geen wijzigingen verwacht.

Verbonden partijen

Tabel 7

Naam	Taakveld
Werkorganisatie Duivenvoorde	Alle taakvelden
Holland Rijnland	0.1 Bestuur
Belastingsamenwerking Gouwe Rijnland	0.1 Bestuur
BNG NV	0.5 Treasury
Alliander NV	0.5 Treasury
Dunea NV	0.5 Treasury

Wat gaat het kosten?

Tabel 8

Programma: P0 Bestuur en ondersteuning		Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
("-"= nadeel / "+"= voordeel) bedragen x € 1.000		2019	2020	2021	2022	2023	2024
0.1 Bestuur	Baten	567	166	152	152	152	152
	Lasten	-4.286	-3.368	-3.310	-3.309	-3.115	-3.115
	Saldo	-3.719	-3.202	-3.158	-3.158	-2.963	-2.963
0.2 Burgerzaken	Baten	387	286	299	281	247	464
	Lasten	-877	-721	-739	-734	-715	-779
	Saldo	-489	-435	-441	-453	-469	-316
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Baten	177	43	43	43	43	43
	Lasten	-203	-365	-316	-316	-316	-316
	Saldo	-25	-322	-273	-273	-273	-273
0.4 Overhead	Baten	34	20	20	20	20	20
	Lasten	-7.603	-8.333	-8.179	-8.240	-8.467	-8.401
	Saldo	-7.569	-8.313	-8.159	-8.220	-8.447	-8.381
0.5 Treasury	Baten	1.540	1.410	1.182	1.211	1.259	1.273
	Lasten	-608	-510	-483	-513	-526	-534
	Saldo	932	899	699	698	733	739
0.61 OZB Woningen	Baten	5.674	5.796	6.092	6.592	6.592	6.592
	Lasten	-208	-274	-260	-260	-260	-260
	Saldo	5.466	5.522	5.832	6.332	6.332	6.332
0.62 OZB Niet-Woningen	Baten	1.037	1.020	1.051	1.085	1.085	1.085
	Lasten	-43	-46	-51	-51	-51	-51
	Saldo	993	974	1.000	1.034	1.034	1.034
0.63 Parkeerbelasting	Baten	0	0	0	0	0	0
	Lasten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	Baten	1.291	1.313	1.319	244	244	244
	Lasten	-102	-94	-90	-90	-90	-90
	Saldo	1.189	1.219	1.228	153	153	153
0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds	Baten	28.519	29.673	31.117	31.348	31.523	31.739
	Lasten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	28.519	29.673	31.117	31.348	31.523	31.739
0.8 Overige baten en lasten	Baten	208	110	61	61	61	61
	Lasten	-182	-116	-688	-1.063	-1.388	-1.463
	Saldo	25	-6	-627	-1.002	-1.327	-1.402
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Baten	0	0	0	0	0	0
	Lasten	-3	-15	0	0	0	0
	Saldo	-3	-15	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	Baten	0	0	0	0	0	0
	Lasten	0	0	0	0	0	0

	Saldo	0	0	0	0	0	0
0.11 Resultaat rekening Baten en Lasten	Baten	0	0	0	0	0	0
	Lasten	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	Baten	39.433	39.837	41.336	41.037	41.226	41.672
Totaal lasten	Lasten	-14.115	-13.842	-14.117	-14.576	-14.929	-15.010
Saldo van baten en lasten	Saldo	25.317	25.995	27.219	26.461	26.297	26.662
Onttrekking reserves		444	670	250	250	0	0
Toevoeging reserves		-7	-220	0	0	0	0
Mutaties reserves		436	450	250	250	0	0
Geraamde resultaat		25.754	26.445	27.469	26.711	26.297	26.662

Toelichting op verschillen groter dan € 50.000 begroot 2021 en 2020

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden (voordeel van € 49.000 t.o.v. begroting 2020)

Het verschil wordt veroorzaakt door éénmalig extra planmatig onderhoud van € 60.000 aan het pand Julianalaan 55 (Basement) dat voor alleen 2020 gepland stond.

Taakveld 0.4 Overhead (voordeel van € 154.000 t.o.v. begroting 2020)

Dit voordeel ontstaat door het vervallen van budgetten burgerparticipatie en WOB-verzoeken enerzijds en hogere lasten voor de WODV als gevolg van CAO anderzijds.

Taakveld 0.5 Treasury (nadeel van € 200.000 t.o.v. begroting 2020)

Ten opzichte van 2020 is sprake van een € 200.000 lagere raming van het saldo. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het feit dat in 2020 een bij BNG uitgezette geldlening is afgelost en er derhalve met ingang van 2021 € 190.560 minder rente zal worden ontvangen.

Taakveld 0.61 OZB Woningen (voordeel van € 310.000 t.o.v. begroting 2020)

De opbrengst van de onroerende-zaakbelastingen (OZB) voor woningen is voor 2021 verhoogd met het door het CPB geraamde inflatiepercentage van 1,6% (geharmoniseerde consumentenprijsindex). Met deze verhoging wordt overeenkomstig de afgesproken spelregels in het coalitieakkoord de algemene prijsontwikkeling gevolgd. Dit is noodzakelijk om de inkomsten van de gemeente op dit onderdeel op peil te houden en structurele onevenwichtigheid te voorkomen.

Daarnaast stijgt de opbrengst OZB woningen met € 203.000 extra als gevolg van het dekkingsplan opgenomen in begroting 2018.

Taakveld 0.7 Algemene uitkering (voordeel van € 1.444.000 t.o.v. begroting 2020)

Dit wordt voor € 452.000 veroorzaakt omdat de gevolgen van de meicirculaire voor 2020 pas in de najaarsnota worden verwerkt. Met inbegrip van dit bedrag wordt het bruto voordeel van € 1.444.000 uit hoofde van de meicirculaire in hoofdlijnen veroorzaakt door:

- Doorwerking van 2019 van het accres en het BTW-compensatiefonds (+ € 174.000);

- **Positieve accresontwikkeling c.a. (+ € 137.000):**
Hoewel de meicirculaire uitgaat van gemiddeld 3,0% groei voor 2020 e.v. is deze verwachting minder positief dan waar in de septembercirculaire van uit was gegaan;
- **Verspringen van het basisjaar (+ € 512.000):**
Door het ramen van 2021 tegen lopende prijzen in plaats van constante prijzen (hetgeen voor het meerjarenperspectief gebruikelijk is) wordt de uitkering geïndexeerd;
- **Inkomstenmaatstaf (- € 17.000):**
De negatieve inkomensmaatstaf is een correctie op de bijdrage uit het gemeentefonds. De hoogte ervan wordt bepaald door de potentiële eigen inkomsten die de gemeente kan heffen. Hoe meer een gemeente aan eigen inkomsten kan innen, hoe hoger de korting. Dit potentieel hangt vooral af van de WOZ waarde in de betreffende gemeente. Het gaat hierbij niet om de werkelijke OZB die wordt geheven, maar om het potentieel. De verhoging van de waarde van het onroerend goed in Voorschoten (zowel in absolute zin door oplevering van nieuwe woonruimten als ook in relatieve zin ten opzichte van de landelijke waarde-ontwikkeling), zorgt voor een verhoging van de negatieve inkomstenmaatstaf. Dit betekent dat aan de gemeente een hoger eigen inkomsten-potentieel wordt toegekend en de korting op de algemene uitkering (in geringe mate) verhoogd wordt.
- **Ontwikkeling van de uitkeringsbasis (+ € 505.000) welke met name komt door een hoge score op de nieuwe medicijnmaatstaf-aantallen;**
- **Extra middelen Inburgering nieuwkomers (+ € 88.000);**
- **Een nacalculatie/verrekening van de intergratie-uitkering Voogdij 18+ (- € 23.000);**
- **Verhoging van de vrijval van de onderuitputting op het BTW-compensatiefonds (+ € 80.000).**

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten (nadeel van € 621.000 t.o.v. begroting 2020)

- Dit betreft deels een verlaging van de rentebaten van de Duivenvoorde-corridor van €49.000.
- Tevens betreft dit het opvoeren van stelposten voor CAO/indexatie en het Beheerplan Vastgoed voor totaal €572.000.

Mutaties reserves (lagere onttrekking van € 200.000 t.o.v. begroting 2020)

- In 2021 vindt geen onttrekking plaats aan de reserves voor burgerparticipatie, versterken financiële positie, vennootschapsbelasting of rekenkamercommissie.

P1 Veiligheid

Wat willen we bereiken ?

Een veilig dorp, waarbij wij ons richten op het terugdringen van inbraken en overlast. Burgers voelen zich betrokken bij het veiligheidsbeleid en de contacten met burgers zijn goed. Het accent ligt op preventie. Onze inwoners zijn zelfredzaam, kennen hun eigen verantwoordelijkheid en geven daar actief invulling aan, al dan niet georganiseerd op buurt- en wijkniveau. De afspraken die we maken en acties die we uitvoeren hebben de basis in vrijwilligheid, maar zijn niet vrijblijvend. Omdat elke wijk een andere problematiek kent gaan we hierover met onze bewoners in gesprek, om daar waar mogelijk op wijkniveau maatwerk te kunnen bieden.

Om problemen beter te kunnen signaleren maar ook aan te pakken, gaan we de samenwerking met de verschillende actoren zoals politie, welzijnsorganisatie, scholen en woningbouwcorporaties verbeteren.

Het handhaven van de geldende wet- en regelgeving is voor ons belangrijk. We gaan onze BOA's gericht inzetten om te controleren of mensen zich op straat aan de regels houden.

Wat gaan we daarvoor doen ?

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

De kennis over de risico's uit het Risicoprofiel 2020-2023 kennen, duiden en vertalen naar maatregelen ten behoeve van:

- Advisering omgevingsvisies- en plannen
- Evenementenveiligheid, externe veiligheid
- Veilig Leven-activiteiten
- Toezicht en handhaving.

Belangrijkste resultaten 2021

De opgenomen risico's uit het regionaal risicoprofiel: klimaatadaptatie, energietransitie, cybersecurity en continuïteit van vitale infrastructuur en de maatschappij in het algemeen zijn opgenomen in het Regionaal Beleidsprofiel 2020-2023. Operationele voorbereiding van hulpdiensten en crisisfunctionarissen passen we hierop aan. De gemeenten in de Leidse Regio, waar Voorschoten deel van uitmaakt, volgen de regionale ontwikkelingen en planvorming en vertalen dit naar een lokaal niveau. Naast de regionale ontwikkelingen wordt de samenwerking in de Leidse Regio binnen bevolkingszorg nog steviger en professioneler, doordat er samen wordt geoefend en getraind.

Toelichting

Op basis van het Regionaal Risicoprofiel en het Regionaal Beleidsplan (beiden 2020-2023) volgt de Veiligheidsregio Hollands Midden haar koers. De vier thema's uit het Regionaal Risicoplan zijn beschreven in het beleidsplan: klimaatadaptatie, energietransitie, cybersecurity en continuïteit van vitale infrastructuur en de maatschappij in het algemeen. Daarnaast worden in het beleidsplan de ontwikkelingen en inspanningen per taakveld uiteengezet.

Tot het taakveld crisisbeheersing en brandweer behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

In verband met de impact van het COVID-19 virus op de inzet vanuit de regio, zal de uitvoering van dit beleidsplan gedeeltelijk opgeschort worden.

Rampenbestrijding

Crisisfunctionarissen (zowel bestuurlijk als ambtelijk) binnen de gemeente worden elk jaar opgeleid, getraind en geoefend om uitvoering te geven aan deze gemeentelijke taak bij een crisis of ramp (preparatie). Hierbij wordt de nadruk gelegd op de basiszorg voor verminderd zelfredzamen en wordt zelfredzaamheid gestimuleerd. Wij vormen de crisisorganisatie samen met de gemeenten in de Leidse Regio.

Brandbestrijding

Bij de brandweer is het van belang de paraatheid vanuit alle brandweerkazernes te blijven waarborgen. De bluswatervoorziening wordt aangepast in Hollands Midden. Tussen de drinkwaterbedrijven, brandweer en gemeenten zijn afspraken gemaakt over aanpassingen aan de leidingnetten. Er zullen hierdoor minder brandkranen benodigd zijn, wat scheelt in onderhoudskosten. Voor de plekken waar niet of voldoende noodzakelijk bluswater beschikbaar is worden door de brandweer waterwagens en watertransportsystemen aangeschaft.

Voor een verdere toelichting op de taken van de brandweer verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden Partijen (VRHM).

Wat gaan we daarvoor doen ?

1.2 Openbare orde en veiligheid

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Toename van aantal mensen met verward gedrag, mensen met zorgvraag (zorgmijders) en/of daaraan gerelateerde woonoverlast;

Toename meldingen in de relationele sfeer;
Vergrijzing bevolking; Invoering van de Wet VGGZ;

Belangrijkste resultaten 2021

Verbinding tussen zorg en veiligheidsdomein versterken;

Samen met politie en Veilig Thuis en overige partners het bewustzijn vergroten op o.a. het signaleren van huiselijk geweld en het vroegtijdig

Toename van verkeersstromen waardoor risico's op stagnatie/afname doorstroming en veiligheid van het verkeer;

Toenemende focus op de aanpak van lokale ondermijnende criminaliteit;

Toegenomen noodzaak tot regionale afstemming en samenwerking bij de bovenlokale aanpak van veiligheidsvraagstukken;

Terugtrekkende politie op aantal handhavingstaken ten gevolge van onderbezetting politie.

opstarten van (hulp)trajecten;

Implementatie Wet VGGZ;

Samen met buurtbemiddeling aanpak van woonoverlast intensiveren

Verbetering van de doorstroming van het verkeer en vermindering van het aantal aanrijdingen.

Het versterken van de aanpak ondermijning met behulp van het lokale meldpunt en de lokale en districtelijke ondermijningstafels;

Het vergroten van de bestuurlijke weerbaarheid; De instelling van een bovenlokaal veiligheidsfonds t.b.v. de financiering van regionale veiligheidsvoorzieningen (zoals het RIEC, HEIT en RSIV);

Samenwerking verder versterken tussen handhavers (boa's) gemeente en politie; Intensiveren controles van handhavers op basis van prioritering.

Toelichting

In 2019 is het meerjarig integraal veiligheidsbeleid 2019-2022 opgesteld, waarin de belangrijkste ontwikkelingen voor die periode zijn opgenomen. De belangrijkste vijf prioriteiten, vormende basis voor een focus op aanpak :

- Integrale aanpak jeugdoverlast gericht op toezicht & handhaving en tegelijkertijd op hulp- en zorgverlening.
- Samen met bewoners en jongeren creëren van geschikte ontmoetingslocaties voor jongeren.
- Controles op verschillende vormen van overlast (jeugd- geluid en woonoverlast), evenementen, drank- en horecawetgeving.
- Samen met politie en Veilig Thuis en overige partners de awareness vergroten op het signaleren van huiselijk geweld en het opstarten van (hulp)trajecten.

- Samen met de afdeling verkeer wordt de fietsveiligheid en verkeersveiligheid rondom scholen aangepakt. Overhangend groen bij risicowegen krijgt extra onderhoud.
- In samenwerking met het sociaal domein en de regio versterken van de integrale aanpak op zorg en (woon)overlastdossiers.
- Het geven van voorlichting over ondermijnende criminaliteit. In samenwerking met ketenpartners signaleren en uitwerken van signalen van ondermijnende criminaliteit. Invulling geven aan de implementatie en borging van de verschillende werkprocessen.

De gemeentelijke taken op het gebied van openbare orde en veiligheid zijn heel breed. Naast de genoemde, verwachte ontwikkelingen zal op basis van lokale en landelijke trends beleid worden opgesteld of bijgesteld. Ook worden waar nodig gerichte acties ingezet, bijvoorbeeld rondom High Impact Crimes.

Implementatie WVGZ

De invoering van de Wet verplichte GGZ in 2020 wordt verdergaand geïmplementeerd en wordt gebruikt om een steeds sterkere verbinding te brengen tussen zorg en veiligheid teneinde escalatie van (zorg)crises zoveel mogelijk voor te zijn.

Buurtbemiddeling

In 2020 is een nieuwe samenwerking met buurtbemiddeling gestart om een afname in het aantal woonoverlast gerelateerde casussen te realiseren. Wijkagenten en woningcorporaties zijn actief betrokken bij deze aanpak. Er zijn inmiddels een aantal succes geboekt en er kan een afname in de woonoverlast worden gesignaleerd. Het doel is om deze samenwerking in 2021 verder te intensiveren en deze trend voort te zetten.

Zorg en veiligheidshuis

In 2021 wordt verder gewerkt aan de (door)ontwikkeling van een zorg- en veiligheidshuis Hollands Midden. Het zorg- en veiligheidshuis beoogt de aanpak van complexe casuïstiek te verbeteren door processen van zorg, veiligheid en sociaal domein meer te integreren

Toezicht en handhaving

De gemeente Voorschoten staat voor een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving waarin bewoners en bedrijven kunnen rekenen op kwalitatief hoge en transparante dienstverlening. Met de inzet van BOA's verzorgt de gemeente een stevige impuls aan de leefbaarheid en veiligheid. Met de uitbreiding van de bestaande BOA-capaciteit van 2,6 Fte naar 5 Fte wordt meer slagkracht georganiseerd, de capaciteit is echter nog steeds beperkt.

Het verder investeren in kennis en professionaliteit zal de dienstverlening verbeteren. Het data en wijk-gestuurd werken zal verder worden uitgebreid, alsmede de professionaliteit door middel van training en opleiding op onder andere de thema's jeugd, ondermijning en evenementen.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Voorgaande laatst bekende realisatie	Laatst bekende realisatie	Landelijk vergelijking cijfer
06	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	156 (2018)	219 (2019)	132 (2019)
08	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,8 (2017)	1,2 (2018)	1,74 (Q1 - 2020)
09	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	geen data	geen data	0,4 (2020)
10	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,4 (2017)	2,2 (2018)	1,89 (Q1 - 2020)
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	geen data	geen data	0,6 (2020)

Toelichting beleidsindicatoren

* Cijfers 2019 en 2020 zijn niet beschikbaar

Verbonden partijen

Tabel 9

Naam	Taakveld
Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	1.1 Crisisbeheer en brandweer
Werkorganisatie Duivenvoorde	Alle taakvelden

Wat gaat het kosten?

Tabel 10

Programma: P1 Veiligheid ("-"= nadeel / "+"= voordeel) bedragen x € 1.000		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Baten	113	113	113	113	113	113
	Lasten	-1.432	-1.499	-1.557	-1.557	-1.557	-1.557
	Saldo	-1.319	-1.386	-1.444	-1.444	-1.444	-1.444
1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	62	92	92	92	92	92
	Lasten	-465	-601	-603	-603	-603	-603
	Saldo	-402	-509	-511	-511	-511	-511
Totaal baten	Baten	175	205	205	205	205	205
Totaal lasten	Lasten	-1.897	-2.100	-2.160	-2.160	-2.160	-2.160
Saldo van baten en lasten	Saldo	-1.722	-1.895	-1.955	-1.955	-1.955	-1.955
Onttrekking reserves		0	16	0	0	0	0
Toevoeging reserves		0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves		0	16	0	0	0	0
Geraamde resultaat		-1.722	-1.879	-1.955	-1.955	-1.955	-1.955

Toelichting op mutatie (verhoging/verlaging) begroot 2021 ten opzichte van begroot 2020 in taakvelden groter of gelijk aan € 50.000

Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer (nadeel van € 58.000 t.o.v. begroting 2020)

Het verschil wordt grotendeel veroorzaakt door een hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) van € 51.000 voor 2021 op grond van de vastgestelde begroting 2021 van de VRHM.

P2 Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken ?

Een goede bereikbaarheid en verkeersveiligheid van Voorschoten voor alle modaliteiten, met extra aandacht voor de zwakke verkeersdeelnemers (fietsers, voetgangers, mensen met een beperking, schoolgaande kinderen, etc.)

Wat gaan we daarvoor doen ?

2.1 Verkeer en vervoer

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Aanleg RijnlandRoute

MIRT-verkenning A4 Burgerveen – N14

Toename verkeersdruk

In stand houden fysieke leefomgeving

Belangrijkste resultaten 2021

Uitvoering plan van aanpak fietsveiligheid

Verbeteren Lammenschansplein

Toelichting

Aanleg RijnlandRoute

Eind 2020 zijn de beide tunnelbuizen van de RijnlandRoute (N434) geboord en in 2021 start de afbouwfase. Openstelling van de N434 wordt verwacht in het tweede kwartaal van 2023. De aanbesteding van het projectonderdeel Europaweg/Lammenschansplein start in 2021. Vanuit de gemeente wordt getracht de verkeershinder van de bouwwerkzaamheden op en rondom het Voorschotense wegennet tot een minimum te beperken.

MIRT-verkenning A4 Burgerveen - N14 en geluidschermen langs A4

Rijkswaterstaat is in 2018 de MIRT-verkenning A4 Burgerveen-N14 begonnen. De aanleiding voor deze MIRT-verkenning is het verbeteren van de doorstroming op de A4 tussen het knooppunt Burgerveen en de N14. Momenteel wordt de toevoeging van een rijstrook in beide richtingen onderzocht om de capaciteit te vergroten. Deze verbreding vraagt om een zorgvuldige ruimtelijke inpassing. Vanuit Voorschoten wordt de voortgang van de realisatie van een geluidsscherm langs de A4 gevolgd en gepleit om nadrukkelijk te kijken naar overige maatregelen die negatieve effecten verminderen. Hierbij wordt vooral gefocust op de voortgang van de op 20 februari 2019 aangenomen motie van Provinciale Staten. In deze motie wordt Gedeputeerde Staten opgeroepen om een geluidswerende voorziening langs de A4 ter hoogte van Leidschendam-Voorburg en Voorschoten te realiseren.

In stand houden fysieke leefomgeving

Het in stand houden van de fysieke leefomgeving is erop gericht om met minimale kosten de veiligheid en functionaliteit te borgen en kapitaalvernietiging te voorkomen. Er komen echter grote ontwikkelingen op ons af zoals onder andere klimaatverandering en energietransitie. Ook is het onderhoud van de leefomgeving van invloed in welke mate gemeentelijke doelen en ambities worden bereikt. Bij het in stand houden van de fysieke leefomgeving zijn er daardoor kansen en mogelijkheden om in te spelen op deze ontwikkelingen en bij te dragen aan de gemeentelijke doelen. Wij werken toe naar een verdere verbinding van strategische, tactische en operationele doelen zodat inzichtelijk wordt wat de bijdrage van het in standhouden van de fysieke leefomgeving is voor het bereiken van de gemeentelijke doelen.

Uitvoering plan van aanpak fietsveiligheid

In 2020 is een start gemaakt met de aanpak van de fietsknelpunten die voortkomen uit het plan van aanpak fietsveiligheid. In 2021 zal hier verder mee worden gegaan. Hierbij is er ook aandacht voor het bereiken van (fiets)veiliger verkeersgedrag.

Lammenschansplein

Het overleg met gemeentes Leiden en de provincie, gericht op betere verkeersdoorstroming van het Lammenschansplein, ook tijdens de reconstructie, wordt voortgezet.

Wat gaan we daarvoor doen ?

2.2 Parkeren

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Toename vraag oplaadpunten voor elektrische auto's

Belangrijkste resultaten 2021

Uitbreiding aantal oplaadpunten voor elektrische auto's

Uitbreiden fietsparkeerterrein bij station De Vink

Toelichting

Uitbreiding aantal oplaadpunten voor elektrische auto's

Een trend die in 2021 doorzet is de toename van het aantal elektrische auto's en de vraag naar meer en een goede infrastructuur van elektrische oplaadpalen. Het huidige contract voor de plaatsing van elektrische oplaadpalen op aanvraag eindigt medio 2021. In samenspraak met regionale partners wordt een vervolg gegeven aan het ontwikkelen van nieuwe kaders voor de plaatsing van elektrische oplaadinfrastructuur. De planning van Holland Rijnland om de kaders op te stellen is nog in 2020, waarna het naar de lokale situatie moet worden omgezet. Hier wordt ingezet op een goede infrastructuur om in de groeiende vraag te voorzien. Op basis van dit nieuwe kader wordt de plaatsing van elektrische oplaadpalen na het aflopen van het huidige contract medio 2021 voortgezet.

Uitbreiden fietsparkeerterrein bij station De Vink

In 2016 is het bestuursakkoord fietsparkeren bij stations vastgesteld om landelijk de grote tekorten aan fietsparkeerplaatsen op te lossen. Bij station de Vink zijn momenteel 720 fietsparkeerplekken, verdeeld over de Voorschotense en de Leidse zijde. De bezettingsgraad is momenteel ruim 90%. Prognoseberekeningen van ProRail komen voor 2030 uit op 1.122 plekken. In samenwerking met de Provincie Zuid Holland en de gemeente Leiden is een ontwerp uitgewerkt voor de uitbreidingsopgave van 400 plekken die wordt verdeeld tussen de Voorschotense en Leidse zijde. Het merendeel van de kosten wordt vergoed door het Rijk en de provincie Zuid-Holland. De gemeente Voorschoten neemt 10% van de kosten voor haar rekening. De middelen hiervoor zijn door de Raad reeds beschikbaar zijn gesteld.

Wat gaan we daarvoor doen ?

2.5 Openbaar vervoer

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Vorbereiding aanbesteding busconcessie Zuid-Holland Noord door provincie

Belangrijkste resultaten 2021

Pleiten voor verbeteringen in OV-netwerk in en rondom Voorschoten

Toelichting

Arriva is tot en met 2022 de vervoerder binnen de concessie Zuid-Holland Noord. Sinds 2019 is EBS de vervoerder binnen de concessie Haaglanden Streek Met vervoerders, de vervoerautoriteiten (MRDH en PZH) blijven wij in gesprek om de dienstregeling (lijnvoering en frequentie) te optimaliseren en pleiten wij voor verbeteringen in het OV-netwerk.

Wat gaat het kosten?

Tabel 11

Programma: P2 Verkeer en vervoer ("-"= nadeel / "+"= voordeel) bedragen x € 1.000		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
2.1 Verkeer en vervoer	Baten	198	111	111	111	111	111
	Lasten	-3.001	-3.584	-3.497	-3.581	-3.570	-3.575
	Saldo	-2.803	-3.472	-3.385	-3.470	-3.459	-3.464
2.2 Parkeren	Baten	36	13	13	13	13	13
	Lasten	-39	-44	-62	-62	-62	-62
	Saldo	-2	-31	-49	-49	-49	-49
2.3 Recreatieve havens	Baten	0	0	0	0	0	0
	Lasten	0	0	-7	-7	-7	-7
	Saldo	0	0	-7	-7	-7	-7
2.5 Openbaar vervoer	Baten	0	0	0	0	0	0
	Lasten	-6	-13	-14	-14	-14	-14
	Saldo	-6	-13	-14	-14	-14	-14
Totaal baten	Baten	234	124	124	124	124	124
Totaal lasten	Lasten	-3.046	-3.641	-3.580	-3.664	-3.653	-3.658
Saldo van baten en lasten	Saldo	-2.811	-3.517	-3.455	-3.540	-3.529	-3.534
Onttrekking reserves		35	402	1.017	427	427	427
Toevoeging reserves		0	0	-600	0	0	0
Mutaties reserves		35	402	417	427	427	427
Geraamde resultaat		-2.776	-3.115	-3.038	-3.113	-3.102	-3.107

Toelichting op mutatie (verhoging/verlaging) begroot 2021 ten opzichte van begroot 2020 in taakvelden groter of gelijk aan € 50.000

Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer (voordeel van € 87.000 t.o.v. begroting 2020)

Het verschil wordt mede veroorzaakt door de ramingen in de begroting 2021 van kapitaallasten voor de Rijnlandroute ad € 300.000 (nadeel) en raming van een hogere storting in de voorziening wegen conform beheerplan ad € 100.000 (nadeel).

Daar tegenover staan diverse voordelen als gevolg van eenmalige lasten in de begroting 2020, zo als €100.000 dotatie in de voorziening Openbare verlichting, €60.000 verkeersmaatregelen Multatulilaan, € 61.000 diverse verkeersonderzoeken en € 89.000 hogere doorbelasting uren WODV op dit taakveld.

Reservemutaties

Onttrekking reserve voor kosten Rijnlandroute ad € 300.000 en dotatie in voorziening openbare verlichting ad € 100.000. Daarnaast toevoeging en onttrekking reserve ad € 600.000 voor kosten herontwikkeling Intratuin Leidseweg aansluiting ontsluitingsweg en kosten verkeersregelinstallatie.

P3 Economie

Wat willen we bereiken ?

Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven, winkels en horeca;

Meer werkgelegenheid, met aandacht voor banen in de duurzame sector en voor duurzaam ondernemen;

Vitaal en aantrekkelijk houden van het centrum voor inwoners en toeristen.

Wat gaan we daarvoor doen ?

3.1 Economische ontwikkeling

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Economische vestigingsklimaat staat onder druk

Belangrijkste resultaten 2021

Uitvoering economische agenda en actualisering economische visie

Uitvoering van economische projecten agenda Leidse regio 2021/2022 (Economie 071)

Kwaliteitsverbetering centrumgebied en vermindering leegstand en gevarieerd aanbod in het centrum

Toelichting

Economische vestigingsklimaat staat onder druk

Het economisch vestigingsklimaat in Voorschoten staat onder druk door ontwikkelingen buiten Voorschoten (online aankopen, ontwikkeling van Mall of the Netherlands en ontwikkeling van overige regionale centra) en – niet in de laatste plaats – als gevolg van het Coronavirus. Ook de woningbouwontwikkeling brengt een vraag naar arbeidsplaatsen met zich mee. Een sterke lokale economie is een belangrijke pijler voor de vitaliteit van Voorschoten.

Uitvoering Economische Agenda

In 2020 wordt in samenwerking met diverse ondernemers (collectieven) in Voorschoten een Economische Agenda 2020-2023 opgesteld. De Agenda bevat concrete maatregelen per economische thema dat geprioriteerd is door de raad. In 2021 wordt per thema uitvoering gegeven aan de Economische Agenda volgens de prioritering vastgesteld door de raad. Dit betekent dat in 2021 uitvoering wordt gegeven aan de eerste thema's

zoals groeisectoren lokale economie, toerisme en recreatie, versterken van winkelgebieden en duurzaamheid. Bij de economische agenda zal ook verbinding worden gemaakt met de ontwikkeling op langere termijn van het centrum via het ruimtelijk ontwikkelprogramma van locaties in het centrum als bedoeld in het raadsbesluit van mei 2020.

Projecten Leidse regio 2021/2022 (Economie 071)

Voorschoten is 1 van de 14 partners van Economie071. Dit is sinds 2014 een samenwerkingsverband tussen gemeenten, onderwijs en ondernemers in de Leidse regio. Partijen streven de volgende inhoudelijke doelen na: Economische structuurversterking – Versterken, verbreden van het economisch profiel van de Leidse regio; Ondernemerschap & Starters – Verdienen; Onderwijs en Arbeidsmarkt – Verbinden; Vestigingsklimaat – Verleiden; Regiomarketing - Vertellen. De gemeenten reserveren ten minste € 1,00 per inwoner per jaar voor projecten van Economie071. Dit om ervoor zorg te dragen dat dat projecten onder de vlag van Economie071 tot uitvoering gebracht kunnen worden. Voorschoten participeert in diverse economische projecten onder de vlag van Economie071 die uit het budget moeten worden bekostigd.

Dit zijn de projecten:

- Talent op maat (Human Capital Actieplan): Voorschoten is trekker van het regionale project
- Bedrijventerreinen Leidse regio
- Circulaire economie/ duurzaam ondernemen
- Be good and tell it
- Een regionale visie op Retail

Kwaliteitsverbetering centrumgebied

Om te voorkomen dat de leegstand in het centrum verder oploopt, de voorzieningen uit Voorschoten wegvloeien en ervoor te zorgen dat Voorschoten vitaal blijft, werken wij in 2021 aan een plan om de:

- Kwaliteit en multifunctionaliteit van de openbare ruimte en de winkelrouting in het centrumwinkelgebied te verbeteren, incl. analyse van opgaaf en aandacht voor functiemenging en conform een Integraal Gebiedsgerichte Aanpak;
- Identiteit van het centrum te versterken, passend bij het DNA van Voorschoten en de kernwaarden van het centrum en het aantrekken van publiekstrekkingen;
- Kracht van de samenleving te stimuleren en de samenwerking te versterken om gezamenlijke doelen te kunnen bereiken, bijvoorbeeld door het inzetten van een gebiedsmanager of matchmaker.
- Vermindering leegstand en gevarieerd aanbod in het centrum

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Voorgaande laatst bekende realisatie	Laatst bekende realisatie	Landelijk vergelijking cijfer
14	Functiemenging	%	LISA	36,7% (2018)	37,9% (2019)	53,2 % (2019)
16	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 65 jaar	LISA	143,3 (2018)	155,2 (2019)	151,6 (2019)

Toelichting beleidsindicatoren

* Cijfers 2019 en 2020 zijn niet beschikbaar

In Voorschoten zijn meer woningen dan banen (functiemenging <50). Dit is een normaal beeld in een gemeente gelegen aan de snelweg, tussen de twee steden. Voorschoten is mede door het hoogwaardige woonmilieu en de goede bereikbaarheid de ideale woonplaats voor hoogopgeleide forensen. De verwachting is dat op basis van het beleid het % functiemenging toeneemt, door een stijging van het aantal banen.

Wat gaan we daarvoor doen ?

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Regionale bedrijventerreinenstrategie Leidse regio wordt uitgevoerd

Belangrijkste resultaten 2021

Uitvoering regionale bedrijventerreinenstrategie

Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma

Visie ontwikkeld voor bedrijventerrein Hofweg

Toelichting

De regionale bedrijventerreinenstrategie wordt in 2020 vastgesteld. Hieraan wordt in 2021 uitvoering gegeven. Er volgt een uitvoeringsprogramma die in 2020 wordt afgerond. In het uitvoeringsplan wordt onder andere een uitspraak gedaan over de wenselijkheid van een regionaal aanjager/makelaar/regisseur. Daarnaast wordt in dit uitvoeringsprogramma de verbinding gelegd met andere gemeentelijke beleidsvelden. In 2021 wordt hieraan uitvoering gegeven.

Bedrijventerreinen kleiner dan 1 hectare zijn niet opgenomen in de regionale bedrijventerreinenstrategie en vallen daardoor niet onder de ruimtelijke visie van de strategie. Voor de categorie onder de 1 hectare zal een ruimtelijke visie nodig zijn. Er wordt in 2021 een visie ontwikkeld voor bedrijventerrein Hofweg.

Wat gaan we daarvoor doen ?

3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Op dit taakveld zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen van toepassing anders dan die uit de Economische agenda

Belangrijkste resultaten 2021

Uitvoering geven aan thema "gemeentelijke dienstverlening" van de Economische Agenda 2020-2023

Toelichting

Economische agenda dienstverlening en maatregelen

Een proactief accountmanagement naar ondernemers is belangrijk voor het versterken van het economisch vestigingsklimaat en daarmee voor de werkgelegenheid. Intensief overleg en afstemming tussen de ondernemers en de gemeente is belangrijk. Hierdoor kunnen trends en ontwikkelingen in de lokale economie vroegtijdig worden gesignaleerd waardoor hier ook beleidsmatig op kan worden geanticipeerd. Naar verwachting spelen er meer vragen bij jonge startende ondernemers en ZZP-ers waardoor de focus van het proactieve accountmanagement in eerste instantie daar ligt. In 2021 wordt uitvoering aan het thema "gemeentelijke dienstverlening" gegeven uit de Startnotitie Economische Agenda.

3.4 Economische promotie

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Verwachte daling bezoekers als gevolg van corona

Marketingstichting V&W

Belangrijkste resultaten 2021

Meting/onderzoek stand van zaken en versterking economisch rendement toerisme en recreatie

Uitvoering economische agenda

Toelichting

Verwachte daling bezoekers als gevolg van corona

Nederland verwacht minder internationale toeristen als gevolg van corona. Het economisch en maatschappelijk rendement van toerisme zal mogelijk hierdoor afnemen. Dit heeft impact op het in stand houden en kwaliteitsverbetering van (centrum)voorzieningen en groengebieden, het creëren van werkgelegenheid en het versterken van de concurrentiekracht en het Vestigingsklimaat.

Meting/onderzoek stand van zaken en versterking economisch rendement toerisme en recreatie

Er vindt een meting/onderzoek plaats naar de stand van zaken en versterking van het rendement van toerisme en recreatie over het jaar 2021. Hiermee wordt tevens inzicht verkregen in de lange termijn gevolgen van de coronacrisis in 2020. Op basis van de onderzoeksresultaten zullen verdere acties worden bepaald.

Versterkte concurrentiekracht Voorschoten

Om de concurrentiekracht van Voorschoten te vergroten en te zorgen dat Voorschotenaren profijt hebben van toerisme worden samen met de Marketingstichting, ondernemers en (regio)partners uitvoering gegeven aan het in de Service Level Agreement gemaakte afspraken. Er wordt ingezet op een toename van verblijfsduur van bezoekers, een toename van het aantal banen in toeristische branche en een toename van toeristische bestedingen door de regionale samenwerking voort te zetten en te versterken. De opgave is groter geworden door de huidige crisis. Het gaat hierbij onder andere om:

- campagnes om bewoners, bedrijven en bezoekers te verbinden met Voorschoten;
- promotie van Voorschoten als aantrekkelijke gemeente via (streek)magazines, influencers, website, advertenties, beurzen, promotiefilms en (social)media;
- wandel- en fietsroutes;
- toeristische kaart met high-lights;
- vergroten netwerk ondernemers onder andere met partnerbijeenkomsten;
- doorontwikkelen van Toeristisch Informatiepunt;
- evenementen, arrangementen, activiteiten voor bewoners en bezoekers.

Wat gaat het kosten?

Tabel 12

Programma: P3 Economie ("-"= nadeel / "+"= voordeel) bedragen x € 1.000		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
3.1 Economische ontwikkeling	Baten	0	9	0	0	0	0
	Lasten	-221	-327	-282	-282	-256	-176
	Saldo	-221	-318	-282	-282	-256	-176
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	Baten	70	65	68	41	41	41
	Lasten	-69	-51	-45	-19	-19	-19
	Saldo	1	14	22	21	21	21
3.4 Economische promotie	Baten	155	159	161	161	161	161
	Lasten	-112	-97	-81	-81	-81	-81
	Saldo	42	62	80	80	80	80
Totaal baten	Baten	225	233	229	202	202	202
Totaal lasten	Lasten	-403	-476	-408	-382	-356	-276
Saldo van baten en lasten	Saldo	-178	-243	-179	-180	-154	-74
Onttrekking reserves		113	163	0	0	0	0
Toevoeging reserves		0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves		113	163	0	0	0	0
Geraamde resultaat		-65	-80	-179	-180	-154	-74

Toelichting op mutatie (verhoging/verlaging) begroot 2021 ten opzichte van begroot 2020 in taakvelden groter of gelijk aan € 50.000

Mutaties reserves

In 2021 vinden geen onttrekkingen plaats voor digitalisering, voor economische stimulering winkelcentra of voor kwaliteitsimpuls.

P4 Onderwijs

Wat willen we bereiken ?

Al onze inwoners hebben de mogelijkheid om hun talenten te ontwikkelen. Daarom is het noodzakelijk dat alle kinderen goed onderwijs krijgen;

Het is belangrijk dat in Voorschoten goede en adequate onderwijshuisvesting is;

We willen sociale achterstanden en taalachterstanden voorkomen;

We willen schooluitval en schoolverzuim voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen ?

4.1 Openbaar basisonderwijs

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Belangrijkste resultaten 2021

Voorschoten voldoet aan de zorgplicht voor voldoende Openbaar Onderwijs.

Toelichting

Uitvoeren wettelijke taken

Het openbaar onderwijs is (al een aantal jaar) verzelfstandigd en de gemeente heeft geen directe (bestuurlijke) verantwoordelijkheid meer. De gemeente heeft wel een aantal wettelijke taken om invulling te geven aan de zorgplicht voor voldoende openbaar onderwijs in Voorschoten. Jaarlijks moet de begroting en de jaarrekening van het openbaar onderwijs door de gemeenteraad vastgesteld worden.

Wat gaan we daarvoor doen ?

4.2 Onderwijshuisvesting

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Uitvoering geven aan het in 2020 door de gemeenteraad vastgestelde Integraal Huisvestings Plan (IHP).

Belangrijkste resultaten 2021

Implemteren van het IHP, door de keuzes die in het IHP zijn gemaakt, over noodzakelijke en adequate schoolhuisvesting op middellange termijn, verder te

vertalen in toekomstige investeringen.

In 2021 zal een van de scholen starten met voorbereiding van de bouw van een nieuwe school. Tevens zal worden onderzocht of het mogelijk is om meerdere scholen in één gezamenlijk gebouw te huisvesten en met daarbij andere kostendragers.

In nauwe samenwerking met schoolbesturen wordt uitvoering gegeven aan de uitgangspunten die staan aangegeven in het IHP en ondersteuning bij de uitvoering van de werkzaamheden die betrekking hebben op de voorbereiding van de bouw. Hiervoor is extra ambtelijke inzet noodzakelijk.

Toelichting

Implementatie IHP

In 2020 is het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor Voorschoten door de gemeenteraad vastgesteld. Dit richtinggevend document geeft een doorkijk van de behoefte aan nieuwbouw, verbouw of renovatie van de scholen voor primair onderwijs in Voorschoten.

Het uitgangspunt is dat de leerlingen onderwijs krijgen in een adequate schoolhuisvesting.

Bij nieuwe investeringen zijn duurzaamheid en een gezond binnenklimaat het uitgangspunt.

Nieuwe (onderwijs)ontwikkelingen zullen in de monitor en/of de vierjaarlijkse herijking van het Integraal Huisvestingsplan meegenomen.

Het IHP draagt bij aan het behalen van de doelen:

- Zorgdragen voor een goede huisvesting voor het primair onderwijs in Voorschoten;
- De kwaliteit van de onderwijsgebouwen behouden en borgen;
- Optimaal gebruik van de onderwijsgebouwen.

In 2021 zal ook ondersteuning geboden moeten worden aan de scholen die hun bouwplannen verder willen uitrollen. Deze ondersteuning vergt wel extra ambtelijke inzet.

Verordening Onderwijshuisvesting

De VNG is in het najaar van 2020 gekomen met een aanpassing van de model-verordening. Dit heeft gevolgen voor de normbedragen voor de bouw en aanpassing van nieuwe scholen. De verordening wordt in Voorschoten in 2021 hierop aangepast.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Landelijk wordt veel nadruk gelegd op het actief vormgeven van VVE-beleid door gemeenten.

Kwaliteit verhoging bij voorschoolse educatie door inzet pedagogische beleidsmedewerker per 1 januari 2022.

Er zijn inhaal- en ondersteuningsprogramma's onderwijsachterstanden door de Corona maatregelen.

De aansluiting tussen onderwijs, leerplicht en jeugdhulp wordt, door de landelijk stijgende uitgaven voor jeugdhulpvoorzieningen, steeds belangrijker.

Belangrijkste resultaten 2021

Het aanbod voorschoolse educatie is uitgebreid naar 16 uur per week.

De samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp is verbeterd. Het overdrachtdossier is geactualiseerd.

Uitvoeren van het actieplan tegen laaggeletterdheid dat aansluit bij het regionale convenant in samenwerking met Werk en Inkomen.

Toelichting

Passend Onderwijs

In het kader van concretisering ontwikkeling passend onderwijs en jeugdhulp is in de regio Leiden (waar Voorschoten aan deelneemt) een drietal thema's benoemd:

Thema 1: onderwijs en jeugdhulp;

Thema 2: het jonge kind;

Thema 3: MBO-doorgaande lijn en kwaliteitsagenda minder zelfredzame jongeren.

De wethouder Onderwijs is o.a. bestuurlijk trekker van thema 2.

Er wordt samen met de scholen zorg gedragen voor een passend aanbod van onderwijs in Voorschoten. Het Samenwerkingsverband zet middelen en expertise in. Als gemeente zullen wij meer regie moeten voeren, maar het ontbreekt aan de beschikbare capaciteit.

Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid

In het kader van dit beleidsonderdeel wordt alleen aandacht besteed aan voorschoolse educatie vanwege de beschikbare capaciteit en middelen. Er wordt gericht op een aanbod van 16 uur per week voorschoolse educatie.

Aanpak taalachterstand en actieplan laaggeletterdheid

Taalbeheersing is cruciaal om mee te kunnen doen aan de samenleving. Het is van belang dat kinderen en volwassenen goed kunnen lezen en schrijven. Hiervoor wordt in toenemende mate de bibliotheek ingezet. In het kader van het convenant laaggeletterdheid wordt het actieplan (vastgesteld in 2020) uitgevoerd in samenwerking met Werk en Inkomen.

Leerplicht en voortijdig schoolverlaten (vsv)

Op dit moment worden leerplichtzaken uitgevoerd door het Regionaal Bureau Leerplicht (RBL). Op het gebied van leerplicht zou het goed zijn om vaker aangesloten te zijn bij het RBL. Schooluitvallers zijn bekend, maar kinderen die vaak spijbelen worden, naast de acties van Bureau leerplicht, niet altijd op de juiste wijze begeleid. Dit wordt onder andere veroorzaakt door onvoldoende contacten tussen het de beleidsterreinen onderwijs en jeugd. Hier ontbreekt de ambtelijke capaciteit voor een dit wordt nu incidenteel opgepakt in het kader van het actieplan Jeugd.

Er wordt samen met het RBL zorg gedragen om voortijdig schoolverlaters binnen boord te houden. Voor de uitvallers zijn verschillende trajecten ingezet en zullen worden ingezet.

De gemeente Voorschoten heeft weinig capaciteit op het gebied van onderwijs. En hoewel dit beleidsterrein wel extern ingevuld wordt, blijven er ook (belangrijke) zaken liggen. Er is qua capaciteit weinig aandacht voor uitvallers (vroegtijdig schoolverlaters). Dit is een punt van zorg aangezien de aantallen in Voorschoten relatief hoog zijn ten opzichte van vergelijkbare gemeenten.

Samenwerking tussen jeugdzorg en onderwijs

De samenwerking tussen jeugdzorg en onderwijs wordt uitgevoerd in het IB-netwerk, het samenwerkingsverband en met de JGZ en Voorschoten Voor elkaar. Leerplicht moet ook in het voorliggende veld Onderwijs-Jeugd betrokken worden.

Ook op andere terreinen valt winst te behalen zoals een betere samenwerking tussen passend onderwijs en de gemeente en de interne begeleiders op scholen en de gemeente. Vergeleken met de uitvoeringsbudgetten van 2019 vallen de budgetten voor 2020 lager uit.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Voorgaande laatst bekende realisatie	Laatst bekende realisatie	Landelijk vergelijking cijfer
17	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	3,2 (2017)	1,1 (2018)	1,9 (2018)
18	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	8 (2017)	13 (2018)	23 (2018)
19	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	1,1 (2017)	1,1 (2018)	1,9% (2018)

Toelichting beleidsindicatoren

Het aantal Voortijdig School Verlaters voor Voorschoten stabiliseert. Voorschoten blijft hiermee onder het landelijk en regionaal gemiddelde. Toch is blijvende aandacht noodzakelijk omdat het aantal VSV'ers tot 18 jaar

hoger ligt in Voorschoten dan in vergelijkbare gemeenten (bron: Gemeentelijke monitor sociaal domein, DUO). Absoluut en relatief verzuim ligt onder het regionaal gemiddelde. Kinderen zijn nu beter in beeld gebracht en scholen melden sneller waardoor problemen eerder worden aangepakt.

Verbonden partijen

Tabel 13

Naam	Taakveld
GR Holland Rijnland (RBL)	Onderwijs: Leerplicht

Wat gaat het kosten?

Tabel 14

Programma: P4 Onderwijs ("-"= nadeel / "+"= voordeel) bedragen x € 1.000		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
4.1 Openbaar basisonderwijs	Baten	12	12	12	12	12	12
	Lasten	-189	-179	-198	-197	-197	-197
	Saldo	-177	-167	-186	-185	-185	-185
4.2 Onderwijshuisvesting	Baten	90	42	42	42	42	42
	Lasten	-991	-769	-778	-776	-773	-812
	Saldo	-901	-727	-736	-733	-731	-769
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Baten	61	336	230	230	230	230
	Lasten	-539	-803	-697	-697	-697	-697
	Saldo	-478	-466	-467	-467	-467	-467
Totaal baten	Baten	163	391	284	284	284	284
Totaal lasten	Lasten	-1.720	-1.751	-1.673	-1.670	-1.667	-1.705
Saldo van baten en lasten	Saldo	-1.557	-1.360	-1.389	-1.386	-1.383	-1.421
Onttrekking reserves			0	0	0	0	0
Toevoeging reserves			0	0	0	0	0
Mutaties reserves			0	0	0	0	0
Geraamde resultaat		-1.557	-1.360	-1.389	-1.386	-1.383	-1.421

Toelichting op mutatie (verhoging/verlaging) begroot 2021 ten opzichte van begroot 2020 in taakvelden groter of gelijk aan € 50.000

Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Zowel de baten als lasten op dit taakveld zijn € 106.000 lager geraamd in 2021 ten opzichte van 2020. Dit heeft voornamelijk te maken met de overheveling van € 107.000 in de jaarrekening 2019 naar 2020 voor het onderwijsachterstandenbeleid (baten en lasten). Het restant wordt verklaard door overige kleine verschillen.

P5 Sport, cultuur en recreatie

Wat willen we bereiken ?

Gezonde, betrokken en actieve inwoners en sterke verenigingen die zoveel mogelijk zelfstandig kunnen opereren;

Sport is in onze visie belangrijk voor een gezonde en sociale samenleving. Daarom stimuleren wij de samenwerking van sportverenigingen, zodat ze samen sterker worden en minder een beroep hoeven te doen op de gemeente;

We willen dat onze inwoners actief mee kunnen doen aan culturele activiteiten;

We werken aan subsidiebeleid dat gebaseerd is op specifieke doelen die we vervolgens gaan nastreven.

Wat gaan we daarvoor doen ?

5.1 Sportbeleid en activering

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Het Lokaal Sportakkoord is in 2020 vastgesteld

De voorschotense sportkoepel komt tot stand in 2021

De beschikbare ruimte en sportaccommodaties zijn toegankelijk voor de verenigingen voor optimaal gebruik

Landelijk wordt gestreefd naar het doel, om het aantal niet-sporters te laten afnemen naar de streefwaarde

Een nieuw subsidiebeleid is ingegaan per 1-1-2020, hier maakt de maatschappelijke agenda deel van uit;

Belangrijkste resultaten 2021

Uitvoeren nieuw subsidiebeleid meer gericht op beoogde maatschappelijke effecten en een bijpassende rolverdeling van de gemeente, instellingen en doelgroepen.

Samen met de partners uit het sociaal domein, onderwijs, sport en welzijn worden de activiteiten uit het sportakkoord uitgevoerd.

Voorschotense sportverenigingen worden vertegenwoordigd door de Voorschotense sportkoepel

Er wordt optimaal gebruik gemaakt van de beschikbare sportfaciliteiten en -accommodaties

Het doel, om het aantal niet-sporters te laten afnemen naar de streefwaarde, is gehaald

Toelichting

Maatschappelijke agenda/subsidiebeleid

Het beleid wordt meer gericht op beoogde maatschappelijke effecten waarbij er meer aandacht is voor verbinding tussen welzijn/gezondheid en sport. Daarbij past een passende rolverdeling tussen instellingen of organisaties, gemeente en doelgroepen en daaruit is een herziening van het stelsel van subsidies voortgekomen. Deze richt zich meer op drie samenhangende pijlers: sport, cultuur en welzijn.

Bovendien heeft de gemeente samen met partners uit de verschillende sectoren afspraken gemaakt in het zogenaamde sportakkoord. Uit de beschikbaar gestelde Rijksmiddelen is een coördinator aangesteld. Hiermee wordt geborgd dat de afspraken over de uitvoering van de activiteiten worden uitgevoerd. De samenwerking tussen (sport)verenigingen en het sociaal domein wordt hierdoor extra gestimuleerd.

Deze Lokaal Adviseur Sport gaat met de sportverenigingen in gesprek om te komen tot een georganiseerde sportkoepel. Enerzijds goed voor de verenigingen onderling om zodoende nog meer met elkaar te kunnen samenwerken en kennis te delen, anderzijds om als eenheid de gespreks- en samenwerkingspartner te zijn van de gemeente.

Door de samenwerking tussen de sportverenigingen verder te stimuleren, onder andere door het Lokaal Sportakkoord en de oprichting van een sportkoepel, willen we zorgen dat de beschikbare ruimte aan sportfaciliteiten en -accommodaties efficiënter wordt gebruikt.

De gegevens over het al dan niet behalen van de streefwaarde worden gepresenteerd in de Monitor Sociaal Domein

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Voorgaande laatst bekende realisatie	Laatst bekende realisatie	Landelijk vergelijking cijfer
20	Niet-sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	40,8% (2012)	43,1% (2016)	48,7% (2016)

Toelichting beleidsindicatoren

* Cijfers vanaf 2017 zijn niet beschikbaar

Onder een sporter wordt verstaan, iemand die minimaal 1 keer in de week sport. Over heel Nederland genomen is het percentage niet-sporters 48,7%. Landelijk wordt gestreefd naar een afname van het aantal niet-sporters met 10%. Voor de gemeente Voorschoten wordt aangesloten bij deze streefwaarde, de realisatie in 2018 laat zien dat deze streefwaarde lokaal wordt gehaald. Voor 2019 en 2020 is een streefwaarde gesteld van 42%. Met het stimuleren van verenigingen om hun sportaccommodaties voor een breed publiek open te stellen wordt

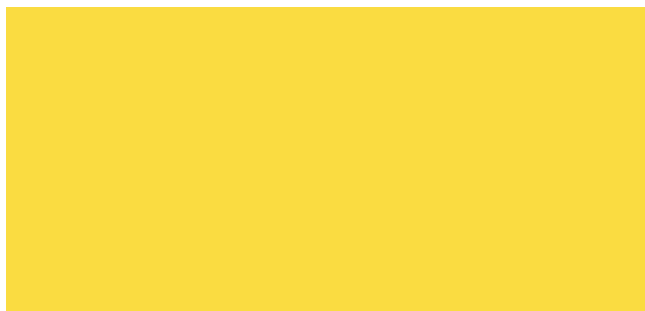
intensiever gebruik bewerkstelligd. Ook worden op netwerkbijeenkomsten met sportverenigingen en andere partijen de mogelijkheden uitgewisseld om mensen te stimuleren te gaan sporten.

Het regionale GGD-onderzoek naar dit cijfer vindt éénmaal per vier jaar plaats, de volgende meting is in 2020. Hierdoor zijn geen recente realisatiewaarden beschikbaar.

Wat gaan we daarvoor doen ?

5.2 Sportaccommodaties

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Belangrijkste resultaten 2021

Er wordt in 2021, op basis van transparante huur- en/of gebruikersvergoedingen, een start gemaakt met het opstellen van nieuwe overeenkomsten

Zorgvuldig contractbeheer op basis van transparante huur- en/of gebruikersvergoedingen

Toelichting

De gemeente start in 2021 met het doorvoeren van transparante huur- en/of gebruikersvergoedingen. Hiervoor worden nieuwe overeenkomsten met gebruikers van gemeentelijk eigendom gesloten en afspraken gemaakt over de daarmee samenhangende kosten. Uitgangspunt voor de gemeente is dat het beheer, onderhoud en vervanging van de sportvelden/-complexen zoveel als mogelijk bij de verenigingen wordt ondergebracht. Door het verdwijnen van het BTW voordeel is het gebruik maken van een aparte beheersstichting voor het onderhoud van de velden komen te vervallen. De gemeente stimuleert dat verenigingen nauwer samen gaan werken en de krachten bundelen om op die manier inkoopvoordeel te behalen. Hieraan wordt ook in het lokaal sportakkoord aandacht besteed.

5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Cultuurbeleid

De cultuurnota heeft een geldigheidsduur tot 2021. Een heroriëntatie op de vorm van de cultuurnota is gewenst.

Cultuureducatie met kwaliteit

Met ingang van 2021 start een vervolg op de landelijke regeling voor het bevorderen van de kwaliteit van cultuureducatie in het primair onderwijs (Cultuureducatie met kwaliteit III).

Belangrijkste resultaten 2021

Cultuurbeleid

Er wordt uitvoering gegeven aan een flexibel richtinggevend document voor de komende periode.

Cultuurfabriek Voorschoten

Beknopte vastlegging van afspraken over rol en overlegvorm van de Cultuurfabriek Voorschoten met de gemeente.

Cultuureducatie met kwaliteit

Een toename van de kwaliteit van cultuureducatie in het primair onderwijs.

Toelichting

Cultuurbeleid

De cultuurnota heeft een geldigheidsduur tot 2021. In de praktijk blijkt het maken van een dergelijk document veel tijd te kosten terwijl in de snel veranderende samenleving de houdbaarheid snel verstrijkt. Daarom wordt gezocht naar een vorm met een flexibelere opzet die meer op de actuele ontwikkelingen kan aansluiten. Meer gericht op hoofdlijnen en een meer prominente rol voor inbreng, initiatieven en samenwerking door inwoners en betrokken partijen.

Dit beleid zal gericht zijn op het zoveel mogelijk in stand houden van bestaande voorzieningen, zoals de bibliotheek. De invulling van de benodigde randvoorwaarden, zoals samenwerking en huisvesting, wordt daarbij betrokken.

Samenwerking tussen culturele en andere organisaties wordt op basis van de Maatschappelijke agenda en de bijbehorende subsidieregeling gestimuleerd. Op basis van de resultaten van een onderzoek naar de haalbaarheid van een multifunctionele accommodatie zal de raad besluiten nemen, zoals uitgezet in paragraaf 0.3 van deze toelichting.

Cultuurfabriek Voorschoten

In de Cultuurfabriek Voorschoten is een partner gevonden die in feite invulling geeft aan de wens uit het coalitieakkoord om een cultuurkoepel te vormen. Met de Cultuurfabriek vindt overleg plaats om afspraken over

de rol van en overlegvorm van de Cultuurfabriek Voorschoten met de gemeente meer te formaliseren. En hen in hun rol als koepel te betrekken bij het nieuwe beleid.

Cultuureducatie met kwaliteit

Door extra beschikbaar gestelde middelen kan voor de periode 2021-2024 in regioverband ingezet worden op:

- Professionalisering: Voortzetting en verdieping van de ontwikkeltrajecten gestart in de vorige CMK-periode. Hierbij worden de scholen begeleid in hun ontwikkeling ter verbetering van de kwaliteit van cultuureducatie op de betreffende school;
- Platform: Er wordt een platform (regionaal) gecreëerd dat de verbinding tussen binnen- en buitenschools leren zichtbaar maakt;
- En indien mogelijk, Om de hoek: Samen met een wijk worden activiteiten ontwikkeld en uitgevoerd die kinderen de kans bieden, actief creatief en onderzoekend aan de slag te gaan, Met speciale aandacht voor kinderen die, om wat voor reden ook, weinig tot geen toegang hebben tot deze onderwerpen.

Wat gaan we daarvoor doen ?

5.4 Musea

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Belangrijkste resultaten 2021

Het behoud en versterking van de cultuurhistorische identiteit en kwaliteit van de gemeente Voorschoten.

Toelichting

Binnen het kader van het subsidieplan 2020 - 2023 "Samen werken, samen delen, samen sterker" wordt het Museum Voorschoten gefaciliteerd. De facilitering bestaat met name uit het verstrekken van subsidie. Daar waar mogelijk wordt medewerking verleend bij het in bruikleen geven van objecten uit de gemeentelijke collectie.

Wat gaan we daarvoor doen ?

5.5 Cultureel erfgoed

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Per 1 januari 2023 treedt de Omgevingswet in werking Erfgoed ingezet als kans bij opgaves energietransitie, klimaatadaptatie en vergroten leefbaarheid

Relatief groot aantal herbestemmingen van waardevol erfgoed (kerken, buitenplaatsen)

Belangrijkste resultaten 2021

Evaluatie beleid en aangepaste agenda cultureel erfgoed.

Versterken cultuurhistorie en recreatieve aantrekkelijkheid van het buitengebied door het uitvoeren van het project Ontdek Prins Frederiks parkenroute.

Toelichting

Evaluatie beleid en aangepaste agenda cultureel erfgoed

De evaluatie van de Kadernota erfgoed (2013) en de Nota archeologie herijking 2013 (2014) is begin 2021 afgerond met een nieuwe Agenda Cultureel Erfgoed 2021-2024. Het programma wat hierin is opgenomen richt zich onder meer de digitalisering van informatie en het stroomlijnen van processen om bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet te kunnen voldoen aan de minimale vereisten die de wet stelt. Een van de opgaves is nu opgestelde GIS-kaart beter bruikbaar maken als archeologische verwachtings- en beleidskaart. Ook van het bovengrondse erfgoed de gegevens beschikbaar zijn, De inzet om de transformatie van religieuze erfgoed en buitenplaatsen (Huize Bijdorp, Moeder Godskerk, Het Kruispunt) succesvol te laten verlopen gaat in 2021 onverminderd voort.

Versterken cultuurhistorie en recreatieve aantrekkelijkheid van het buitengebied door het uitvoeren van het project Ontdek Prins Frederiks parkenroute.

Als gevolg van Corona zal het project Ontdek Prins Frederiks Parkenroute in 2021 een doorloop kennen. Er zullen nog een aantal activiteiten plaatsvinden, waardoor de rol en ruimtelijke betekenis van Prins Frederik parkenroute beter beleefbaar wordt gemaakt. Centraal daarbij staat het vertellen van het verhalen, en de recreatieve beleving van het gebied aan de hand van nieuwe wandelroutes.

Dit sluit aan bij het programma van het Nationaal Park Hollandse Duinen (NPHD), dat in 2020 is opgesteld als onderdeel van de Landschap strategie. Steun wordt gegeven aan de statusaanvraag voor het NPHD, waar ook duidelijk wordt welke bijdrage geleverd kan worden aan de investeringsprogramma's.

5.6 Media

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Veranderopgave Inburgering: wijziging Wet Inburgering per 1 juli 2021.

Belangrijkste resultaten 2021

In 2021 zet de bibliotheek haar inzet voort om nieuwe functies uit te voeren, zoals een gedeelte van de veranderopgave inburgering: wijziging Wet Inburgering per 1 juli 2021.

Een lokale omroep met een lokaal toereikend media-aanbod voor de inwoners van Voorschoten.

Toelichting

Veranderopgave Inburgering

Vanaf 1 juli 2021 gaat de nieuwe Wet inburgering in. Belangrijkste wijziging ten opzichte van de huidige wet, is dat de regiefunctie weer bij de gemeente komt te liggen. De gemeente is dan ook verantwoordelijk voor de inkoop en het aanbod van de inburgeringstrajecten. Het stelsel kent 3 leerroutes, inzet is om de bibliotheek met name te betrekken bij de zelfredzaamheidsroute (zie ook taakveld 6.5).

Voldoen aan de wettelijke zorgplicht voor bekostiging van lokale omroepactiviteiten

Het Commissariaat voor de media heeft in 2018 Holland Centraal/Unity aangewezen als lokale omroepinstelling die de lokale omroepactiviteiten voor Voorschoten verzorgt. De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht deze omroepactiviteiten te bekostigen. Dit gebeurt, op wettelijke basis, zonder inmenging in de inhoud van de omroepactiviteiten. Wel wordt bij toekenning van de bekostiging gecontroleerd of de omroep een lokaal toereikend media-aanbod verzorgt. Voor de bekostiging baseren wij ons op het streefbedrag (op indexbasis) per huishouden, dat het ministerie van BZK sinds 2015 hanteert.

5.7 Openbaar groen, (openlucht)recreatie

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

In stand houden fysieke leefomgeving

Belangrijkste resultaten 2021

Verhogen recreatieve waarde door het aanbrengen van een muurschildering in de spoortunnel bij de Horstlaan/ Horst en Voordelaan

Vergroten betrokkenheid bij de leefomgeving

Uitbreiden voedselplekken voor bijen

Toelichting

Verhogen recreatieve waarde door het aanbrengen van een muurschildering in de spoortunnel Horstlaan/ Horst en Voordelaan

Vanuit de samenwerking binnen Duin Horst & Weide wordt in 2021 twee projecten uit het Meerjarenprogramma Duin Horst & Weide opgepakt:

- het aanbrengen van een muurschildering met dieren en planten in de spoortunnel Horstlaan/ Horst en Voordelaan met als doel de aanwezige flora en fauna onder de aandacht te brengen.
- de inrichting van insectvriendelijke bermen op verschillende nog aan te wijzen plekken in Voorschoten om de biodiversiteit te verhogen (conform bijenplan).

Verder wordt in 2021 een vervolg van het Meerjarenprogramma Duin Horst & Weide gemaakt in opdracht van de Landschapstafel. Hierbij wordt een koppeling gemaakt met onderwerpen als klimaatverandering, natuurvriendelijk boeren, energietransitie etc.

Vergroten betrokkenheid bij de leefomgeving

Onder de noemer 'Meedoen met groen' wordt het adopteren van groen ook in 2021 weer onder de aandacht gebracht. Inwoners van Voorschoten nemen op steeds meer locaties het beheer van de gemeente over voor het groen in hun leefomgeving (Meedoen met groen). Jaarlijks komen er 5 tot 8 locaties bij waar inwoners het groen adopteren. Inmiddels wordt circa 1,3 hectare beheerd door inwoners. Inwoners worden daarbij actief ondersteund door de gemeente. Er wordt door de inwoners een hogere kwaliteit behaald en de sociale samenhang in de buurt versterkt. Naast het geadopteerde groen worden ook diverse boomspiegels en geveltuinen door inwoners onderhouden. De komende jaren wordt deze ondersteuning voorgezet.

Uitbreiden voedselplekken voor bijen

De *bij* wordt door de gemeente als indicator gebruikt voor de biodiversiteit. De gemeente heeft haar beheer en de inrichting van het openbaar groen beoordeeld op bij-vriendelijkheid. In 2021 wordt ingezet op het vergroten van de voedselplekken van bijen, door op diverse locaties gazon om te vormen naar gras met kruiden en bloemen. Daarnaast wordt bij de vervanging van groen gekozen voor minimaal 50% aan bij-vriendelijke

beplanting welke bloeien in diverse periode. Hierdoor neemt de biodiversiteit in Voorschoten met kleine stapjes toe.

In stand houden fysieke leefomgeving

Het in stand houden van de fysieke leefomgeving is er opgericht om met minimale kosten de veiligheid en functionaliteit te borgen en kapitaalvernietiging te voorkomen. Er komen echter grote ontwikkelingen op ons af zoals onder andere klimaatverandering en energietransitie. Ook is het onderhoud van de leefomgeving van invloed in welke mate gemeentelijke doelen en ambities worden bereikt. Bij het in stand houden van de fysieke leefomgeving zijn er daardoor kansen en mogelijkheden om in te spelen op deze ontwikkelingen en bij te dragen aan de gemeentelijke doelen. Wij werken toe naar een verdere verbinding van strategische, tactische en operationele doelen zodat inzichtelijk wordt wat de bijdrage van het in standhouden van de fysieke leefomgeving is voor het bereiken van de gemeentelijke doelen.

Samenwerkingsverbanden

Naam	Landschapstafel Duin, Horst en Weide
Juridische vorm	Samenwerkingsverband
Vestigingsplaats	Leischendam-Voorburg (Financiën zijn hier ondergebracht)
Bestuur en toezicht	De Landschapstafel is de bestuurlijke samenwerking van 6 gemeenten (Den Haag, Leiden, Leidschendam-Voorburg, Voorschoten, Wassenaar en Zoetermeer), maatschappelijke organisaties en ondernemers. Elke gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn eigen projecten.
Doelstelling	Behoud en ontwikkeling van de kwaliteiten van Duin Horst & Weide, gericht op waarborgen van authenticiteit, versterken van de vitaliteit en het vergroten van de leefbaarheid. Er is een gemeenschappelijk uitvoeringsprogramma, het Meerjarenprogramma Duin Horst & Weide. De provincie Zuid-Holland heeft 50% cofinanciering toegezegd voor uitvoering van het programma.

Naam	Leidsche Ommelanden
Juridische vorm	Samenwerkingsverband
Vestigingsplaats	Leiden
Bestuur en toezicht	Stuurgroep Leidsche Ommelanden met daarin wethouders van acht deelnemende gemeenten en een vertegenwoordiger namens de samenwerkende Agrarische natuurverenigingen.
Doelstelling	Toekomstbestendige kwaliteitsimpuls voor behoud en toegankelijk maken van het landschap in de Leidse regio. Deelnemende gemeenten voeren projecten uit op het gebied van recreatie en biodiversiteit.

Wat gaat het kosten?

Tabel 15

Programma: P5 Sport, cultuur en recreatie		Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
("-"= nadeel / "+"= voordeel) bedragen x € 1.000		2019	2020	2021	2022	2023	2024
5.1 Sportbeleid en activering	Baten	159	0	0	0	0	0
	Lasten	-126	-181	-178	-178	-178	-178
	Saldo	34	-181	-178	-178	-178	-178
5.2 Sportaccommodaties	Baten	47	48	48	48	48	48
	Lasten	-1.103	-1.952	-585	-584	-583	-582
	Saldo	-1.056	-1.904	-537	-536	-535	-534
5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip	Baten	26	70	70	70	70	70
	Lasten	-264	-256	-149	-149	-149	-149
	Saldo	-239	-187	-79	-79	-79	-79
5.4 Musea	Baten	0	0	0	0	0	0
	Lasten	-10	-11	-8	-8	-8	-8
	Saldo	-10	-11	-8	-8	-8	-8
5.5 Cultureel erfgoed	Baten	43	26	26	26	26	26
	Lasten	-174	-222	-225	-225	-225	-225
	Saldo	-131	-197	-199	-199	-199	-199
5.6 Media	Baten	18	61	61	61	61	61
	Lasten	-360	-384	-372	-372	-372	-372
	Saldo	-341	-322	-310	-310	-310	-310
5.7 Openbaar groen, (openlucht)recreatie	Baten	194	479	48	48	48	48
	Lasten	-2.805	-3.215	-2.759	-2.772	-2.773	-2.787
	Saldo	-2.611	-2.737	-2.711	-2.724	-2.725	-2.739
Totaal baten	Baten	487	683	253	253	253	253
Totaal lasten	Lasten	-4.842	-6.221	-4.274	-4.286	-4.287	-4.300
Saldo van baten en lasten	Saldo	-4.355	-5.538	-4.022	-4.034	-4.034	-4.047
Onttrekking reserves		57	1.216	57	57	57	57
Toevoeging reserves		-92	-252	-36	-20	-20	-20
Mutaties reserves		-35	965	21	37	37	37
Geraamde resultaat		-4.390	-4.573	-4.001	-3.997	-3.998	-4.010

Toelichting op mutatie (verhoging/verlaging) begroot 2021 ten opzichte van begroot 2020 in taakvelden groter of gelijk aan € 50.000

Taakveld 5.2 Sportaccommodaties (voordeel van € 1.367.000 t.o.v. begroting 2020)

Het voordeel van € 1.367.000 komt tot stand door een aantal incidenteel hogere uitgaven in het begrotingsjaar 2020. In de begroting 2021 worden kosten voor planmatig onderhoud ad €180.000 voor zwembad 'Het Wedde' niet meer geraamd. De exploitatiebijdrage wordt met €122.000 omlaag gebracht conform het rapport 'Zwemmen'. In de kadernota 2020 is besloten om het zwembad nog 10 jaar open te houden. Hiervoor werd in

2020 eenmalig € 1.000.000 in een voorziening gestort. Daarnaast zijn in de voorjaarsnota 2020 eenmalige lasten geraamd voor vervanging kunstgrasveld €60.000 en onderhoud kunstgrasveld €30.000.

Onttrekking reserve € 1.000.000 t.a.v. dotatie voorziening voor openhouden zwembad 'Het Wedde'.

Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie (voordeel van € 107.000 t.o.v. begroting 2020)

In de begroting 2018 is besloten om het Cultureel Centrum met ingang van 2021 te sluiten. De exploitatiebijdrage ad € 76.000 voor niet meer geraamd.

Taakveld 5.7 Openbaar groen. (openlucht)recreatie (nadeel van € 431.000 op de baten en voordeel van € 457.000 op de lasten t.o.v. begroting 2020)

Het verschil wordt veroorzaakt door éénmalig begrote uitgaven in 2020. Voor het baggeren van alle benodigde watergangen is in de voorjaarsnota € 70.000 extra budget bijgeraamd (nadeel). Dit wordt gedekt door een vrijval in de voorziening (€ 70.000 voordeel). Voor de wandelpaden in de Duivenvoordecorridor is in de begroting 2020 een restantbudget beschikbaar ad € 350.000. Dit bedrag wordt gedekt vanuit een subsidie (€ 350.000 voordeel).

P6 Sociaal Domein

Wat willen we bereiken ?

Inwoners zijn zelfredzaam en kunnen zo lang mogelijk de regie over hun eigen leven houden;

Inwoners groeien gezond en veilig op en kunnen zich maximaal ontwikkelen;

Voorschoten is veilig en er is sociale cohesie;

Er is een duurzaam systeem voor zorg en ondersteuning. De ondersteuning vindt dicht bij huis plaats;

Inwoners die hulp nodig hebben, krijgen de juiste ondersteuning op tijd.

Wat gaan we daarvoor doen ?

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Inwoners worden steeds ouder en wonen steeds langer thuis. De opgave hieruit voortvloeiend is groot en complex en de kosten stijgen nog steeds.

De druk op kwalitatief goede én betaalbare zorg blijft toenemen.

Belangrijkste resultaten 2021

De gemeente speelt een steeds grotere rol in de ondersteuning van inwoners die het (tijdelijk) niet redden.

We zetten stevig in op preventie, het verder versterken en het bieden van een sluitend netwerk rondom inwoners.

Door het vroeg signaleren en het snel oplossen van problemen, kunnen later kostbare zorgtrajecten (maatwerkvoorzieningen) worden voorkomen. Dit zorgt voor het verkrijgen van meer grip op de kosten.

Het bieden van een laagdrempelige loketfunctie, fysiek, digitaal en telefonisch bij Voorschoten Voor Elkaar waar inwoners met hun hulpvragen terecht kunnen.

Stichting Voorschoten voor Elkaar brengt Voorschotenaren met elkaar in contact en ondersteunt hen thuis en in de wijk.

Stichting Voorschoten voor Elkaar geeft vanuit haar opdracht van de gemeente invulling aan het terugdringen van het beroep op maatwerkvoorzieningen om hiermee de kosten voor maatwerk- / tweedelijnsvoorzieningen voor de gemeente beter beheersbaar te krijgen.

·Het wijkbeleid wordt verankerd in de lopende ontwikkelingen, zoals de brede welzijnsorganisatie, gebiedsgericht werken (fysieke domein) en integraal veiligheidsbeleid. De wijkmanager heeft een verbindende rol in bovenstaande thema's.

In het 4e kwartaal van 2020 is geschreven aan de visie leefbaarheid en veiligheid, samen met partners als Voorschoten Voor Elkaar en de woningbouwcoöperaties. Het voornemen is een pilot op te nemen voor de wijk Noord-Hofland met een gerichte actie en uitvoeringsplan. De uitvoering start in 2021.

Toelichting

In het plan van aanpak 'Langer thuis wonen' werken gemeente en partners in de zorg en ondersteuning gezamenlijk aan producten en projecten die het mogelijk maken om mensen langer zelfstandig thuis te laten wonen.

Waar de eigen kracht en het netwerk niet toereikend zijn kunnen inwoners terecht bij de brede welzijnsorganisatie en de gemeente voor ondersteuning. In 2021 wordt samen met Voorschoten Voor Elkaar en andere maatschappelijke partners verder gewerkt aan het verstevigen van het lokale welzijnsnetwerk. De samenwerkingsafspraken en werkprocessen in de keten voor inwoners van 0-100 jaar worden verder vormgegeven. Dit zorgt voor het verkrijgen van meer grip op de kosten.

In 2021 wordt ook verder uitgelijnd hoe de lokale toegang goed kan aansluiten op de samenwerking voor het sociaal domein in de Leidse regio.

De pilot wijkaanpak Noord-Hofland is een gericht actie- en uitvoeringsplan met als doel het versterken van de sociale samenhang in de wijk. Bij de pilot worden verschillende partners uit de wijk betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen ?

6.2 Wijkteams

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Inwoners worden steeds ouder en wonen steeds langer thuis. De opgave hieruit voortvloeiend is groot en complex en de kosten stijgen nog steeds.

De druk op kwalitatief goede én betaalbare zorg blijft toenemen

Belangrijkste resultaten 2021

Waar de eigen kracht en het netwerk niet toereikend zijn bieden we inwoners ondersteuning.

Het bieden van een één laagdrempelige loketfunctie fysiek, digitaal en telefonisch bij Voorschoten Voor Elkaar.

Integraal werken volgens het principe van één huishouden, één plan, één regisseur

Hulpvragen worden zo licht mogelijk opgelost zonder zware oplossingen te mijden als dit nodig is.

Toelichting

We zorgen voor een heldere aanmeldroute en éénduidige werkwijze in het gehele sociale domein.

Daarnaast is ook casus- en procesregie van belang. We zorgen voor duidelijke afspraken met netwerkpartners over wie de regie heeft en wat er dan van deze regisseur wordt verwacht. Daarbij wordt ook ingezet op de samenwerking met het omliggende veld zoals huisartsen en scholen. Hierbij worden ook ACT-ers ingezet op adviseren, coördineren en transformeren van professionals en het voeren van procesregie.

In 2021 wordt ook verder uitgelijnd hoe de lokale toegang goed kan aansluiten op de samenwerking voor het sociaal domein in de Leidse regio.

Wat gaan we daarvoor doen ?

6.3 Inkomensregelingen

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Het rijk stuurt op het terugdringen door gemeenten van het aantal uitkeringsgerechtigden door middel van financiële prikkels.

Er is een toenemende vraag van werkenden naar ondersteuning op het gebied van schuldhulpverlening en minimabeleid.

Belangrijkste resultaten 2021

Zorgen voor financiële zelfredzaamheid door het geven van inkomensondersteuning aan wie dat nodig heeft, waarbij speciale aandacht uitgaat naar ondersteuning van minima en naar schuldhulpverlening.

Het uitvoeringsplan financiële zelfredzaamheid voor een integrale aanpak binnen het sociaal domein van armoede- en schuldenproblematiek wordt uitgevoerd.

Uitvoering Minimabeleid inclusief kindpakket, de armoede monitor wordt uitgevoerd.

Toelichting

Het aantal uitkeringsgerechtigden is in 2020 ongeveer gelijk gebleven, na een aantal jaren van daling. Het gebruik van minimaregelingen is niet gestegen. De gevolgen van de Corona-pandemie op het uitkeringsbestand zijn nog niet in te schatten voor het jaar 2021.

Inkomensondersteuning

Met het verstrekken van uitkeringen worden inwoners die niet over de middelen beschikken om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien, een (gemeentelijke) ondersteunende voorziening op maat te verstrekken. Om uitstroom te bevorderen en instroom te beperken is het re-integratie- en participatiebeleid 2019-2022 geïntroduceerd. Hierop wordt bij taakveld 6.5 een nadere toelichting gegeven.

Financiële zelfredzaamheid

Het plan van aanpak financiële zelfredzaamheid richt zich op inwoners die in armoede leven en inwoners die risico lopen om in armoede terecht te komen. Dit zijn bijvoorbeeld inwoners met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm, werkende armen, kinderen die opgroeien in armoede en mensen met schuldenproblematiek. In brede zin is armoede het gevoel dat mensen niet volwaardig mee kunnen doen in de samenleving door financiële belemmeringen.

Er is een toenemende vraag van werkenden naar ondersteuning op het gebied van schuldhelpverlening en minimabeleid. De doelgroep tussen 110% en 130% van de bijstandsnorm vraagt naar verwachting 200 keer ondersteuning aan in 2021.

In 2021 wordt een vervolg gegeven aan de uitvoering van dit plan. Speerpunten hierbij zijn: vroegsignalering van bewoners met betalingsachterstanden, de armoederegisseur en een betere integrale samenwerking opzetten tussen de verschillende partijen en disciplines, waardoor de inwoner met schulden eerder gehoor vindt. Belangrijk is om de wijkteams en scholen hierbij te betrekken.

Uitvoering minimabeleid

Het minimabeleid zorgt voor belangrijke ondersteuning, het mee kunnen doen, het beperken van intergenerationele armoede en heeft invloed op de mate waarin werken loont. Dit draagt bij aan de financiële zelfredzaamheid van de inwoners.

Er is mede door het huidige minimabeleid gebleken dat werken vanuit de bijstand altijd loont in de gemeente Voorschoten. Landelijke en gemeentelijke regelingen samen, zorgen er voor dat huishoudens (meer) ruimte overhouden voor het doen van vrije bestedingen.

In 2021 wordt de armoedemonitor uitgevoerd om de effectiviteit van de huidige regelingen te kunnen meten.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Voorgaande laatst bekende realisatie	Laatst bekende realisatie	Landelijk vergelijking cijfer
23	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	4% (2017)	4% (2018)	7% (2018)

Toelichting beleidsindicatoren

De economie is verder aangetrokken tot en met 2019. Dit blijkt landelijk uit een dalend aantal werklozen en een stijgend aantal banen en vacatures. Het aantal personen met een bijstandsuitkering daalde ook in die periode; dit komt doordat de aantrekkende economie meer banen oplevert, en dat de doelgroep met een participatiewet uitkering door het nieuwe plan van aanpak arbeidsmarktoffensief vanaf 2019 zich met name op deze problematiek richt, er wordt gestreefd naar een verdere daling van het aantal personen met een uitkering in 2020. Doelgroepen die hiermee richting werk moeten worden begeleid bestaan uit personen die ouder 81 zijn, langer in een uitkeringssituatie verkeren en statushouders. De situatie in 2020 is als gevolg van de Corona-pandemie veranderd, welke gevolgen dit heeft voor omvang van het bijstandsbestand en van kinderen in een uitkeringsgezin is nog niet bekend.

6.4 Begeleide participatie

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Belangrijkste resultaten 2021

Het Re-integratie-en Participatiebeleid 2019-2022 wordt voor de vrijwillige participatie geïmplementeerd door Voorschoten voor Elkaar. Mensen die niet naar betaald werk begeleid kunnen worden zullen zoveel mogelijk naar vrijwilligerswerk bemiddeld worden.

Monitoring en evaluatie van Re-integratiebeleid en Participatiebeleid.

Maatwerk op grond van Beschut werk in het kader van de Participatie wet voor de nieuwe doelgroep bij DZB Leiden.

Toelichting

Inwoners met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt van maximaal 24 maanden, worden binnen het onderdeel re-integratie begeleid naar (regulier) werk. Daarnaast vallen ook inwoners met een indicatie (doelgroepenregister, nieuw beschut werk en alternatief beschut werk), binnen dit onderdeel. Tijdens de uitvoering van het Re-integratie- en Participatiebeleid 2019-2022 wordt aandacht besteed aan monitoring enerzijds, en evaluatie anderzijds. Dit om zo goed mogelijk in te kunnen spelen op zaken als (exogene) ontwikkelingen, de vraag van de arbeidsmarkt en de samenstelling van het bijstandsbestand.

Maatwerk op grond van Beschut werk in het kader van de Participatie wet voor de nieuwe doelgroep Werk is niet alleen van belang om in het eigen levensonderhoud te voorzien, maar draagt ook bij aan persoonlijke ontwikkeling, maatschappelijke betrokkenheid en sociale contacten. Doel is om zoveel mogelijk mensen te bemiddelen naar een betaalde baan. Daarbij is er extra aandacht voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. In sommige gevallen is de stap naar een betaalde baan (nog) niet mogelijk. Daar waar (betaalde) arbeid op een reguliere werkplek (nog) niet tot de mogelijkheden behoort, wordt een passend alternatief geboden bij DZB Leiden, zodat inwoners meedoen en de kans krijgen zich te ontwikkelen. Denk hierbij aan beschut werk en maatschappelijke participatie.

6.5 Arbeidsparticipatie

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Het arbeidsmarktbeleid 2019-2022 leidt tot een aparte aanpak van personen die reïntegreren naar werk en degenen die in staat worden gesteld te participeren in de samenleving.

Veranderopgave Inburgering: wijziging Wet Inburgering per 1 juli 2021.

Het Rijk stelt financiële middelen ter beschikking aan de arbeidsmarktregio om samenwerking te verstevigen.

Belangrijkste resultaten 2021

Inkoop van trajecten die leiden naar participatie en zelfredzaamheid van inburgeraars zoals statushouders en gezinsmigranten. Verstevigen van het netwerk voor deze groep.

Uitvoering arbeidsmarktbeleid en re-integratiebeleid.

Aansluiting zoeken met de Leidse regio, bijvoorbeeld door verbinding met Human Capital, Economie071 Leidse regio.

Toelichting

Wijziging wet Inburgering

Doel van deze wet is dat alle nieuwkomers met een inburgeringsplicht zo snel mogelijk Nederlands leren spreken en schrijven op het voor hen hoogst haalbare niveau en hen daarmee te laten participeren in de samenleving.

Vanaf 1 juli 2021 gaat de nieuwe Wet inburgering in. Belangrijkste wijziging ten opzichte van de huidige wet, is dat de regiefunctie weer bij de gemeente komt te liggen. De gemeente is dan ook verantwoordelijk voor de inkoop en het aanbod van de inburgeringstrajecten. Daarbij dient 'werk' en niet 'taal' leidend te zijn bij de participatie van inburgeraars. Inkoop vindt plaats in samenwerking met Wassenaar, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg met ondersteuning van de arbeidsmarktregio.

Re-integratie en participatie

Het Re-integratie- en Participatiebeleid 2019-2022 wordt verder uitgevoerd. Onderdeel van het re-integratie- en participatiebeleid is een splitsing tussen re-integratie en participatie. Deze splitsing zorgt voor een betere focus op cliënten die begeleid worden vanuit Werk (re-integratie) en cliënten waarbij er wordt ingezet op meedoen in de maatschappij (participatie). Cliënten binnen participatie worden begeleid vanuit Inkomen. De resultaten op het gebied van re-integratie zijn veelbelovend. Het bijstandsbestand is de afgelopen jaren in de gemeente gedaald. Minder mensen zijn afhankelijk van een uitkering, meer inwoners doen mee in de samenleving. Dit is het resultaat van enerzijds het nieuwe beleid, en anderzijds de kansen die een sterk verbeterde arbeidsmarkt biedt. Samenhangend met een dalend bijstandsbestand, is een daling van de uitgaven

op het gebied van de BUIG. Hierdoor zijn ook de tekorten teruggelopen. De gevolgen van de Corona-crisis voor het bestand en de uitgaven zijn nog niet helder.

Naast de uitvoering van het re-integratie en participatiebeleid wordt een nieuwe aanbestedingsronde voor re-integratietrajecten uitgevoerd. Bij het opzetten van de nieuwe procedure is intensief gebruik gemaakt van ondersteuning vanuit inkoop en contractmanagement zodat goed gestuurd kan worden op de kwaliteit van geleverde diensten. Doel is inwoners nog beter te ondersteunen in hun zoektocht naar werk.

Arbeidsmarktregio

De gemeenten Leidschendam-Voorburg, Voorschoten en Wassenaar zijn onderdeel van de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal. In de praktijk blijken er echter ook veel cliënten geplaatst te worden in andere arbeidsmarktregio's. Daarom wordt ook aansluiting gezocht met de Leidse regio, bijvoorbeeld door verbinding met Human Capital, Economie071 Leidse regio.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Voorgaande laatst bekende realisatie	Laatst bekende realisatie	Landelijk vergelijking cijfer
21	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 65 jaar	LISA	440,5 (2018)	463 (2019)	792,1 (2019)
24	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	68,8 (2018)	69,7% (2019)	68,8% (2019)
26	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	1% (2017)	1% (2018)	2% (2018)
27	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	210,3 (2018)	204,6 (2019)	373,9 (2019)
28	Lopende re- integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15 - 65 jaar	CBS	410,8 (2017)	338,4 (2018)	305,2 (2018)

Toelichting beleidsindicatoren

De economie is nog verder aangetrokken in de periode tot en met 2019. Dit blijkt uit een dalend aantal werklozen en een stijgend aantal banen. Het lopende re-integratiebeleid voorziet in het begeleiden van personen naar werk door het actief koppelen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. Dergelijke inspanningen worden vastgelegd en verantwoord door het opvoeren van een re-integratievoorziening, het aantal geregistreerde voorzieningen ligt hoger dan de streefwaarde. De gevolgen van de Corona-pandemie op deze cijfers voor de komende jaren zijn nog niet bekend.

Samenwerkingsverbanden

Naam	Gezamenlijke afdeling werk en inkomen
Juridische vorm	Samenwerking op basis van een overeenkomst
Vestigingsplaats	Leidschendam-Voorburg
Bestuur en toezicht	Het samenwerkingsverband heeft geen eigen bestuur waarin bestuurders van de gemeenten zitting hebben.
Doelstelling	Per 1 januari 2012 zijn de gemeenten Voorschoten, Leidschendam-Voorburg en Wassenaar een samenwerkingsovereenkomst aangegaan om de werkzaamheden en dienstverlening op het gebied van Werk en Inkomen door de gemeente Leidschendam-Voorburg te laten verzorgen. De samenwerking is per 1 juli 2017 in een geactualiseerde overeenkomst voortgezet.

Wat gaan we daarvoor doen ?

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Mensen worden steeds ouder en blijven langer vitaal, waardoor zij langer thuis blijven wonen. Hierdoor stijgt het beroep op de duurdere maatwerkvoorzieningen, omdat meer oudere mensen gebruik van maatwerkvoorzieningen die helpen om zelfredzaam te blijven in- en om het huis.

Belangrijkste resultaten 2021

De kwaliteit van de maatwerkvoorzieningen zoals rolstoelen, scootmobiel, regiotaxi en woonvoorzieningen houden we hoog.

Het gebruik van de collectieve voorzieningen zoals de regiotaxi wordt gestimuleerd.

Inwoners ontvangen voorlichting over levensloopbestendig wonen, opdat het gebruik van maatwerkvoorzieningen beperkt kan worden

Toelichting

Een grotere groep mensen doet een beroep op de duurdere maatwerkvoorzieningen. De zorg wordt complexer omdat steeds meer mensen ouder worden en dan meer beperkingen krijgen. Het verkrijgen van meer grip op de kosten in het Sociaal Domein wordt daarom steeds belangrijker.

Langer thuis wonen betekent dat mensen ook in de thuissituatie mobiel willen blijven. Sinds 2020 is de eigen bijdrage voor de regiotaxi afgeschaft. Hierdoor blijft het aantrekkelijk om de regiotaxi ook te gebruiken in

incidentele gevallen. We stimuleren daarom het gebruik van voorzieningen in het voorliggende veld zoals de Cirkelbus en de regiotaxi.

Voor jongere mensen met een beperking is er geen doorlopende stijgende trend in het aantal rolstoelen. We willen wel de kwaliteit van de voorzieningen voor alle doelgroepen hoog houden.

De maatwerkvoorzieningen worden elk jaar geëvalueerd op onder andere kwaliteit, effectiviteit en de toegankelijkheid.

De trend dat vooral de dure woningaanpassingen stijgen, met name na de invoering van het abonnementstarief. Dit heeft ook te maken met de krappe woningmarkt. We gaan voorlichting geven over veilig en levensloopbestendig wonen aan inwoners en de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen ?

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Het Interbestuurlijk programma (IBP) met kabinet, provincie en waterschappen vraagt van de gemeenten een aanpak van schuldproblematiek.

Mensen worden steeds ouder en blijven langer vitaal, waardoor zij langer thuis blijven wonen. Hierdoor stijgt het beroep op de duurdere maatwerkvoorzieningen.

We bereiden in 2021 de decentralisering voor van de maatschappelijke zorg en beschermd wonen.

Belangrijkste resultaten 2021

De financiële gevolgen in kaart brengen.

Uitvoering beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2025.

Herziening producten huishoudelijke ondersteuning en begeleiding via de inkooptrajecten in de Leidse regio.

Ontwikkelen van zorgarrangementen met combinaties van maatwerk- en voorliggende voorzieningen.

Het gebruik van voorliggende voorzieningen wordt gestimuleerd.

Verordening Wmo wordt in 2021 aangepast aan decentralisatie opgave

Toelichting

Schuldhulpverlening

In 2020 is het beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2025 opgesteld. Het beleidsplan omvat preventieve en curatieve schuldhulpverlening en de voorbereiding op de aangekondigde wetswijzigingen.

Langer thuis wonen

De zorg wordt intensiever voor een grotere groep zeer oude mensen. We anticiperen hierop met preventieve maatregelen voor de vitale ouderen en met betere samenwerking met het voorveld om de zorg voor de zeer ouderen te versterken.

Inkoop

We anticiperen op de decentralisatie van beschermd wonen en de maatschappelijke zorg door begeleiding en huishoudelijke ondersteuning opnieuw in te kopen in de Leidse regio.

Aansluiten op voorliggende voorzieningen

De voorwaarde bij de nieuwe inkooptrajecten en het omklappen naar de Leidse regio is dat de maatwerkdienstverlening, waaronder ook de schuldproblematiek, beter moeten aansluiten op het voorveld.

In samenwerking met Voorschoten voor elkaar worden nieuwe combinaties van maatwerk en voorliggende voorzieningen ontwikkeld. Het doel is om met zorgcombinaties niet alleen het gebruik van de maatwerkvoorzieningen te verminderen, maar ook de op- en afschaling van zorg te vergemakkelijken.

Abonnementstarief

Afgelopen jaar is een nieuw tarief voor de eigen bijdrage voor Wmo voorzieningen ingevoerd. We zullen in 2021 de financiële gevolgen in kaart brengen.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Voorgaande laatst bekende realisatie	Laatst bekende realisatie	Landelijk vergelijking cijfer
32	Clënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	460 (2018)	490 (2019)	630 (2019)

Toelichting beleidsindicatoren

Het totaal aantal inwoners dat gebruik maakt van een maatwerkarrangement WMO is gestegen ten opzichte van 2018.

Wat gaan we daarvoor doen ?

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

De kosten voor jeugdhulp stijgen. Er wordt steeds vaker, langer en intensiever gebruik gemaakt van (voornamelijk ambulante) professionele hulp en steun bij opvoed- en opgroei problemen. Uitdaging voor 2021 is om verder te gaan met het keren van het tij qua kosten, of in ieder geval met het afvlakken van de groeicurve zodat de kosten beheersbaar worden en de kwaliteit van zorg op peil blijft.

Belangrijkste resultaten 2021

In 2021 wordt prioriteit gegeven aan 3 thema's om grip te krijgen op de kosten:

- Het uitvoeren van het Actieplan Jeugdhulp Voorschoten 2019-2021
- Het verduidelijken, aanscherpen en uniformeren van de gemeentelijke toegang tot de 2e lijn (Q sturing).
- Contractmanagement, controle en verantwoording

Toelichting

De cijfers over de jeugdhulp waarvoor een indicatie nodig is (bron: Servicebureau Haaglanden), laten een helder beeld zien:

- Het percentage en aantal jeugdigen met jeugdhulp stijgt. De kosten stijgen harder dan het aantal cliënten. Per cliënt zijn de kosten gemiddeld hoger geworden. De problematiek is complexer, cliënten ontvangen langer hulp en het aantal jeugdigen dat terugkeert na een afgesloten traject stijgt.
- De toenames (zowel in aantal als kosten) vinden vooral plaats in de ambulante hulp en in het bijzonder bij jeugdigen met een licht verstandelijke beperking (LVB) en/of GGZ problematiek.
- Meer kinderen groeien op in een gezinssituatie (thuis of jeugdhulp in gezinsvormen), het aantal plaatsingen met verblijf is afgenomen. Dit doel van de transformatie is daarmee behaald.

In 2015 ontving 7% van de jeugdigen onder de 18 jaar in Voorschoten een vorm van geïndiceerde jeugdhulp, dit percentage was in 2019 gestegen naar 12% (Bron: Servicebureau Haaglanden, van 408 unieke klanten naar 628 klanten).

Daarnaast hebben de gemeenten te maken met stijgende tarieven van de jeugdhulp en zijn er investeringen gemaakt en te maken om de kostenbesparende maatregelen uit het Actieplan Jeugdhulp Voorschoten 2019-2021 uit te voeren. De verwachte dalende kosten als gevolg van deze maatregelen zullen pas later zichtbaar zijn.

De kosten voor de jeugdhulp stijgen. Het voorveld (0^e en 1^e lijn) wordt in 2021 daarom versterkt op het gebied van preventie en laagdrempelige hulp en advies. Daarnaast wordt de toegang naar de geïndiceerde hulp (2^e lijn) aangescherpt en wordt binnen de 2^e lijn gestuurd op de Q (quantity, hoeveelheid hulp). Kwaliteit van zorg blijft hierbij centraal staan zodat de Voorschotense jeugdige en zijn netwerk zo goed en snel mogelijk geholpen wordt.

In 2021 wordt de focus op drie thema's gelegd om grip te krijgen op de kosten:

- **Het uitvoeren van het actieplan Jeugdhulp Voorschoten 2019-2021**

Met het uitvoeren van de maatregelen uit het actieplan investeren we met name op:

- Het verder versterken van de lokale toegang en het preventieve veld;
- Het versterken van de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp;
- Het structureel inbedden van de Ondersteuner Jeugd en Gezin binnen de lokale toegang;
- Het verminderen van het aantal doorverwijzingen naar de 2^e lijn door het bieden van laagdrempelige hulp in de 1^e lijn.

- **Het verduidelijken, aanscherpen en uniformeren van de (gemeentelijke) toegang tot de 2e lijn (Q sturing).**

We gaan sturen op de Q: de hoeveelheid zorg. Het gaat hier om sturing op de aantallen indicaties, de omvang en duur van de zorg. Bijvoorbeeld door het aanscherpen van de toegang en te onderzoeken welke landelijke, wetenschappelijke normenkaders beschikbaar zijn voor verschillende types hulp (in overleg met de gemeenten in de Haagse regio). Een aanzienlijk deel van de jeugdhulp wordt geïndiceerd door andere partijen dan de gemeente. Er lijkt behoorlijk veel variatie te zitten in de aanvragen, zowel in duur als omvang. In 2021 wordt daarom ook ingezet op het verkrijgen van inzicht in deze variaties en waar mogelijk het sturen op meer uniformiteit.

- **Contractmanagement, controle en verantwoording**

We maken in ons contractmanagement, controle en verantwoording gebruik van de lokale, regionale en landelijke beschikbare data (kwantitatief en kwalitatief) en sturen daarmee actief op de uitvoering van de zorg. Deze sturing vindt lokaal en regionaal plaats, van accountgesprekken met de lokale toegang tot de regionale ontwikkeltafels met zorgaanbieders.

Ter illustratie:

- In 2021 wordt regionaal gewerkt met bestedingsruimte per aanbieder, met als uitgangspunt dat aanbieders gedurende het jaar zorgvuldig kijken naar verantwoorde mogelijkheden om de zorg af te schalen of beëindigen zodat binnen het budget ruimte blijft voor nieuwe klanten.
- In de 0^e en 1^e lijn dienen partijen zich kwantitatief en kwalitatief te verantwoorden, zoals ook opgenomen in de subsidiebeschikkingen en lokale contracten. Hierdoor kan gestuurd worden op o.a. de beschikbare vrij toegankelijke hulp en doorverwijzingen naar de 2^e lijn.

Tot slot zal er eind 2020/begin 2021 een regiovisie worden opgeleverd met daarin de uitgangspunten voor een duurzame samenwerking tussen de gemeenten en het uitzetten van de koers van de komende jaren (2021-2025) op transformatie van de jeugdhulp, de verbinding met andere aanpalende velden in het sociaal domein en het onderwijs, de samenwerking met de jeugdhulpaanbieders en de ketenpartners. De regiovisie zal mede als inhoudelijk kader dienen voor de resultaatgerichte jeugdhulp in de komende jaren.

Er is in bovenstaande geen rekening gehouden met de gevolgen van de Corona crisis omdat deze nog niet concreet gemaakt kunnen worden. Het aantal aanmeldingen is teruggelopen tijdens de crisis. Aanbieders verwachten dat een deel van de jeugdigen en hun netwerk hun zorgvraag hebben uitgesteld waardoor mogelijk na de crisis een deel van deze zorg ingehaald wordt. De zorgvraag is mogelijk complexer omdat problematiek minder snel is opgepakt en er binnen gezinssituaties meer spanningen kunnen zijn.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Voorgaande laatst bekende realisatie	Laatst bekende realisatie	Landelijk vergelijking cijfer
29	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	8,9% (2018)	9,7 (2019)	10,5% (2019)

Toelichting beleidsindicatoren

Jeugdigen/gezinnen uit Voorschoten weten de toegang tot jeugdhulpvoorzieningen steeds beter te vinden. Jeugdhulp is een open einde regeling en aantallen jeugdigen in jeugdhulp en kosten van trajecten kunnen variëren.

Een afname van het aantal jeugdigen in de jeugdhulp door (preventieve) maatregelen wordt nagestreefd, hiervoor is het actieplan jeugdhulp 2019-2021 opgesteld. De maatregelen hierin worden tot en met 2021 uitgevoerd.

Wat gaan we daarvoor doen ?

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

De decentralisatie van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (Maatschappelijke zorg) vanuit centrumgemeente Leiden. We bereiden ons hierop voor en passen onze lokaal beleid aan deze ontwikkeling

Hiervoor worden diverse maatwerkvoorzieningen ingekocht in de Leidse regio. (zie 6.6. en 6.71)

Belangrijkste resultaten 2021

Tussentijdse evaluatie Buurtcirkel

Implementatie lokaal uitvoeringsplan Maatschappelijke Zorg. Voldoende voorbereid op de decentralisatie opgave in samenwerking met de Leidse regio.

Er wordt uitvoering gegeven aan de Wet verplichte GGZ (WvGGZ)

Toelichting

Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang

Beschermd wonen is niet langer alleen een taak van de centrumgemeenten, maar een taak van alle gemeenten. Deze transitie van taken en verantwoordelijkheden zal een aantal jaren in beslag nemen. In de regionale beleidsvisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang Leidse regio is afgesproken dat er in de Leidse regio vanaf 2020 wordt samengewerkt om deze transitie verder in te vullen.

In de drie regio's van Holland Rijnland lopen de middelen Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang nog via centrumgemeente Leiden. Eind 2020 zal het Rijk met een objectief verdeelmodel gemeenten komen voor de te ontvangen middelen op dit gebied.

De voorbereidingen op de decentralisatie van Beschermd Wonen (per 2022) en Maatschappelijke opvang (onbekend) zijn in volle gang in de regio's van Holland Rijnland. In 2020 zijn er een aantal pilots van start gegaan die zich richten op de taken en verantwoordelijkheden die gedecentraliseerd worden. Hierbij valt te denken aan het toegangsproces, kennis over de doelgroep, knelpunten dakloosheid en de te realiseren en in te

kopen voorzieningen. Ook wordt gewerkt aan de concretisering van de financiële gevolgen voor de gemeenten. Deze pilots zullen voortgezet worden in 2021 zodat we in 2022 voldoende zijn voorbereid op de decentralisatie opgave.

Wat gaan we daarvoor doen ?

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Het behouden van de trend dat steeds minder jeugdigen te maken krijgen met jeugdbescherming en/of jeugdreclassering.

Belangrijkste resultaten 2021

- Lokale implementatie en borging van Beter Samenspel
- Versterken van het voorveld op het gebied van preventie
- Q sturing
- Contractmanagement, controle en verantwoording

Toelichting

Het percentage jeugdigen dat te maken heeft met jeugdbescherming en/of jeugdreclassering is de afgelopen jaren gedaald. In de tweede helft van 2019 had 0.5% van het aantal jeugdigen in Voorschoten een jeugdbeschermingsmaatregel opgelegd gekregen. Het gaat dus om een klein percentage van het totaal aantal jeugdigen in Voorschoten (bron: Waar staat je gemeente). Ook in de indicatie en declaratiecijfers van het Service Bureau Haaglanden is een terugloop te zien. Dit zijn positieve ontwikkelingen, die passen bij het transformatiedoel om jeugdigen waar het kan, veilig en verantwoord is thuis te laten opgroeien en jeugdcriminaliteit te voorkomen.

In 2021 gaan we het programma Beter Samenspel verder lokaal implementeren en borgen, zodat de verbindingen tussen de Gecertificeerde Instellingen en het lokale jeugdteam verder worden verbeterd. De werkprocessen van de Jeugdbeschermingstafel worden verder doorontwikkeld. Dit moet er toe bijdragen dat op- en afschaling worden versoepeld, duurzame veiligheidspatronen worden gerealiseerd en eventuele terugval wordt voorkomen.

Daarnaast wordt in 2021 gewerkt aan sturing op de Q en contractmanagement, controle en verantwoording (zie ook taakveld 6.72). Hierbij moet wel opgemerkt worden dat maatregelen opgelegd worden door de rechter en er dus vanuit de gemeenten beperkte sturing mogelijk is op de Q. Sturing zal dan ook met name plaatsvinden in de samenwerking met de GI's en de samenhang met andere jeugdhulpvoorzieningen.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Voorgaande laatst bekende realisatie	Laatst bekende realisatie	Landelijk vergelijking cijfer
22	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	1% (2017)	0% (2018)	1% (2018)
30	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,5% (2018)	0,5% (2019)	1,1% (2019)
31	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	geen data	geen data	0,4% (2017)

Toelichting beleidsindicatoren

Over de indicator Jongeren met jeugdreclassering is geen data beschikbaar

Over het percentage jeugd met een delict voor de rechter valt moeilijk iets te zeggen. Deze cijfers komen uit de Kinderen in Tel rapporten die één keer per twee jaar uitkomen en zijn procentueel dermate laag dat er geen trend in te ontdekken valt.

Zowel het percentage als het absolute aantal jongeren met een jeugdbeschermingsmaatregel en een jeugd reclasseringsmaatregel is de afgelopen jaren laag en stabiel. De werkprocessen rond de toegang tot het gedwongen kader jeugdhulp zijn de afgelopen jaren uitgekristalliseerd en beter afgestemd.

Verbonden partijen

Tabel 16

Verbonden Partij/ Samenwerkingsverband	Taakveld
Gemeenschappelijke regeling Inkoopbureau H-10	Maatwerk dienstverlening 18- Geëscaleerde zorg 18-
Gemeenschappelijke regeling Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden	Samenkracht en burgerparticipatie Wijkteams Maatwerk dienstverlening 18+ Maatwerk dienstverlening 18- Geëscaleerde zorg 18+ Geëscaleerde zorg 18-
Gezamenlijke afdeling werk en inkomen	Wijkteams Inkomensregelingen Begeleide participatie Arbeidsparticipatie Maatwerk dienstverlening 18+ Maatwerk dienstverlening 18-

Wat gaat het kosten?

Tabel 17

Programma: P6 Sociaal Domein ("-"= nadeel / "+"= voordeel) bedragen x € 1.000		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	289	350	350	350	350	350
	Lasten	-2.118	-1.886	-1.870	-1.795	-1.794	-1.794
	Saldo	-1.829	-1.536	-1.519	-1.444	-1.444	-1.443
6.2 Wijkteams	Baten	5	14	14	14	14	14
	Lasten	-433	-578	-557	-557	-557	-557
	Saldo	-428	-563	-543	-543	-543	-543
6.3 Inkomensregelingen	Baten	4.895	6.674	4.920	4.920	4.920	4.920
	Lasten	-6.156	-8.530	-6.768	-6.768	-6.768	-6.768
	Saldo	-1.261	-1.856	-1.848	-1.848	-1.848	-1.849
6.4 Begeleide participatie	Baten	0	0	0	0	0	0
	Lasten	-157	-213	-227	-250	-250	-250
	Saldo	-157	-213	-227	-250	-250	-250
6.5 Arbeidsparticipatie	Baten	17	0	0	0	0	0
	Lasten	-1.114	-941	-888	-933	-941	-941
	Saldo	-1.097	-941	-888	-933	-941	-941
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Baten	-1	0	0	0	0	0
	Lasten	-1.183	-858	-869	-869	-869	-869
	Saldo	-1.184	-858	-869	-869	-869	-869
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Baten	161	146	146	146	146	146
	Lasten	-2.723	-2.771	-2.753	-2.703	-2.703	-2.703
	Saldo	-2.562	-2.625	-2.607	-2.557	-2.557	-2.557
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Baten	32	1	1	1	1	1
	Lasten	-4.646	-5.576	-5.366	-5.366	-4.992	-4.992
	Saldo	-4.614	-5.574	-5.365	-5.365	-4.991	-4.991
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	Baten	14	8	8	8	8	8
	Lasten	-161	-161	-207	-207	-207	-207
	Saldo	-146	-153	-199	-199	-199	-199
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Baten	0	0	0	0	0	0
	Lasten	-861	-949	-1.003	-977	-977	-977
	Saldo	-861	-949	-1.003	-977	-977	-977
Totaal baten	Baten	5.411	7.194	5.440	5.440	5.440	5.440
Totaal lasten	Lasten	-19.551	-22.463	-20.509	-20.425	-20.059	-20.058
Saldo van baten en lasten	Saldo	-14.139	-15.268	-15.068	-14.985	-14.619	-14.618
Onttrekking reserves		2.938	1.056	562	637	16	16
Toevoeging reserves		-2.311	-338	0	0	0	0
Mutaties reserves		626	719	562	637	16	16
Geraamde resultaat		-13.513	-14.549	-14.506	-14.347	-14.602	-14.602

Toelichting op mutatie (verhoging/verlaging) begroot 2021 ten opzichte van begroot 2020 in taakvelden groter of gelijk aan € 50.000

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen (voordeel van € 1.762.000 op de lasten en nadeel van € 1.754.000 op de baten t.o.v. begroting 2020)

De baten en lasten op dit taakveld zijn in 2021 respectievelijk € 1.754.000 en € 1.762.000 lager geraamd dan in 2020. Dit wordt grotendeels verklaard door de (incidentele) hogere baten en lasten voor de TOZO-regeling van € 2.063.000 en de pilot zelfmoordpreventie van € 23.000 die in de begroting 2020 zijn verwerkt.

Op basis van het nader voorlopig budget 2020 voor de BUIG zijn in 2021 zowel de baten als de lasten van de BUIG € 331.000 hoger geraamd dan in 2020. Daarnaast is de bijdrage aan Leidschendam-Voorburg voor W&I € 18.000 hoger, en is de raming voor de bijzondere bijstand € 25.000 lager dan in 2020. Het restant wordt veroorzaakt door overige kleine verschillen.

Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie (voordeel van € 53.000 t.o.v. begroting 2020)

De lagere lasten op dit taakveld worden verklaard door de incidentele voorbereidingskosten voor de Wet inburgering (€ 60.000) in 2020. Het restant wordt veroorzaakt door overige kleine verschillen.

Taakvelden 6.72 en 6.82 (samen de taakvelden jeugd) (voordeel van € 155.000 t.o.v. begroting 2020)

Per saldo zijn de lasten op deze taakvelden € 155.000 lager dan in 2020. Dit wordt verklaard door de hogere lasten in 2020 voor de ondersteuner jeugd en gezin (€ 155.000), het omklappen van het sociaal domein (€ 90.000), de zorg via het lokale team (€ 36.000) en de hogere toegerekende bijdrage aan de WODV (€ 65.000). Daartegenover staan in 2021 hogere lasten voor individuele voorzieningen (€ 133.000) en voor jeugdhulp in het gedwongen kader (€ 54.000). Het restant wordt veroorzaakt door overige kleine verschillen.

Reservemutaties

In 2021 zijn er geen toevoegingen aan de reserves geraamd. Het verschil met 2020 is per saldo € 338.000. Dit verschil bestaat grotendeels uit een storting in de Reserve Sociaal Domein van € 300.000. In 2021 is er € 494.000 minder aan onttrekkingen geraamd dan in 2020. Dit is te verklaren door geraamde onttrekkingen in 2020 voor het nieuwe subsidiebeleid (€ 50.000), de preventieve begeleiding van statushouders (€ 50.000), het actieplan jeugd (€ 89.000) en de pilot jeugd GGZ (€ 36.000). Verder wordt er € 232.000 minder onttrokken voor jeugd.

Daarnaast waren er in 2020 mutaties in de reserves in 2020 in verband met het opheffen van de reserve platform toegankelijkheid en het instellen van de Reserve brede adviesraad en (€ 18.790, baten en lasten)

P7 Volksgezondheid en milieu

Wat willen we bereiken ?

Inwoners zijn zich bewust van hun gezondheid en de effecten van een gezonde leefstijl

Vermindering van de hoeveelheid restafval

Een duurzame leefomgeving en versterking van de milieukwaliteiten van de leefomgeving;

Voorschoten creëert een gezonde leefomgeving voor haar inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen ?

7.1 Volksgezondheid

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

In 2021 wordt verder gewerkt aan de (door)ontwikkeling van een zorg- en veiligheidshuis Hollands Midden.

Bestuur van RDOG HM heeft in 2020 Programma RDOG2024 vastgesteld om tot een verbetering te komen van de governance, slagkracht, kostenbeheersing en organisatie van de RDOG Hollands Midden.

Belangrijkste resultaten 2021

Uitvoering gegeven aan in het Uitvoeringsprogramma Lokaal Gezondheidsbeleid opgenomen actiepunten voor de periode tot en met 2022 wat betreft aanpak roken, alcoholmisbruik, gezonde voeding & bewegen.

AED's van gemeente onderbrengen bij Stichting Hartveilig Voorschoten.

Toelichting

Ontwikkeling zorg- en veiligheidshuis Hollands Midden

Het zorg- en veiligheidshuis beoogt de aanpak van complexe casuïstiek te verbeteren door processen van zorg, veiligheid en sociaal domein meer te integreren. Om deze verbetering te realiseren, is in 2020 besloten om het bestaande Veiligheidshuis organisatorisch samen te voegen met de sector Maatschappelijke Zorg en Veilig Thuis van de RDOG Hollands Midden.

Ontwikkeling RDOG 2024

De maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van Publieke Gezondheid, zorg en welzijn gaan snel. De RDOG heeft onvoldoende kunnen aansluiten bij deze veranderingen. De veranderkracht van de organisatie is

niet groot genoeg. Daarom is het noodzakelijk dat de RDOG HM een inhaalslag gaat maken. De RDOG HM is vanaf januari 2020 gestart met het programma RDOG2024. RDOG HM wordt daarbij ondersteund door TwynstraGudde. Programma RDOG2024 is erop gericht om van de RDOG een toekomstbestendige organisatie te maken door meer grip te krijgen op de koers van de RDOG en voor inwoners merkbare betere dienstverlening. Daar hoort ook een investering bij. Het gesprek met de portefeuillehouders Publieke Gezondheid en het Algemeen Bestuur RDOG Hollands Midden over de resultaten van het programma én de bijbehorende investering wordt met name in 2020 gevoerd en zullen de plannen voor de definitieve scope en inhoud van het programma en de hoogte van de investering in 2020 en 2021 worden bepaald.

Lokaal gezondheidsbeleid

Gaat om inzet op een groter aanbod van gezonde voeding, Sport en Bewegen in de buurt, het stimuleren van de gezonde school waar ook de kinderopvang mee aan de slag gaat en de samenwerking met bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, scholen etc. Dit is in lijn met de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid en meer specifiek ook met het Nationaal Preventieakkoord. Op deze actiepunten is vaak ook aansluiting met (actiepunten uit) het lokaal sportakkoord.

Ontwikkeling AED's Voorschoten

In zomer 2020 is de Stichting Hartveilig Voorschoten (St HVV) opgericht. St HVV heeft als doel om de AED's (defibrillatoren) in de buitenruimte te onderhouden/beheren. De gemeentelijke AED's die buiten geplaatst zijn zullen als eerste worden overgedragen aan deze stichting. Particulieren met AED's in de buitenruimte kunnen dat ook doen.

Wat gaan we daarvoor doen ?

7.2 Riolering

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Nationaal Klimaatakkoord

Belangrijkste resultaten 2021

Onderzoek naar het functioneren en klimaatbestendigheid van het rioolstelsel

Opstellen ontwerp robuust rioolstelsel

Toelichting

Onderzoek naar het functioneren en klimaatbestendigheid van het rioolstelsel

Er zijn aanpassingen van het huidige rioolstelsel nodig om te kunnen voldoen aan de wettelijke eis om de volksgezondheid te waarborgen. De veranderende buienintensiteit door klimaatveranderingen maakt dit noodzakelijk. De raad heeft in dit kader het Integraal waterketenplan (IWKp) 2019-2023 in 2019 vastgesteld. Hierin is de afhankelijkheid en kwetsbaarheid van de afvoer naar de rioolwaterzuivering van Rijnland nadrukkelijk benoemd. Daarom is er een integrale afvalwaterstudie onder leiding van het Hoogheemraadschap Rijnland opgestart. Het streven is de financiële gevolgen mee te nemen met de kadernota 2022.

Om voorbereid te zijn op de toekomst wordt er een capaciteitsberekening van het totale rioolstelsel opgesteld, wat een onderdeel is van een Basis Rioleringsplan (BRP). De planning is dat dit plan voor de zomer van 2021 gereed is. Het doel is te komen tot een rioolstelsel dat voorbereid is op klimatologische veranderingen (robuust stelsel). Zoals veranderingen in de vorm van grote hoeveelheden neerslag die verwerkt moeten worden via het rioolstelsel. Dit kan niet alleen bereikt worden door het rioolstelsel aan te pakken. Ook boven de grond zijn er maatregelen nodig om in te spelen op klimaatveranderingen.

Opstellen ontwerp robuust rioolstelsel

De uitkomsten van het basis rioleringsplan en de afvalwaterstudie vragen een nader ontwerp van het rioolstelsel. Er is circa een jaar nodig voor de ontwerpen, waarbij de fasering en kosten in beeld worden gebracht.

Evaluatie afvalbeleid

Aan de hand van een evaluatie van het afvalbeleid zal een besluit worden voorgelegd of en op welke wijze het afvalbeleid zal worden bijgestuurd.

Samenwerkingsverbanden

Naam	Samenwerking Waterketen Regio Rijnland
Juridische vorm	Samenwerkingsverband van 28 gemeenten, drinkwaterbedrijven Dunea en Oasis en het Hoogheemraadschap van Rijnland.
Vestigingsplaats	Leiden
Bestuur en toezicht	De samenwerking kent drie bestuursorganen: • Bestuurlijk algemeen • Bestuurlijk Cluster • C-team, overkoepelend orgaan van voorzitters van de clusters (4 in totaal) en Rijnland
Doelstelling	Gezamenlijke zorg voor de gehele waterketen en krachten bundelen. • Realiseren van de kostenbesparingen in het beheer van de waterketen; • Verbeteren van de kwaliteit van de uitvoering van de beheertaken en het innovatievermogen; • Verminderen van de personele kwetsbaarheid bij de uitvoering van de beheertaken. Vertrekpunt in de samenwerking is dat de bestaande taken en verantwoordelijkheden niet worden aangetast. Samenwerken versterkt de waterketen. Met dit uitgangspunt werken gemeenten, drinkwaterbedrijf Dunea en het hoogheemraadschap van Rijnland samen toe naar een waterketen en waterketenbeheer: • Van hoge constante kwaliteit; • Met een lage kwetsbaarheid; • Functionerend tegen zo laag mogelijke totaal maatschappelijke kosten. Met het structureel opzetten van samenwerking geven Rijnland en gemeenten invulling aan het Bestuursakkoord Water.

7.3 Afval

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Landelijke afval doelen

Belangrijkste resultaten 2021

Uitvoeringsplan afval

Vergroten kennis over gescheiden inzamelen van afval

Toelichting

Landelijke afval doelen

Europese- en milieuwetgeving zijn de aanleiding geweest voor het opstellen van een derde landelijk afvalbeheerplan (LAP3) Hierin zijn onder andere de volgende doelen gesteld;

- Het vergroten van de bewustwording bij huishoudens en bedrijven van hun afvalproductie en wat met het afval gebeurt in de keten.
- Verhogen van het aandeel afvalscheiding (fijn en grof) huishoudelijk afval van 52% in 2014 naar minimaal 75% in 2020. Afvalscheiding heeft hier betrekking op zowel bron- als nascheiding.
- Verlagen van de hoeveelheid huishoudelijk restafval van 240 kilogram per inwoner per jaar in 2014 naar maximaal 100 kilogram per inwoner per jaar in 2020, en maximaal 30 kilogram per inwoner per jaar in 2025.

Voorschoten staat met 233 kilogram restafval per inwoner in 2019 voor een grote opgave om de landelijke doelen te behalen.

Uitvoeringsplan Afval

Eind 2020 is er een afvalbeleidsplan aan de raad voorgelegd. In 2021 worden deze kaders uitgewerkt in een uitvoeringsplan afval een van de onderdelen hierin is het vergroten van de kennis over afval bij inwoners.

Vergroten kennis over het gescheiden inzamelen van afval bij inwoners

Het scheiden van afval door inwoners begint bij kennis over de noodzaak van het scheiden van afval en duidelijkheid over welke afvalstromen er gescheiden kunnen worden. Door middel van voorlichting en educatie worden inwoners geïnformeerd over het anders aanbieden van hun afval om te komen tot een goede afvalscheiding. Op basis van de hoeveelheid verschillende afvalstromen en de vervuilingsgraad wordt gemeten of deze maatregelen bijdragen aan het doel om de hoeveelheid restafval te verminderen en het afvalscheidingsresultaat te verhogen.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Voorgaande laatst bekende realisatie	Laatst bekende realisatie	Landelijk vergelijking cijfer
33	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	Gemeente Voorschoten	240 (2017)	223 (2018)	WS 178 (2017) VS 172 (2018)

Toelichting beleidsindicatoren

* Cijfers CBS: 240 kg (2017)

De afgelopen jaren zijn er in Voorschoten geen grote wijzigingen in het aantal kilogram huishoudelijk restafval per inwoner waar te nemen. Vanwege de uitbreiding van de inzamelvoorzieningen is voor 2020 de prognose dat er een lichte daling van de hoeveelheid restafval per inwoner is.

Wat gaan we daarvoor doen ?

7.4 Milieubeheer

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Regionale Energiestrategie (RES)

Belangrijkste resultaten 2021

Eind 2021 de gemeentelijke Transitievisie warmte vaststellen

Vóór juli 2021 de Regionale Energiestrategie 1.0 vaststellen

Verduurzaming particuliere woningen

Uitvoering milieubeleidsplan

Toelichting

Duurzaamheid is een containerbegrip. Maatregelen voor verduurzaming van de samenleving kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op klimaatbestendigheid, CO₂-reductie (o.a. energietransitie) of circulariteit. Vanuit het taakveld milieubeheer worden de hoofddoelen van (gemeentelijk) beleid bepaald. Bij de uitvoering zijn echter veel andere beleidsvelden betrokken. In deze paragraaf worden alleen de beoogde resultaten van het taakveld milieubeheer belicht. Elders in deze begroting worden bijdragen van andere beleidsvelden belicht.

Transitievisie warmte

In het kader van het nationaal Klimaatakkoord dienen gemeenteraden uiterlijk in 2021 een transitievisie warmte vast te stellen. Deze visie schetst een realistisch tijdpad voor het aardgasvrij worden van wijken. Voor wijken die vóór 2030 van het aardgas gaan geeft de visie ook de potentiële alternatieve warmtetechnieken. Op basis van de resultaten van een technisch-economische analyse van alternatieve warmtetechnieken en een participatieproces met belanghebbenden bieden wij eind 2021 de gemeentelijke transitievisie warmte ter vaststelling aan. Sinds het voorjaar van 2020 verkennen wij, in samenwerking met andere gemeenten in de Leidse regio, de mogelijkheden voor aansluiting van delen van de gemeente op een warmtenet dat restwarmte vanuit de Rotterdamse haven aanvoert. Deze aansluiting kan voor nader te bepalen wijken in Voorschoten een extra alternatief bieden voor aardgas. Deze mogelijkheid zal worden meegenomen in de transitievisie warmte.

Regionale Energiestrategie (RES)

In het kader van het Klimaatakkoord dienen regio's vóór juli 2021 hun RES aan te bieden. Met een RES levert de regio Holland Rijnland een bijdrage aan het doel van 49% CO₂-reductie in 2030 ten opzichte van 1990. Op basis van de in 2020 ontwikkelde concept RES worden op lokaal niveau participatieprocessen gevoerd met belanghebbenden. Tevens rekent het Planbureau voor de Leefomgeving de ambities van alle RES-regio's door om vast te stellen of een regio voldoende bijdraagt aan de landelijke doelstelling. De resultaten van beide exercities worden verwerkt in een RES 1.0 van de regio Holland Rijnland, die wij u ter vaststelling zullen aanbieden.

Verduurzaming particuliere woningen

In de winter van 2020-2021 wordt de RRE (Regeling Reductie Energiegebruik) regeling uitgerold. Woningeigenaren krijgen een tegoedbon van 70 euro thuisgestuurd en kunnen deze op basis van het principe "op is op" inwisselen voor een kleine energiebesparende maatregel, zoals tochtstrips of radiatorfolie, of voor een energieadvies van bureau Klimaatroute. Daarnaast bieden energieambassadeurs tegen een kleine vergoeding aan een woning door te lichten op warmteverlies. Dit gebeurt met behulp van een infraroodcamera. De gemeente faciliteert de energieambassadeurs met communicatie, twee infraroodcamera's en opleidingen.

Uitvoering visie op energie en klimaat (milieubeleidsplan)

In 2021 start de uitvoering van de visie op energie en klimaat (milieubeleidsplan). Er zijn ambities vastgesteld door de gemeenteraad, maar tegelijkertijd zijn er beperkte middelen beschikbaar gesteld. Dit betekent dat we een heldere prioritering in de tijd hebben moeten aanbrengen, en niet alle maatregelen kunnen uitvoeren. Prioriteit 1 heeft het thema energietransitie, omdat dit reeds is gestart en voortvloeit uit het klimaatakkoord. Prioriteit 2 heeft het thema klimaatadaptatie, omdat dit moet starten in 2021 en voortvloeit uit het deltaplan ruimtelijke adaptatie. Prioriteit 3 heeft het thema gemeente als duurzaam voorbeeld: geen wettelijke verplichting maar hoort bij de wens om als gemeente te willen stimuleren en faciliteren in plaats van reguleren. Op dit moment reikt de dekking niet verder dan een deel van prioriteit 1. Bij kadernota 2022 zullen we nadere voorstellen doen.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Voorgaande laatst bekende realisatie	Laatst bekende realisatie	Landelijk vergelijking cijfer
34	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	2,2 (2017)	3,5% (2018)	18,5% (2018)

Toelichting beleidsindicatoren

* Cijfers zijn vanaf 2019 niet beschikbaar

Anders dan bij de levering van gas en elektriciteit worden veel vormen van hernieuwbare energie niet bemeterd, bijvoorbeeld omdat opwekking en gebruik geheel of gedeeltelijk "achter de meter" plaatsvinden (zoals bij hernieuwbare elektriciteit). In de Klimaatmonitor van Rijkswaterstaat worden daarom top-down inschattingen gemaakt. Hierbij worden nationale cijfers op basis van een verdeelsleutel gealloceerd over gemeenten. Deze cijfers komen doorgaans bijna twee jaar na afloop van een kalenderjaar beschikbaar. Het percentage hernieuwbare elektriciteit heeft zich volgens deze schattingen in Voorschoten ontwikkeld van 0,1% in 2010 naar 3,5% in 2018. Wanneer Voorschoten in 2030 energieneutraal wil zijn dient dit in 2030 100% te zijn.

Wat gaan we daarvoor doen ?

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Niet van toepassing

Belangrijkste resultaten 2021

Niet van toepassing

Toelichting

De gemeente draagt zorg voor de exploitatie en beheer van de begraafplaats Rosenburgh. Het huidige service- en kwaliteitsniveau basis (CROW-niveau B) wordt voortgezet.

Verbonden partijen

Tabel 18

Naam	Taakveld
Gemeenschappelijke regeling GGZ subsidies	7.1 Volksgezondheid
RDOG Hollands Midden	7.1 Volksgezondheid
Omgevingsdienst West-Holland	7.4 Milieu: legalisering, toezicht, handhaving

Wat gaat het kosten?

Tabel 19

Programma: P7 Volksgezondheid en milieu ("-"= nadeel / "+"= voordeel) bedragen x € 1.000		Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2019	2020	2021	2022	2023	2024
7.1 Volksgezondheid	Baten	55	69	74	74	74	74
	Lasten	-1.424	-1.635	-1.718	-1.695	-1.695	-1.695
	Saldo	-1.369	-1.566	-1.644	-1.621	-1.621	-1.621
7.2 Riolering	Baten	2.658	2.807	2.717	2.731	2.775	2.775
	Lasten	-1.913	-1.801	-1.744	-1.751	-1.854	-1.892
	Saldo	745	1.006	973	980	922	884
7.3 Afval	Baten	3.404	3.798	3.748	3.620	3.620	3.620
	Lasten	-2.334	-2.583	-2.474	-2.483	-2.474	-2.468
	Saldo	1.070	1.215	1.274	1.137	1.146	1.152
7.4 Milieubeheer	Baten	5	92	0	0	0	0
	Lasten	-527	-786	-696	-702	-707	-562
	Saldo	-522	-693	-696	-702	-707	-562
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Baten	322	309	314	314	314	314
	Lasten	-295	-338	-309	-313	-313	-313
	Saldo	26	-29	5	0	0	0
Totaal baten	Baten	6.444	7.075	6.852	6.739	6.783	6.783
Totaal lasten	Lasten	-6.494	-7.143	-6.940	-6.945	-7.044	-6.931
Saldo van baten en lasten	Saldo	-50	-68	-88	-206	-260	-147
Onttrekking reserves		84	331	0	0	0	0
Toevoeging reserves		0	-237	0	0	0	0
Mutaties reserves		84	94	0	0	0	0
Geraamde resultaat		34	27	-88	-206	-260	-147

Toelichting op mutatie (verhoging/verlaging) begroot 2021 ten opzichte van begroot 2020 in taakvelden groter of gelijk aan € 50.000

Taakveld 7.1 Volksgezondheid (nadeel van € 78.000 t.o.v. begroting 2020)

De lasten op dit taakveld zijn per saldo € 83.000 hoger dan in 2020. Dit wordt verklaard door een hogere bijdrage aan de RDOG van € 84.000 in 2021 (op grond van de vastgestelde begroting 2021 van de RDOG) en door incidenteel hogere lasten van € 11.000 voor AED's in 2020.

Taakveld 7.2 Riolering (nadeel van € 90.000 op de baten en voordeel van € 57.000 op de lasten t.o.v. begroting 2020)

In het kader van het Integraalwaterketenplan is in 2020 een éénmalig onderzoek verricht. Hierdoor was € 100.000 geraamd (voordeel). Daar tegenover staan advieskosten ad €35.000 (nadeel) in de begroting 2021. Ten behoeve van de kostendekkendheid is in de begroting 2020 een kostenverlagend vrijval uit de voorziening van € 111.000 (nadeel) opgenomen. De baten rioolheffing stijgen in 2020 met € 20.000 (voordeel).

Taakveld 7.3 Afval (nadeel van € 50.000 op de baten en voordeel van € 109.000 op de lasten t.o.v. begroting 2020)

Het verschil wordt mede veroorzaakt door lagere kapitaalslasten ad € 68.000 (voordeel) in de begroting 2021. Daarnaast is er in 2020 éénmalig een extra budget geraamd van € 30.000 in verband met Corona (voordeel). Hogere baten voor afvalstoffenheffing in de begroting 2021 leveren een structureel voordeel van € 54.000 op. Daar tegenover staat een lagere vrijval uit de voorziening voor afvalstoffen van € 105.000 wat leidt tot een kleiner nadeel in de begroting 2021.

Taakveld 7.4 Milieubeheer (nadeel van € 92.000 op de baten en voordeel van € 89.000 op de lasten t.o.v. begroting 2020)

Ten behoeve van de CO2 reductie is een regeling ingesteld waarmee gemeenten projecten kunnen opzetten om huiseigenaren te stimuleren tot kleine energiebesparende maatregelen in huis. Hiervoor worden duurzaamheidsvouchers uitgegeven. Om de communicatiekosten (€ 70.000 nadeel) voor dit project te kunnen financieren heeft de gemeente budget gekregen vanuit het Rijk ad € 70.000 (voordeel). Dit voor-/ nadeel is éénmalig opgenomen in de begroting 2020. Vanaf 2021 is voor de uitvoering van het milieubeleidsplan € 150.000 extra budget in de begroting opgenomen voor de duur van 3 jaar (nadeel). Daar tegenover staan een aantal eenmalige duurzaamheidsinitiatieven in het begrotingsjaar 2020 die tot voordelen leiden ten opzichte van de begroting 2021 (Dobbewijk € 15.000, overige duurzaamheidsinitiatieven € 20.000), eenmalig budget vanuit versnelling projecten voor duurzaamheid toegekend in de voorjaarsnota 2020 (€ 117.000).

Reservemutaties

Onttrekking reserve voor inzet klimaatgelden €237.000 in 2020, overige duurzaamheidsinitiatieven onttrekking reserve duurzaamheid € 90.000.

P8 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken ?

Er moet een goede balans zijn in het woningaanbod, daardoor kan Voorschoten verschillende doelgroepen aan zich binden. Ook bevordert de voldoende beschikbaarheid van woningen de doorstroming;

We willen het dorpse groene karakter behouden, de ruimtelijke opgave voor de komende jaren richt zich daarom op de instandhouding en het beheer van de ruimtelijke structuur van Voorschoten.

Wat gaan we daarvoor doen ?

8.1 Ruimtelijke ordening

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Uitvoering woonvisie en Uitvoeringsagenda

Uitvoering prestatieafspraken met corporaties

Regionale ontwikkeling van integrale plannen voor ruimtelijke ontwikkeling

Belangrijkste resultaten 2021

Per 1 januari 2022 werken we volgens de minimale eisen Omgevingswet, zoals verwoord door de VNG

Multifunctioneel accommodatie (MFA);

Plan van aanpak integraal accommodatiebeleid

Woningbouwopgave: te verwachten resultaten op diverse locaties en/of startnotities met resultaat in 2021.

Toelichting

Omgevingswet

Het begrotingsjaar 2021 is het laatste jaar onder de huidige ruimtelijke wetgeving; per 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking. De volledige implementatie van de Omgevingswet is complex. We realiseren ons dat de transitie van de Omgevingswet niet op 1 januari 2022 volledig klaar is. Zoals ook in programma 0 is opgenomen, heeft de wetgever hier ook rekening mee gehouden door verschillende overgangstermijnen in acht te nemen en te zorgen voor een transitieperiode tot 2029.

Voor ons is het belangrijk dat wij voldoen aan de minimale vereisten die de wet aan ons stelt. Hier zijn onze inspanningen dan ook vooral op gericht.

Strikt genomen moeten wij op 1 januari 2022 de volgende hoofdzaken hebben geregeld:

- Processen en systemen moeten zijn aangepast/afgestemd op de nieuwe wetgeving zodat een omgevingsvergunning binnen 8 weken verleend kan worden; in de nieuwe wet moeten alle vergunningaanvragen binnen 8 weken afgehandeld zijn;
- Er zijn afspraken en financiële arrangementen gemaakt met verschillende ketenpartners (bijv. De Omgevingsdienst) over hoe wij gaan samenwerken onder de Omgevingswet en wat we gaan afnemen;
- We zijn in staat om inwoners en bedrijven te laten beschikken over betrouwbare en begrijpelijke informatie over de Omgevingswet;
- We zijn aangesloten op het landelijke digitaal stelsel Omgevingswet.

Veel ruimtelijke vraagstukken overstijgen de gemeentegrenzen. Daarom werken we in Holland Rijnland samen aan de ontwikkeling van regionale integrale plannen voor ruimtelijke ontwikkeling. Dat betreft oa woningbouw, mobiliteit, economie, landschap en ecologie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de regionale agenda omgevingsvisie Hart van Holland. Deze plannen leveren ook input op voor de op te stellen lokale omgevingsvisie.

Participatie wordt in de Omgevingswet belangrijker. Ervaringen uit pilots van de Omgevingswet leren ons dat het belangrijk is om in samenspraak met de raad aan te geven wat het speelveld is (de kaders) waarbinnen participatie vorm kan krijgen. Dit helpt bij het managen van verwachtingen en het vergroten van het vertrouwen tussen inwoners, overheid en partners. In het verlengde van bovenstaande willen we ontwikkelingen/initiatieven benaderen vanuit het 'ja, mits-principe'.

Multifunctionele accommodatie (MFA)

Tijdens behandeling van het onderwerp 'ontwikkelstrategie accommodaties' in de commissie B&B van april 2020 en de raad van mei 2020 is vastgelegd om binnen de kaders van de nota schuldenbeheersing een haalbaarheidsonderzoek uit te voeren naar een nieuwe MFA bij voorkeur in de kruispuntkerk. Daarmee wordt naast het op orde houden van het voorzieningenniveau in Voorschoten het functioneren van het centrum verder versterkt.

Door het onderzoek naar de ontwikkelstrategie accommodaties is gebleken dat door behoud van alle culturele voorzieningen de exploitatie structureel fors toenemen. Daarom is besloten om ook binnen de te accommoderen instellingen keuzes te gaan maken. Bij het opstellen van de begroting is de haalbaarheidsstudie nog niet afgerond en is de discussie met de raad gaande. Dit maakt dat in de begroting 2021-2024 nog geen (verhoging van) expliciete lasten zijn opgenomen voor een mogelijke realisatie van een MFA.

Plan van aanpak integraal accommodatiebeleid en woningbouwopgave

Naast de besluitvorming over de MFA heeft de raad in mei 2020 ook besloten dat een plan van aanpak en een projectorganisatie voor de overige deelprojecten uit de strategie Accommodatie-beleid moet worden uitgewerkt. Dit is voorzien in het 3^e kwartaal van 2020. In 2021 wordt dit plan van aanpak uitgerold. Concreet wordt o.a. duidelijkheid gegeven over de uitplaatsing van het uitvoerend bedrijf waarmee de herontwikkeling van de Koninklijke Marinelaan naar woningbouw in de stijgers kan worden gezet.

Deze duidelijkheid kan worden gegeven zodra de resultaten van de evaluatie van het afvalbeleid duidelijk zijn en in kaart is gebracht welke gevolgen dit heeft voor de ruimtebehoefte van het uitvoerend bedrijf inclusief de te gebruiken afvalauto's.

Woningbouwopgave

De deelprojecten uit het accommodatiebeleid moeten bijdragen aan het woningbouwprogramma én waar mogelijk aan de financiële positie van de gemeente. De grote projecten (Starrenburg III, Intratuin en Segaar/Arsenaal), maar ook deelprojecten uit het accommodatiebeleid zijn van belang voor de taakstelling om woningen te realiseren. Vanuit de gedachte van opgavegericht werken is een overzicht gemaakt van alle potentiële bouwlocaties. Dit overzicht zal, ook in 2021, bijdragen aan gewogen keuzes ten aanzien van het te realiseren programma op diverse bouwlocaties. Er wordt gewerkt aan een clustering en prioritering van bouwprojecten, met een aangepaste ambtelijke organisatie en een aangepaste manier van werken, aangevuld met een projectbureau zoals bedoeld in het raadsvoorstel van 19 mei 2019 over accommodatiebeleid.

Belangrijk is dat dit resulteert in een jaarlijks actueel woningbouwprogramma. Er wordt ook gebruik gemaakt van de woningmarktmonitor (zie verder P8.3 Bouwen en Wonen) en er is in de gemeente gestart met een pilot participatie bouwen en wonen.

Rekening houdend met onder meer de besluitvorming in Holland Rijnland zullen we bij nieuwe bouwprojecten ook meer aandacht gaan besteden aan het realiseren van goedkope koopwoningen en midden huur.

Starrenburg III

Voor Starrenburg III is een stedenbouwkundig plan en de 'economische stimulering winkelcentra' in voorbereiding waarbij oa rekening wordt gehouden met de resultaten van een inspraakbijeenkomst. De vaststelling van deze plannen wordt eind 2020 voorzien. In 2021 ligt de focus op de vertaling van deze plannen in een uitwerkingsplan en exploitatieovereenkomst op basis van de formele grondslag in het huidige bestemmingsplan Voorschoten Oost.

Intratuin

In de kadernota 2020 is de reserve 'bovenwijkse voorzieningen' bestemd voor de realisatie van een verkeersregelinstallatie en de aansluitingen op de ontsluitingsweg op de Intratuinlocatie. Volgend op de ondertekening van de anterieure overeenkomst is gestart met de voorbereiding van een bestemmingsplan voor deze herontwikkeling. De planning richt zich op vaststelling van het bestemmingsplan in het tweede kwartaal van 2021. Alleen in geval van geen beroep zal in 2021 een belangrijke stap naar de vergunningverlening gezet kunnen worden.

Segaar/Arsenaal

In het 3^e kwartaal van 2020 is de besluitvorming over het ruimtelijk kader voor Segaar/Arsenaal gedacht. Dit betekent dat 2021, ongeacht de bestuurlijke keuze die wordt gemaakt, in het teken staat van de verdere uitwerking van dit plan en van het voorbereiden en het in procedure brengen het bestemmingsplan.

Jan Evertsenlaan

Het plan richt zich op nieuwbouwappartementen met een zorgpraktijk in de plint. Op basis van een intentieovereenkomst en input uit de klankbordgroep zal in 2021 een ruimtelijk kader voor de herontwikkeling

aan de raad worden voorgelegd. Aansluitend zal binnen dit kader, vanuit een participatietraject, een uitwerking van dit plan vorm krijgen.

Prof. Einsteinlaan 5

In juni 2020 heeft de gemeenteraad een startnotitie vastgesteld voor de herontwikkeling op de Prof. Einsteinlaan. Het initiatief richt zich op het realiseren van 23 woningen, 6 sociale huur appartementen en 17 eengezinswoningen. Het voorlopig ontwerpplan en de resultaten uit de participatie zullen aan de basis liggen voor de planologische procedure die in 2021 gestart zal worden.

Raadhuislaan

Bij de herontwikkeling aan de raadhuislaan wordt gedacht aan een gezondheidscentrum en appartementen. Ten tijde van de voorbereiding van de begrotingsteksten was in het kader van de voorkantsturing een startnotitie aan de raad in voorbereiding. Begin 2021 wordt de vaststelling van het stedenbouwkundig programma van eisen verwacht. Aansluitend zal in 2021 de bestemmingsplanprocedure worden voorbereid en gestart.

St. Nicolaespark

Ter plaatse van het St. Nicolaespark spelen de ontwikkeling van het park zelf en twee bouw-initiatieven. Deze worden in samenhang bekeken. Vanuit die samenhang wordt een Stedenbouwkundig Programma van Eisen opgesteld dat als ruimtelijk en functioneel kader dient voor zowel de ontwikkeling van het gehele gebied. In 2021 verwachten wij de start van de bestemmingsplanprocedure.

Wat gaan we daarvoor doen ?

8.2 Grondexploitatie (niet bedr.terrein)

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Voor de ontwikkelingen wordt u verwezen naar de paragraaf grondbeleid

Belangrijkste resultaten 2021

Voor de ontwikkelingen wordt u verwezen naar de paragraaf grondbeleid

Toelichting

Voor een toelichting wordt u verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

8.3 Wonen en bouwen

Belangrijkste ontwikkelingen 2021

Op 1 januari 2022 treedt de Omgevingswet in werking

Er is meer aandacht voor het middensegment vanuit regio Holland Rijnland en Provincie Zuid – Holland

Belangrijkste resultaten 2021

Prestatieafspraken voor 2022 uitwerken;

De kaderafspraken 2020 – 2024 worden jaarlijks nader uitgewerkt naar meer concrete afspraken per kalenderjaar.

Toelichting

Prestatieafspraken 2020 - 2024

In 2021 wordt er uitvoering gegeven aan jaarschijf afspraken voor 2021. In 2021 gaan we onder andere de woningmarktmonitor voor het eerst actualiseren, zijn de meeste beleidsinstrumenten aangescherpt en vernieuwd zoals weergegeven in de Uitvoeringsagenda Woonvisie 2019 – 2022 en worden er nadere afspraken gemaakt met de corporaties over de toekomstige samenstelling van de woningvoorraad en het minimum aantal sociale huurwoningen dat op peil moet blijven binnen de gemeente. Kortom; er wordt verder uitvoering gegeven aan de prestatieafspraken.

De vraag naar (specifiek) woonruimte neemt toe

Door de scheiding van wonen en zorg neemt, veelal in het schaars aanwezige goedkoopste segment de vraag naar wonen toe. Als gemeente dienen wij ons voor te bereiden op de doordecentralisatie 2022. Daarnaast worden er hele specifieke woonproducten gevraagd bijvoorbeeld voor prikkelarm- en geclusterd wonen. Ook in 2021 wordt hier nader uitvoering gegeven. Daarnaast gaat er vanuit de Provincie Zuid – Holland en de regio Holland Rijnland meer gestuurd worden op het realiseren van woningen in het middensegment; te weten goedkope koopwoningen en middeldure huurwoningen.

Ambitie sociale woningvoorraad

De gemeente streeft naar het realiseren van 300 woningen in de komende vier jaar op de grotere locaties Starrenburg III, Intratuin en Arsenaal/Segaar en op een aantal kleinere locaties, en op locaties op grond van de zogenaamde accommodatienota, conform de Uitvoeringsagenda Woonvisie 2019-2022. Uitgangspunt is dat gemiddeld tenminste 25% sociaal wordt gebouwd.

In de periode tot 2030 hebben de Sleutels en Woonzorg de ambitie om 150 sociale woningen toe te voegen aan het woningbouwprogramma (t.o.v. peildatum 1 december 2018) op onder andere de locaties Starrenburg III, Intratuin en Arsenaal/Segaar en andere locaties uit het uitvoeringsprogramma woonvisie. Verder maken we in 2021 samen met de corporaties afspraken over de toekomstige benodigde samenstelling van de sociale huurwoningvoorraad.

De processen voor het beoordelen van (bouw)initiatieven met invloed op fysieke leefomgeving zijn beschreven. De beleidsinstrumenten, op basis waarvan initiatieven beoordeeld worden, zijn geïnventariseerd zodat deze samengevoegd kunnen worden.

Beleidsindicatoren

Nr.	Beleidsindicator	Eenheid	Bron	Voorgaande laatst bekende realisatie	Laatst bekende realisatie	Landelijk vergelijking cijfer
35	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	311 (2018)	340 (2019)	248 (2019)
36	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	6,1 (2017)	0,5 (2018)	8,6 (2018)
37	Demografische druk	%	CBS	69,0% (2019)	68,9% (2020)	54,2 (2020)
38	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	COELO	€ 994 (2019)	€ 1.026 (2020)	€ 700 (2020)
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	COELO	€ 1.056 (2019)	€ 1.092 (2020)	€ 773 (2020)

Toelichting beleidsindicatoren

* Cijfers 2020 zijn niet allemaal beschikbaar

Voor de komende jaren staan er verschillende woningbouwprojecten in de programmering. De verwachting is dat dit vanaf 2020 zal leiden tot een aanzienlijke toename van de nieuwbouw.

Wat gaat het kosten?

Tabel 20

Programma: P8 Wonen en bouwen ("-"= nadeel / "+"= voordeel) bedragen x € 1.000		Rekening 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
8.1 Ruimtelijke ordening	Baten	831	220	20	0	0	0
	Lasten	-647	-1.412	-1.423	-903	-927	-927
	Saldo	184	-1.192	-1.402	-903	-927	-927
8.2 Grondexploitatie (niet bedr.terrein)	Baten	1.068	525	3.265	2.227	452	398
	Lasten	-524	-637	-3.330	-2.290	-491	-437
	Saldo	545	-112	-66	-63	-39	-39
8.3 Wonen en bouwen	Baten	1.668	615	624	624	624	624
	Lasten	-857	-1.034	-936	-928	-767	-766
	Saldo	811	-419	-311	-304	-143	-142
Totaal baten	Baten	3.567	1.361	3.909	2.852	1.076	1.022
Totaal lasten	Lasten	-2.027	-3.084	-5.688	-4.121	-2.185	-2.130
Saldo van baten en lasten	Saldo	1.540	-1.723	-1.779	-1.270	-1.109	-1.108
Onttrekking reserves		49	2.408	565	58	58	58
Toevoeging reserves		-1	-1.776	0	0	0	0
Mutaties reserves		48	631	565	58	58	58
Geraamde resultaat		1.588	-1.092	-1.215	-1.212	-1.051	-1.050

Toelichting op mutatie (verhoging/verlaging) begroot 2021 ten opzichte van begroot 2020 in taakvelden groter of gelijk aan € 50.000

Taakveld 8.1 Ruimtelijke ordening

(nadeel van € 200.000 op de baten en nadeel van € 11.000 op de lasten t.o.v. begroting 2020)

In het kader van de herontwikkeling van Intratuin Leidse weg kan de gemeente haar ambtelijke uren in rekening brengen bij de projectontwikkelaar. Hier gaat het om € 70.000 in de begroting 2020 en € 20.000 in 2021 (€ 50.000 nadeel). Vergoeding projectkosten uit anterieure overeenkomsten eenmalig € 150.000 (voordeel/nadeel).

Voor de aansluitingen op de ontsluitingsweg op de Intratuinlocatie is de gemeentelijke bijdrage €300.000 (nadeel). Deze kosten worden gedekt door de inzet van de bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen €300.000 (voordeel).

Kosten voor de invoering van de omgevingswet ad € 494.000 (nadeel) in de begroting 2020 gaan ten laste van de bij de voorjaarsnota ingestelde reserve invoering omgevingswet € 494.000 (voordeel). Vanaf 2021 zijn structurele kosten voor de invoering van de omgevingswet geraamd (€ 125.000 nadeel). Daarnaast worden in 2021 hogere kosten voor uren vanuit de WODV toegerekend aan het taakveld (€ 106.000 nadeel). Een voordeel ten opzichte van de begroting 2021 ontstaat door éénmalige kosten in 2020 voor het integraal vastgoedonderzoek (€65.000) en € 20.000 voor een onderzoek naar mogelijkheden verplaatsing gemeentewerf.

Taakveld 8.2 Grondexploitatie

(voordeel van € 2.739.000 op de baten en nadeel van € 2.693.000 op de lasten t.o.v. begroting 2020)

Verwervings- en plankosten voor de verkoop van de onderdelen Noortveer en Roosenhorst binnen de grondexploitatie Duivenvoordecorridor leiden tot een kostenstijging in het begrotingsjaar 2021 (€ 2.693.000 nadeel). Daartegenover staan de opbrengsten uit verkoop (€ 2.167.000 voordeel) en een voordeel uit saldo mutatie binnen het gesloten systeem van de grondexploitatie €570.000.

Taakveld 8.3 Wonen en bouwen

(voordeel van € 9.000 op de baten en voordeel van € 99.000 op de lasten t.o.v. begroting 2020). In de begroting 2020 is voor de woningbouwopgave eenmalig een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld vanuit het budget ter versnelling van infrastructurele projecten (voordeel). Voor 2021 en 2022 is hiertoe incidenteel €139.500 geraamd.

Paragraaf Lokale heffingen

1.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de door de gemeente Voorschoten geheven belastingen, bestemmingsheffingen en rechten. Onder de belastingen vallen: de onroerende-zaakbelastingen, de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten, de hondenbelasting, de toeristenbelasting, de precariobelasting en de reclamebelasting. De opbrengst van de belastingen gaat naar de algemene middelen.

Onder de bestemmingsheffingen vallen de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

De rechten omvatten een grote groep belastbare feiten. De belangrijkste hiervan zijn de marktgelden, de begrafenisrechten en de leges inzake omgevingsvergunningen, reisdocumenten, burgerlijke stand en gemeentelijke basisadministratie. Voor zowel de bestemmingsheffingen als de rechten geldt dat tarieven maximaal kostendekkend mogen zijn en dat de opbrengst gebruikt wordt ter dekking van de gemaakte kosten.

1.2 Beleid lokale heffingen

Het beleid van de gemeente Voorschoten is als volgt samen te vatten: "De burgers, bedrijven en andere belanghebbenden leveren een rechtvaardige bijdrage in de gemeentelijke voorzieningen." De lokale lastendruk blijft in reële termen gelijk, waarbij er van uitgegaan wordt dat leges en rechten kostendekkend blijven c.q. worden. De OZB wordt, anders dan de gebruikelijke indexering en de gemaakte afspraken, niet verder verhoogd.

De geraamde opbrengsten van belastingen, leges en rechten zijn in de begroting 2021 verhoogd met het door het CPB geraamde inflatiepercentage van 1,6% (geharmoniseerde consumenten-prijzenindex). Met deze verhoging wordt de algemene prijsontwikkeling gevolgd. Dit is noodzakelijk om de inkomsten van de gemeente op dit onderdeel op peil te houden en structurele onevenwichtigheid te voorkomen.

1.3 Overzicht geraamde baten belastingen, heffingen en rechten

Onderstaand overzicht vermeldt de geraamde opbrengsten voor 2020 en 2021 voor de diverse belastingen en rechten.

Tabel 21

Bedragen x € 1.000

belastingen / heffingen/ rechten	Realisatie 2019	Raming 2020	Raming 2021	mutatie t.o.v. 2020
OZB woningen	5.638	5.775	6.071	296
OZB niet-woningen	1.037	1.020	1.051	31
Roerende ruimte belastingen	6	6	6	0
Hondenbelasting	123	131	133	2
Precariobelasting	1.066	1.095	1.099	4
Toeristenbelasting	155	159	161	2
Reclamebelasting	96	81	81	0
BIZ-Dobbewijk	30	27	27	0
Afvalstoffenheffing	3.236	3.415	3.470	55
Rioolheffing	2.656	2.695	2.717	22
Marktgeden	40	40	41	1
Begraafplaatsrechten	322	309	314	5
Wabo-leges	1.591	583	592	9
Overige rechten en leges	405	319	347	28
subtotaal opbrengst	16.401	15.655	16.110	455
af: kwijtscheldingen	-257	-255	-255	0
netto opbrengst	16.144	15.400	15.855	455

1.4 Belastingen

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

De aanslag OZB wordt voor het belastingjaar 2021 gebaseerd op (nog door de raad vast te stellen) OZB-tarieven voor 2021 en de WOZ-waarde naar waardepeildatum 1 januari 2020.

Het uitgangspunt voor de geraamde netto OZB-opbrengst 2021 is:

- Indexering van de geraamde opbrengst 2019 met 1,6%
- In meerjarenperspectief stijgt de OZB woningen extra met € 203.000 als gevolg van dekkingsplan opgenomen in begroting 2018

Bij de berekening van de OZB-tarieven voor 2021 wordt rekening gehouden met bovenstaande uitgangspunten en met de meest recente gegevens omtrent de verwachte waardeontwikkeling. De voorlopige waardeontwikkeling gaat uit van een waardestijging van 7,2% voor de woningen en een waardestijging van 0,7% voor de niet-woningen.

Toeristenbelasting en hondenbelasting

De opbrengsten voor de toeristenbelasting en hondenbelasting zijn met het inflatiepercentage van 1,6% verhoogd.

Precariobelasting

De precariobelasting op kabels en leidingen wordt definitief afgeschaft met ingang van 2022. Dit betekent dat met ingang van 2022 een bedrag ter hoogte van € 1.075.000 aan belastinginkomsten wegvalt. Met het wegvallen van deze inkomsten is in de begroting in het meerjarenperspectief al rekening gehouden. Gemeenten mogen nog maximaal tot en met 2021 de vorm van precariobelasting heffen, maar wel tegen ten hoogste het tarief zoals dat gold op 1 januari 2016. Aangezien het grootste deel van de opbrengst precariobelasting bestaat uit opbrengst van precario op kabels en leidingen is de geraamde opbrengst niet aangepast. De tarieven voor kabels en leidingen worden niet verhoogd, de overige precariotarieven worden voor 2020 met 1,6% verhoogd.

In onderstaand tarievenoverzicht zijn de hierboven vermelde voorgestelde belastingtarieven 2021 opgenomen.

Tabel 22

	2018	2019	2020	2021
<u>Hondenbelasting</u>				
eerste hond	83,52	85,44	86,64	88,08
tweede hond	125,64	128,52	130,32	132,36
elke volgende hond	165,72	169,44	171,84	174,60
<u>Toeristenbelasting</u>				
per overnachting	1,75	2,50	2,53	2,62
<u>Precariobelasting</u>				
kabels, leidingen en buizen, per strekkende meter	2,20	2,20	2,20	2,20

1.5 Heffingen en rechten

In de paragraaf lokale heffingen moet een overzicht van baten en lasten worden opgenomen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. In dit hoofdstuk worden de diverse heffingen kort behandeld en wordt per heffing via een vast format inzicht gegeven in de kosten die (vanuit de diverse taakvelden en extracomptabel) aan de heffing worden toegerekend. De gehanteerde tariefstelling, geraamde baten en eventuele achterliggende beleidskeuzes worden ook per heffing aangeven.

Onafhankelijk van de aard en samenstelling van de overhead kan deze worden toegerekend aan de directe kosten van de taakvelden. Deze toerekening vindt voor heffingen extracomptabel plaats. Voor wat betreft het toerekenen van overhead aan de tarieven is gekozen voor een systematiek waarbij de totale overhead op taakveld 0.4 op basis van de volgende formule wordt verdeeld:

$$\text{Opslag taakveld} = \frac{\text{overhead} \times ((\text{aantal aan heffing toegerekende uren}) / (\text{totaal aantal verdeelde uren exclusief uren taakveld overhead}))}{1}$$

1.5.1 Rioolheffing

De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. Hoe gemeenten op korte en lange termijn invulling geven aan de gemeentelijke zorgplichten wordt vastgelegd in het verbreed gemeentelijke rioleringsplan (vGRP). Dit is een verplicht plan op grond van de Wet milieubeheer. Op 16 mei 2019 is het Integraal Water Keten plan (IWKp) 2019-2023 vastgesteld, dit neemt de plaats in van het vGRP.

Het uitgangspunt is dat de kosten voortkomend uit de zorgplicht voor 100% worden gedekt uit de rioolheffing. Het kostendekkingsplan uit het IWKp 2019-2023 is verwerkt in de begroting 2021. Op basis van de begroting 2021 stijgt de opbrengst van de rioolheffing met ongeveer 1% ten opzichte van 2020.

Tabel 23

Berekening kostendekkendheid rioolheffing		
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	2.167.000	
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	0	
Netto kosten taakveld(en)	2.167.000	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	347.000	
BTW	320.000	
Totaal toerekenbare kosten	667.000	
Totale kosten	2.834.000	
Totale opbrengsten*	2.834.000	
Kostendekkendheid		100%

* € 2.717.000 rioolheffing en € 117.000 uit opbrengst precariobelasting

Tarieven rioolheffing en beleidskeuzes

Een groot deel van de kosten hangt samen met het in stand houden van het rioolstelsel, terwijl slechts een beperkt deel van de kosten samenhangt met de mate van gebruik van de riolering. Omdat er mede hierdoor nauwelijks onderscheid te maken is naar individualiseerbaar profijt hanteert de gemeente Voorschoten een vast tarief per aansluiting.

Wel wordt voor de rioolheffing onderscheid gemaakt tussen percelen van waaruit huishoudelijk afvalwater of bedrijfsafvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd en percelen van waaruit alleen hemelwater wordt afgevoerd. Het tarief rioolheffing stijgt met ongeveer 1%.

Tabel 24

soort woning/huishouden	tarief 2020	tarief 2021
perceel met afvalwater	€ 232,44	€ 234,84
perceel met alleen hemelwater	€ 13,80	€ 13,92

1.5.2 Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van percelen waarvoor een inzamelplicht voor huishoudelijke afvalstoffen bestaat. De belasting wordt geheven per huishouden.

Om de opbrengst van de afvalstoffenheffing voor 2021 met niet meer dan het inflatiepercentage van 1,6% te laten stijgen wordt voorgesteld een bedrag van € 113.000 te onttrekken aan de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing. Het saldo van de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing bedraagt per 1 januari 2021 naar verwachting € 1.198.000 en daalt door deze onttrekking naar € 1.085.000 per ultimo 2021. Dit resterende deel van de voorziening kan onder andere worden ingezet om de hoogte van de afvalstoffenheffing in de komende jaren niet bovenmatig te laten stijgen. Het tarief afvalstoffenheffing stijgt met ongeveer 1,6%.

Tabel 25

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing		
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	2.667.000	
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-278.000	
Netto kosten taakveld(en)	2.389.000	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	772.000	
BTW	309.000	
Totaal toerekenbare kosten	1.081.000	
Totale kosten	3.470.000	
Totale opbrengsten	3.470.000	
Kostendekkendheid		100%

Tarieven afvalstoffenheffing en beleidskeuzes

De afvalstoffenheffing in de gemeente Voorschoten is gedifferentieerd naar type woning (aanleunwoning, etagewoning en overige woning) en naar de grootte van het huishouden in de vorm van een eenpersoonshuishouden en een meerpersoonshuishouden. Hiermee wordt zoveel mogelijk recht gedaan aan het principe 'de vervuiler betaalt' en blijft de uitvoering van de heffing bovendien praktisch uitvoerbaar.

Tabel 26

soort woning/huishouden	tarief 2020	tarief 2021
aanleunwoning	€ 212,64	€ 216,00
etagewoning (1ph)	€ 239,16	€ 242,88
etagewoning (mph)	€ 304,68	€ 309,48
overige woning (1ph)	€ 282,84	€ 287,40
overige woning (mph)	€ 348,48	€ 354,00

1.5.3 Begraafplaatsrechten

Begraafplaatsrechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en het gebruik van de diensten die daarbij worden verleend. De gerealiseerde opbrengst is al een aantal jaar relatief stabiel en is hoofdzakelijk afhankelijk van het aantal begrafenissen en de opbrengst van het jaarlijks onderhoudsrecht. Voor 2021 is de geraamde opbrengst verhoogd met het inflatiepercentage.

Tabel 27

Berekening kostendekkendheid begraafplaatsrechten		
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	309.000	
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	0	
Netto kosten taakveld(en)	309.000	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	232.000	
BTW	14.000	
Totaal toerekenbare kosten	246.000	
Totale kosten	555.000	
Totale opbrengsten	314.000	
Kostendekkendheid		57%

Tarieven begraafplaatsrecht

De verordening Rechten begraafplaats Rosenburgh Voorschoten kent een tarieventabel met een uiteenlopend aantal tarieven voor de verschillende diensten. Uitgangspunt voor deze tarieven is 100% kostendekkendheid. Door de (m.i.v. 2017 gewijzigde) toerekeningssystematiek van overhead aan taakvelden bedraagt de kostendekkendheid voor 2021 57%. Voor 2021 zijn de tarieven in navolging van de geraamde opbrengst met het inflatiepercentage verhoogd.

1.5.4 Marktgelden

Marktgelden worden geheven voor het gebruiken van openbare grond c.q. het innemen van een standplaats op het marktterrein, gedurende de tijd dat het markt is. De opbrengst is afhankelijk van de daadwerkelijke bezetting van weekmarkt. Voor 2021 is de geraamde opbrengst met het inflatiepercentage verhoogd.

Tabel 28

Berekening kostendekkendheid marktgelden		
Kosten taakveld(en) incl. omslagrente	34.000	
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	0	
Netto kosten taakveld(en)	34.000	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	4.000	
BTW	3.000	
Totaal toerekenbare kosten	7.000	

Totale kosten	41.000
Totale opbrengsten	41.000
Kostendekkendheid	100%

Tarieven marktgelden

Het marktgeld bedraagt een tarief voor iedere strekkende meter grond, waarvoor een standplaats wordt ingenomen, gemeten in de lengterichting. Er gelden aparte tarieven voor losse en vaste standplaatsen. Uitgangspunt voor deze tarieven is 100% kostendekkendheid. Voor 2021 zijn de tarieven in navolging van de geraamde opbrengst met het inflatiepercentage verhoogd.

Tabel 29

standplaats	tarief 2020	tarief 2021
losse standplaats, per strekkende meter, per dag	€ 3,70	€ 3,75
vaste standplaats, per strekkende meter, per kwartaal	€ 42,23	€ 42,90

1.5.5 Leges

Leges worden geheven voor het door de gemeente verlenen van diensten zoals opgenomen in de tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Deze tarieventabel bestaat uit drie titels: Algemene dienstverlening, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving (omgevingsvergunningen) en dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn (specifiek voor ondernemers). Binnen de drie titels zijn de leges onderverdeeld in hoofdstukken waarbinnen de samenhangende tarieven zijn geclusterd. De opbrengsten zijn in de begroting niet op hoofdstukniveau opgenomen, maar zijn functioneel gegroepeerd. Van een aantal diensten wordt namelijk dusdanig weinig gebruik gemaakt dat het apart opnemen van een raming geen meerwaarde heeft.

Tabel 30

Berekening kostendekkendheid Leges Algemene dienstverlening			
	<i>kosten</i>	<i>baten</i>	<i>kostendek.</i>
Burgerlijke stand	42.000	41.000	99%
Reisdocumenten	116.000	93.000	80%
Rijbewijzen	154.000	112.000	73%
Secretarieleges			
- Verstrekkingen uit basisregistratie personen			
- Bestuursstukken			
- Vastgoedinformatie			
- Overige publiekszaken			
- Gemeentearchief			
Totaal secretarieleges	91.000	52.000	57%
Huisvesting			
- Huisvestingswet			
- Leegstandswet			
- Gemeentegarantie			
Totaal leges huisvesting	11.000	2.000	18%
APV-vergunningen			
- Kansspelen			
- Kabels en leidingen			

- Verkeer en vervoer (ontheffing APV)			
- Diversen			
Totaal APV-vergunningen	85.000	28.000	33%
Verkeer en vervoer	64.000	13.000	20%
totaal leges Algemene dienstverlening	563.000	341.000	61%

Berekening kostendekkendheid Leges vallend onder fysieke leefomgeving (omgevingsvergunning)			
	<i>kosten</i>	<i>baten</i>	<i>kostendek.</i>
Omgevingsvergunning	680.000	592.000	87%

Berekening kostendekkendheid Leges vallend onder Europese dienstenrichtlijn			
	<i>kosten</i>	<i>baten</i>	<i>kostendek.</i>
APV-vergunningen			
- Horeca			
- Organiseren van evenementen of markten			
- Prostitutiebedrijven			
- Kamperen			
- Marktstandplaatsen			
- Winkeltijdenwet			
- Ventvergunning, standplaatsvergunning			
Totaal APV-vergunningen	28.000	5.000	18%
Totaal leges vallend onder Europese dienstenrichtlijn	28.000	5.000	18%

Tarieven, kostendekkendheid en kruissubsidiëring leges

De tarieven voor de diverse leges worden jaarlijks in principe met het inflatiepercentage verhoogd, waarbij wordt uitgegaan van de reeds bestaande verdeling in de tarieven. Voor tarieven waarvoor een maximumbedrag geldt wordt uitgegaan van het maximaal toegestane bedrag.

Op basis van de berekening van de kostendekkendheid is er binnen de drie titels geen sprake van kruissubsidiëring. Afhankelijk van het soort en aantal aanvragen omgevingsvergunning kunnen de legesopbrengsten fluctueren. Eventuele meer- of minderopbrengsten worden geëgaliseerd via de bestemmingsreserve kostendekkendheid omgevingsvergunning.

1.6 Vergelijking gemeentelijke woonlasten met andere gemeenten

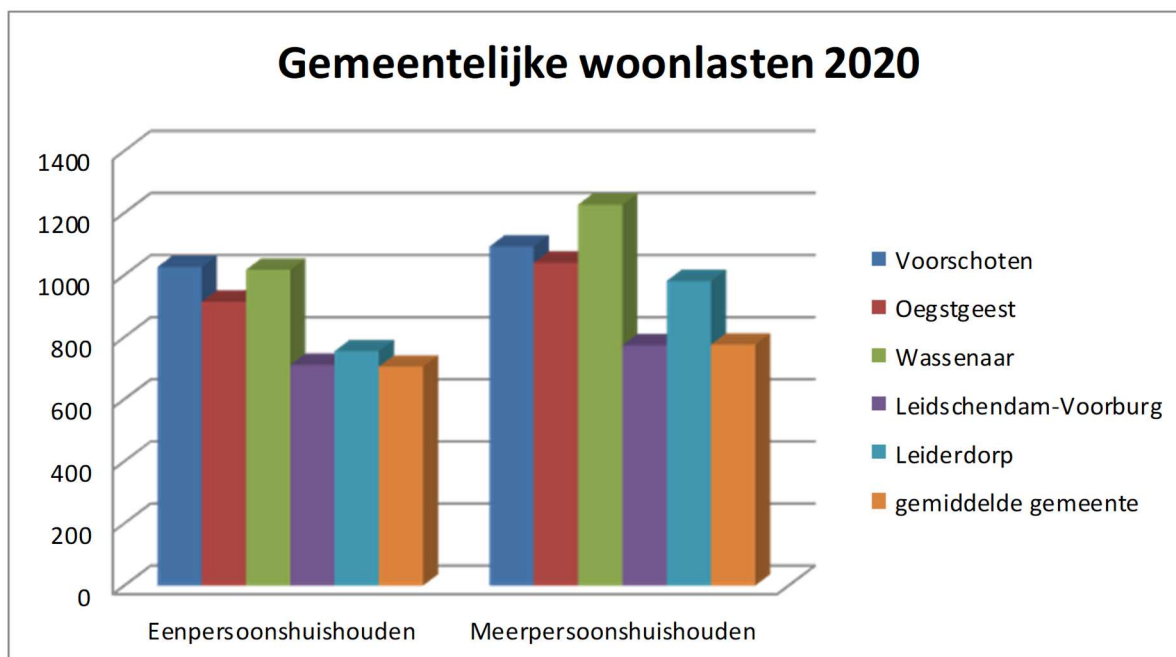
Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Om een beeld te geven van de gemeentelijke woonlasten van de burgers van de gemeente Voorschoten is een vergelijking gemaakt met die van omliggende gemeenten en met de woonlasten in een gemiddelde gemeente.

Tabel 31

Gemeentelijke woonlasten 2020	Voorschoten	Oegstgeest	Wassenaar	Leidschendam-Voorburg	Leiderdorp	gemiddelde gemeente
Eenpersoonshuishouden	€ 1.026,00	€ 914,00	€ 1.017,00	€ 711,00	€ 755,00	€ 705,00
Meerpersoonshuishouden	€ 1.092,00	€ 1.040,00	€ 1.227,00	€ 774,00	€ 981,00	€ 776,00

Bron: Coelo Atlas van de lokale lasten 2020

Ontwikkeling woonlasten

Door de totale woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar $t-1$ (zoals gepubliceerd door het Coelo) en uit te drukken in een percentage kan de ontwikkeling van de woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde worden geschetst.

Tabel 32

	2019	2020	2021
totale woonlasten gezin Voorschoten in jaar t	€ 1.056,00	€ 1.092,00	€ 1.124,00
woonlasten gemiddeld gezin in $t-1$ (cijfers Coelo)	€ 721,00	€ 740,00	€ 776,00
woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor (x 100%)	146,5%	147,6%	144,8%

Bovenstaande vergelijking laat zien dat de woonlasten in Voorschoten hoger liggen dan het landelijk gemiddelde, de ontwikkeling van de woonlasten ligt echter lager dan gemiddeld.

1.7 Kwijtscheldingsbeleid

In de raadsvergadering van 2 april 2015 is de Verordening Kwijtschelding Gemeentelijke belastingen Voorschoten 2015 vastgesteld. Kwijtschelding is in Voorschoten mogelijk voor de onroerende-zaakbelastingen, roerende-ruimtebelasting, afvalstoffenheffing, rioolheffing en hondenbelasting (alleen eerste hond) en begraafplaatsrechten (alleen onderhoudsrecht).

De kwijtscheldingsnorm in Voorschoten blijft gehandhaafd op de maximaal door het Rijk toegestane 100% van de bijstandsnorm. Dat wil zeggen dat iemand met een inkomen op bijstandsniveau bijna altijd in aanmerking komt voor kwijtschelding, tenzij er sprake is van vermogen (spaargeld of eigen woning). Ook voor ZZP'ers is het mogelijk om onder dezelfde voorwaarden als privé-personen voor kwijtschelding in aanmerking te komen. De kwijtschelding wordt uitgevoerd door de Belasting samenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR).

De bedragen aan kwijtschelding voor afvalstoffenheffing en rioolheffing worden als kosten meegenomen bij het bepalen van de tarieven.

Over het jaar 2021 worden naar verwachting de volgende bedragen aan kwijtschelding verleend:

· OZB	€	2.000
· Afvalstoffenheffing	€	137.000
· Rioolheffing	€	113.000
· Hondenbelasting	€	3.000

1.8 Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland

De volledige heffing en invordering, inclusief de waardering in het kader van de Wet WOZ, is overgedragen aan belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR). Voor de gemeente Voorschoten geldt dit voor de onroerende-zaakbelastingen, rioolheffing, afvalstoffenheffing, hondenbelasting, toeristenbelasting, precariobelasting, reclamebelasting en de BIZ-bijdragen.

1.9 Algemene ontwikkelingen

Verruiming lokaal belastinggebied

De lokale belastingen stonden de afgelopen jaren meer en meer in de belangstelling. Vanaf 2016 is daarbij ook gesproken over de hervorming van het gemeentelijke belastinggebied. Het nieuwe kabinet heeft hier tot op heden echter geen speerpunt van gemaakt. In de decembercirculaire gemeentefonds 2019 stelt de Minister van BZK voor dat het lokale belastinggebied verruimd zou moeten worden. De verruiming kan plaatsvinden door een belastingschuif: een groter gemeentelijk belastinggebied in combinatie met een verlaging van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De lastenverzwaring voor inwoners wordt vervolgens teruggedrukt via lagere inkomstenbelastingen.

De staatssecretaris van Financiën zal de eerdere ontwikkelingen opnieuw doordenken en nieuwe varianten onderzoeken. Hierbij is de VNG eveneens betrokken. Besluitvorming over een mogelijke verruiming van het gemeentelijk belastinggebied is aan het volgende kabinet.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Op 29 januari 2015 is de nota "Risicomanagement en Weerstandsvermogen" vastgesteld door de raad van Voorschoten. Deze nota formuleert de kaders voor succesvol risicomanagement. Uit de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing blijkt dat het weerstandsvermogen van de gemeente Voorschoten op dit moment uitstekend is. De vergelijking tussen het benodigde weerstandsvermogen en de beschikbare weerstandscapaciteit levert immers een ratio weerstandsvermogen op van 4,9.

Risico's

Een risico is een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de organisatie. Met behulp van een risicomanagementinformatiesysteem prioriteert, analyseert en beoordeelt de gemeentelijke organisatie risico's op systematische wijze. Door een goed systeem van risicomanagement kunnen bestuurders en managers vervolgens voor risico's, die het behalen van de doelstellingen van de organisatie bedreigen, passende beheersmaatregelen nemen. Op basis van de inventarisatie is een risicoprofiel opgesteld. Conform de nota "risicomanagement en weerstandsvermogen" toont het onderstaande overzicht de tien grootste risico's met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Het overzicht is aangevuld met de getroffen beheersmaatregelen. Bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit gaat het college uit van deze 'top 10'. De top 10 behelst circa 90% van de totale financiële omvang van de risico's. Om voldoende dekking te hebben voor deze kleinere risico's, wordt daarnaast een buffer van 10% (van de benodigde weerstandscapaciteit) van de 10 grootste risico's gehanteerd.

De top 10 belangrijkste risico's

Risico	Gevolgen	Maatregelen
Structurele meerkosten als gevolg van de ontvlechting van de GR WODV naar de gemeenten*	De colleges hebben op 23 juni 2020 vastgesteld dat zij een besluit wensen te nemen over een taakoverdracht vanuit de GR WODV naar de gemeenten. De meest vergaande variant is de volledige opsplitsing van de WODV naar de twee gemeentelijke organisaties, maar er kan ook sprake zijn van een gedeeltelijke ontvlechting. Bij een zelfde kwantiteit en kwaliteit van dienstverlening zal een structurele kostenstijging plaatsvinden. In de afgelopen jaren zijn immers op meerdere terreinen regelgeving, beleid, uitvoering van beleid en veel primaire processen tussen de	Ambitieniveau bijstellen en/of taken slimmer organiseren door een ander dan het klassieke organisatiemodel toe te passen en andere vormen van samenwerking met bijvoorbeeld de Leidse regio.

	twee gemeenten geharmoniseerd. Als gevolg daarvan is het mogelijk geweest om de taken met minder personeel uit te voeren. Het doorknippen van de organisatie betekent dat de voordelen van harmonisatie vervallen. Structurele lasten zien met name op extra personeel.	
Verantwoordelijkheid Sociaal Domein (incl Jeugd)	Financieel - Financieel verantwoordelijk voor het gehele sociaal domein. Het zijn open einde regelingen. De stijging van de doelgroep, stijging van de zorgkosten en de toenemende vraag naar complexe zorg zijn de belangrijkste risicofactoren. De ramingen voor jeugdhulp zijn binnen het sociaal domein het grootste onderdeel van het risico door grote fluctuaties in de ramingen.	Actief: als beheersmaatregel is de reserve sociaal domein ingesteld om eventuele incidentele tekorten deels mee te dekken of risico's mee op te vangen. De omvang van het risico is 20% van het budget. Daarnaast investeren in innovatie en preventie. Daarnaast wordt er voor jeugd met het actieplan jeugd ingezet op het terug dringen van het tekort.
1. Geen grond kunnen verkopen in de Duivenvoorde Corridor 2. Niet alle gronden kunnen verwerven 3. Door aantrekkende economie zijn geraamde kosten te laag 4. Conjunctureel-vertraging 5. Conjunctureel-opbrengstdaling	1. groot verlies op het projecten en bestuurlijke imago schade. 2. ontwikkelstrategie moet worden aangepast 3. Hogere kosten op het project 4 en 5. Verslechtering Saldo Grondexploitatie.	• Onteigeningsprocedure • Projectrapportages • Jaarlijkse en tussentijdse bijstelling grondexploitatie
Incidentele kosten voor realisatie ontvlechting van de GR WODV*	De colleges hebben op 23 juni 2020 vastgesteld dat zij een besluit wensen te nemen over een taakoverdracht vanuit de GR WODV naar de gemeenten. Het meest vergaande scenario is de volledige opsplitsing van de WODV naar de twee gemeentelijke organisaties. Voor de splitsing an sich zijn incidentele kosten verbonden.	Temporiseren van de ontvlechting, waardoor eigen personeel kan worden ingezet.

	Het betreft onder andere projectkosten, ICT, personeel en communicatiekosten.	
De systematiek van de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt vereenvoudigd / herzien. Aanvankelijk werd verwacht dat de aanpassing met ingang van het uitkeringsjaar 2021 in zou gaan, maar ongunstige modeluitkomsten voor het klassieke deel van het gemeentefonds hebben er voor gezorgd dat meer onderzoek nodig is. De uitkomsten van die operatie worden in het najaar van 2020 verwacht waarmee de nieuwe verdeelmodellen zoals het zich nu laat aanzien met ingang van 2022 van kracht kunnen gaan worden. Bij de herziening zal de belastingcapaciteit van een gemeente in de vorm van WOZ waarde, zijnde de negatieve maatstaf, van grotere invloed worden. Voor de gemeente betekent dit waarschijnlijk een structureel nadeel. Daarnaast worden het klassieke en het sociaal domein-verdeelmodel aangepast. Van het laatste is inmiddels bekend dat hier voor gemeenten van onze omvang een gemiddeld nadeel van € 33,- per inwoner aan verbonden zal zijn. Daarnaast kan als gevolg van onderuitputting op de Rijksbegroting, eventueel minder uitkeren van de onderuitputting van het BTW-compensatiefonds of verschillen in de mate waarin de landelijke en gemeentelijke uitkeringsbasis zich ontwikkelen, en het niet na 2021 uitgekeerd krijgen van de extra tegemoetkoming voor de jeugd van	Financieel - Negatief budgettair effect dat ombuigingen/bezuinigingen met zich mee kan brengen. Effect op doelstellingen - De bezuinigingen kunnen een dusdanige omvang aannemen dat voorgenomen beleid(sintensiveringen) niet (volledig) en misschien wel alleen getemporiseerd uitgevoerd kan worden.	De ontwikkelingen op het gebied van de herverdeling van het gemeentefonds worden op de voet gevolgd. Tevens wordt in de begroting al gedeeltelijk rekening gehouden met negatieve structurele effecten van de voorgenomen herziening. Voor 2022 houden we rekening met een nadelig effect van € 375.000 (€ 15,- per inwoner) en voor 2023 en verder met een nadelig effect van € 625.000 (€ 25,- per inwoner). Daarna dient een dan nog resterend nadeel volledig in de exploitatie te worden verwerkt.

€345.000, de algemene uitkering uit het gemeentefonds achterblijven bij de raming. Hierbij moet de nuancering worden gemaakt dat de accressen voor 2020 en 2021 vooralsnog bevroren zijn zolang er zich geen grote ontwikkelingen voordoen.		
Arbeidsmarkt: Het aantrekken en behouden van voldoende en kwalitatief goed personeel is afhankelijk van de aantrekkingskracht van de WODV en het aanbod op de arbeidsmarkt. Het verloop bij de WODV laat een stijgende lijn zien, evenals het aantal vacatures. Voor steeds meer functies zijn moeilijk of geen geschikte kandidaten te vinden. Voor een deel wordt dit veroorzaakt door krapte op de arbeidsmarkt. Een andere reden is de positie van de WODV; het is bekend dat het voortbestaan van de organisatie in de huidige vorm al geruime tijd ter discussie staat. Om de bedrijfsvoering en/of de voortgang van de collegeprogramma's niet in gevaar te brengen, is het op bepaalde posities steeds vaker noodzakelijk om in te huren. Soms levert ook dat een probleem op, omdat goede inhuurkrachten ook steeds schaarser worden.	Financieel - De noodzaak om in te huren wordt steeds groter, wat hogere kosten met zich meebrengt. Continuïteit - Taken kunnen in het gedrang komen en kennis kan verdwijnen uit de WODV.	Om de bedrijfsvoering en/of de voortgang van de collegeprogramma's niet in gevaar te brengen, wordt op bepaalde posities steeds vaker het besluit genomen om in te huren. Verder wordt door de WODV gekeken naar diverse maatregelen hoe haar positie als werkgever aantrekkelijker gemaakt kan worden.
De kwaliteit van het beton bij de Tunnel Horst en Voordelaan verkeert mogelijk in slechte staat	Financieel -	Er wordt nader onderzoek uitgevoerd in overleg met Prorail om de veiligheid van de constructie en de benodigde maatregelen te bepalen
Door economische ontwikkelingen een groter beroep op de uitkeringsregelingen (open einde regeling Wet BUIG bundeling van uitkeringen inkomensvoorzienig aan de	Financieel - de gemeente loopt het risico dat de lokale ontwikkeling van het bijstandsvolume in negatieve zin afwijkt van de landelijke	Actief : Met ingang van 2017 wordt het maximale eigen risico niet meer geheel geraamd in de begroting, maar wordt dit reëel geraamd en waar nodig bijgesteld

gemeenten)	ontwikkeling waardoor de rijksbijdrage te kort schiet. Het geschatte risico is begroot voor 118.771 euro , echter het maximale risico dat de gemeente loopt in het uitkeringsjaar is hoger en is gemaximeerd voor 2020 op 10%. Effect op doelstellingen - Niet iedereen kan voldoende ondersteund worden in participeren in de samenleving.	in de regulier P&C-documenten. Actief - actief uitstroombesleid voeren door inzet arbeidsmarktoffensief, jeugdwerkegelegenheidsplan en reguliere participatiemiddelen Geïmplementeerd - goede werkprocessen voor poortwachtersfunctie, beheer lopende uitkeringen, beëindigingen etc.
De uitbraak van het coronavirus en de ontstane coronacrisis	Financieel - Bij het opstellen van de begroting is de financiële impact van de uitbraak van het coronavirus voor de gemeente Voorschoten in 2021 en verder nog niet duidelijk. Dit zal namelijk mede afhangen van de wijze waarop de uitbraak van het coronavirus kan worden beheerst. Net als andere gemeenten kunnen we denken aan tegenvallende (belasting)inkomsten en gestegen kosten voor sociale bijstand en sport- en cultuurvoorzieningen.	De ontwikkelingen op het gebied van de coronacrisis worden op de voet gevolgd.
Boete door de Autoriteit Persoonsgegevens en imagoschade vanwege overtreding van de AVG.	Financieel: boete te betalen omdat de gemeente de AVG fors heeft overtreden	Door de kwartiermaker AVG zijn diverse beheersmaatregelen binnen de organisatie in gang gezet.

* Scenario's toekomst werkorganisatie Duivenvoorde, 2018

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de weerstandscapaciteit (de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio weerstandsvermogen en afgezet tegen de algemeen geldende weerstandsnorm. Die ratio geeft de verhouding weer tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij horende benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten is in onderstaande figuur weergegeven.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 22.383.000}{€ 4.604.000} = 4,9$$

De omvang van het benodigde weerstandsvermogen is gestegen ten opzichte van de jaarrekening 2019. De Reserve Weerstandsvermogen staat op dit moment op € 4.000.000 en is daarmee onvoldoende. Daarom wordt voorgesteld aan de Raad om vanuit de Concernreserve een storting te doen in de Reserve Weerstandsvermogen en deze op het niveau van €5.000.000 te brengen. Overigens is bij de beoordeling van het weerstandsvermogen de kans zeer klein dat alle risico's zich daadwerkelijk voor doen in hetzelfde jaar.

De raad heeft besloten om minimaal een ratio van 1,0 te hanteren met een streefratio van 1,4 wat staat voor voldoende weerstandscapaciteit. Hierbij wordt de normeringssystematiek voor weerstandsvermogen gehanteerd, die ontwikkeld is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de universiteit Twente. Zij hanteren de volgende waarderingstabel ratio weerstandsvermogen:

Tabel 33

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

De ratio weerstandsvermogen van de gemeente Voorschoten is derhalve uitstekend.

Kengetallen

Per 2015 is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gewijzigd. In de begroting en jaarrekening dienen een zestal kengetallen opgenomen te worden. De kengetallen maken het de leden van provinciale staten en de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van hun provincie of gemeente. Eerst wordt de samenvatting van de kengetallen weergegeven gevolgd door een toelichting.

Tabel 34

Kengetallen:	Indicatoren Voorschoten (%)					Normen VNG (%)		
	Verslag	Begroting				Voldoende	Matig	Onvoldoende
	2019	2021	2022	2023	2024			
1a. Netto schuldquote	49	56	65	67	66			
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	38	54	63	66	64	<100	>100 / <130	<130
2. Solvabiliteitsratio	42	37	34	33	33	>50	<50 / >30	<30
3. Structurele exploitatieruimte	4	3,3	1,7	1	1,5	>0,6	<0,6 / >0	0
4. Grondexploitatie	9	10	14	11	7	Geen norm		
5. Belastingcapaciteit	147	144,8	-	-	-	<100	>100 / <120	>120

Toelichting kengetallen

1. Netto schuldquote

De netto-schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van begroting en jaarverslag. Hiermee geeft deze indicator inzicht in de mate waarin de begroting 'vastligt' door rente en aflossing. De bovenstaande tabel presenteert hiernaast ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug, bijv. SVN-startersleningen). Ten opzichte van het jaarverslag 2019 is een stijging zichtbaar op de gecorrigeerde netto schuldquote. Bij een iets hoger begrotingstotaal wordt deze stijging veroorzaakt door een per saldo hogere netto schuld.

2. Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) is gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). De solvabiliteit verslechtert ten opzichte van het jaarverslag en neemt de komende jaren nog meer af door de afname van het eigen vermogen. De solvabiliteit wordt door de VNG beoordeeld met 'matig'.

3. Structurele exploitatieruimte

De indicator 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte (structurele baten min structurele lasten) zich verhoudt tot de totale begrotingsbaten. Dit laat zien in hoeverre de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen. De begrotingsruimte wordt volgens de VNG normen beoordeeld als 'voldoende'.

4. Grondexploitatie

Het financiële kengetal 'grondexploitatie' geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

5. Belastingcapaciteit

De indicator 'belastingcapaciteit' drukt uit hoe de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde. Hoge woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde drukken uit in hoeverre de gemeente de eigen inkomsten aanspreekt en dus beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten. Woonlasten onder het landelijk gemiddelde waardeert VNG als 'voldoende', woonlasten tussen het landelijk gemiddelde en 120% hiervan als 'matig' en woonlasten hoger dan 120% als 'onvoldoende'. De woonlasten in Voorschoten liggen hoger dan het landelijk gemiddelde en ook de ontwikkeling van de woonlasten ligt hoger dan gemiddeld. De voornaamste oorzaak hiervan is de verhoging van de rioolheffing.

Conclusie voor de financiële positie

De ontwikkeling van de kengetallen geeft aan dat de schuldenomvang van Voorschoten voldoende is volgens de VNG-normen. Daar tegenover wordt een risico gelopen op de resterende ingenomen grondpositie en wordt geconcludeerd dat de lastendruk landelijk vergeleken aan de hoge kant ligt. De structurele exploitatieruimte kan nu getypeerd worden als 'voldoende'.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft inzicht in hoe het gemeentelijk kapitaal in stand wordt gehouden. Kapitaalgoederen zijn eigendommen van de gemeente zoals wegen, riolering, openbaar groen en gebouwen. De diverse kapitaalgoederen zijn onderdeel van de taakvelden 2.1 Verkeer en vervoer, 5.7 Openbaar groen en (open-lucht)recreatie en 7.2 Riolering. De budgetten van vastgoed staan verspreid over de begroting in het taakveld waarvoor zij een functie vervullen. Het beleidsmatige deel van vastgoed staat beschreven onder 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden.

Het in stand houden van de fysieke leefomgeving is een kerntaak van de gemeente. Het in goede staat in stand houden van kapitaalgoederen draagt bij aan het functioneren, de veiligheid en daarmee het welzijn van de samenleving. Daarnaast is de fysieke leefomgeving van groot economisch belang en draagt bij aan de aantrekkelijkheid van Voorschoten om te verblijven en om in te investeren. Dit doen wij in samenwerking met betrokken partijen om te komen tot een aantrekkelijke en groen dorp. De kapitaalgoederen worden in stand gehouden op een laag kwaliteitsniveau (CROW niveau C).

Doelstellingen

Basis op orde

Om efficiënt en effectief kapitaalgoederen in stand te houden is het noodzakelijk dat er actuele informatie beschikbaar is. In 2020 heeft de nadruk gelegen op het eenduidig in beeld brengen van de kwantiteit en kwaliteit van het areaal. Dit proces wordt in de eerste helft van 2021 afgerond. Met deze informatie wordt er een nota kapitaalgoederen opgesteld welke in beeld brengt of er voldoende budget is om de kapitaalgoederen in stand te houden.

De beheerdata vormen een cruciaal onderdeel voor het in stand houden van de kapitaalgoederen. Deze gegevens worden verwerkt in beheersystemen die worden gevuld en geactualiseerd vanuit schouwen en inspecties. Het actualiseren, ontsluiten en analyseren van beheerdata is een continu proces welke de komende jaren wordt voortgezet met behulp van een geografisch informatiesysteem. Met actuele data wordt het mogelijk om te sturen op prestaties, risico's en kosten. Hierdoor komt transparant in beeld, op basis van welke keuzes maatregelen worden uitgevoerd.

Een dorp voor iedereen

Bewoners in Voorschoten zijn betrokken bij het in stand houden van de leefomgeving. Op diverse locaties gaan inwoners aan de slag in het openbaar groen en zorgen voor een hogere kwaliteit en samenhang in een straat of buurt. Dit willen wij verder voortzetten.

Door gebruik te maken van de nieuwe werkmethode integraal gebiedsgericht werken zetten wij in op een actieve inbreng van inwoners en ondernemers nemen hen mee in de afwegingen die gemaakt worden. Ook bij reguliere werkzaamheden in de leefomgeving communiceren wij actief over wat en waarom dit wordt uitgevoerd. Want alleen samen kunnen wij het dorp mooier maken.

In stand houden kapitaalgoederen

Het beheer en onderhoud en de daarvoor benodigde budgetten zijn gebaseerd op de beheerplannen voor de diverse kapitaalgoederen. De fysieke leefomgeving is één geheel waardoor het van belang is om vanuit een integraal beeld te komen tot verschillende instandhoudingsplannen. Hiervoor werken wij toe naar een verdere verbinding van strategische, tactische en operationele doelen zodat inzichtelijk wordt wat de bijdrage van het in standhouden van de fysieke leefomgeving is op het behalen van de gemeentelijke doelen. Van daaruit wordt per kapitaalgoed een instandhoudingsplan opgesteld. In onderstaande tabel enkele gegevens van de kapitaalgoederen;

Tabel 35

Beheerplan	Areaalgegevens	Kwaliteits-niveau	Toelichting
Wegen 2016-2020	92 ha	C	Het uitgangspunt is om de functionaliteit en veiligheid te waarborgen.
Civieltechnische kunstwerken 2016-2020 (bruggen)	108 stuks	C	Van het areaal voldoet 94% aan het kwaliteitsniveau C. Het uitgangspunt is het waarborgen van de functionaliteit en de veiligheid te garanderen.
Openbare verlichting 2016-2020	4.530 stuks	C	Het beheer van de openbare verlichting is erop gericht om de bedrijfszekerheid te waarborgen en het areaal veilig en duurzaam in stand te houden. Vanuit het landelijk energieakkoord is er een opgave dat in 2030 minimaal 50% besparing is bereikt op het energieverbruik t.o.v. 2013. In samenhang met de onderhoudsopgave wordt in beeld gebracht hoe deze opgave te realiseren. Door onder ander het toepassen van energiezuinige verlichting (led) en energiebesparende maatregelen zoals bijvoorbeeld dimmen. Van het huidige areaal is momenteel 37% voorzien van ledverlichting waarvan het licht in de nacht wordt gedimd.
Verkeersregelinstallaties 2026-2020	16 stuks	C	Het areaal is op orde en geheel voorzien van ledverlichting. De uitgangspunten zijn het waarborgen van de bedrijfszekerheid en een duurzame instandhouding.
Wegmeubilair 2016-2020	6.500 stuks*	C	Het waarborgen van de functionaliteit van verkeersborden, hekwerken, fietsvoorzieningen en palen
Integraal waterketenplan	144 km1	basis	Het uitgangspunt voor de riolering is het in standhouden van het rioolsysteem tegen zo

2019-2023 (Riolering)			laagmogelijke kosten waarbij de veiligheid en volksgezondheid is gewaarborgd. <i>Instandhouding:</i> Opstellen van een basis rioleringsplan om de benodigde capaciteit vast te stellen <i>Wateroverlast:</i> maatregelen om water op straat tegen te gaan worden in beeld gebracht bij gebieden die integraal gebiedsgericht worden opgepakt <i>Grondwater:</i> Bij de uitvoering van de werkzaamheden bij de Leidseweg Noord worden maatregelen genomen om de overlast van grondwater tegen te gaan. <i>Data op orde:</i> Een deel van de beheerdata is verouderd (meer dan 7 jaar oud) waardoor er extra inspecties worden uitgevoerd om de beheerdata actueel te maken <i>Vervanging:</i> In het IWKP is een vervangingsopgave voor de periode 2019-2023 voorzien van 8 km vrij-vervalriolering.
Oppervlakte water 2016-2020	Circa 22,4 km ¹ *	-	Er wordt ingezet op het in stand houden van de waterbouwkundige kunstwerken en het door baggeren op diepte houden van de watergangen.
Groen & Bomen 2016-2020	102 ha 11.246	C	Het openbaar groen en bomen zijn een beeldbepalend onderdeel van de leefomgeving. Het uitgangspunt is het duurzaam, veilig en in samenwerking met inwoners in stand te houden van het openbaar groen. Inwoners hebben hierin een belangrijke bijdrage. Zij zorgen voor een hogere kwaliteit en voor meer sociale samenhang. Vanuit de gemeente worden initiatieven door inwoners actief ondersteund, wat heeft geresulteerd dat ruim 1,2 hectare wordt beheerd door inwoners. Jaarlijks komen er 5 a 8 locaties bij waar inwoners het groen adopteren. Daarnaast wordt ingezet op het verhogen van

			de biodiversiteit. Dit is vertaald naar maatregelen in het <i>actieplan Mee(r) doen voor bijen</i> . Voorbeelden zijn het toepassen van minimaal 50% bij-vriendelijke beplanting bij herinrichtingen, gefaseerd maaien, creëren van nestelplekken en actief communiceren over de bij.
Speeltoestellen 2016-2020	393	C	Een aantrekkelijke speelomgeving voor kinderen en jongeren is het uitgangspunt. Om dit te bereiken wordt bij het herinrichten van speelplekken ingezet op centrale uitdagende speelplekken in een wijk en spelen met natuurlijke materialen. Voor jongeren wordt gekeken naar het uitdagend maken van sportfaciliteiten en aantrekkelijke chillplekken. Dit wordt in samenwerking jongerenwerk en de politie opgepakt.
Voertuigen 2019-2023		sober	De voertuigen zijn er ter ondersteuning van het uitvoeren van de gemeentelijke taken. Zo worden de voertuigen onder andere ingezet voor het in stand houden van de leefomgeving, afvalinzameling, toezicht en facilitaire zaken. Het waarborgen van de continuïteit van de bedrijfsvoering en het waar mogelijk verduurzamen van het wagenpark zijn de uitgangspunten voor het onderhoud en vervanging van voertuigen. Nagegaan zal worden of lease van voertuigen aantrekkelijker is dan koop.
Vastgoed 2021-2024	18 objecten kernportefeuille 14 objecten strategische portefeuille	sober	In 2020 heeft de raad het beheerplan vastgoed 2021-2024 vastgesteld. Hierin is een indeling gemaakt naar een kern- en strategische portefeuille. Voor de kernportefeuille, objecten waar geen verandering in gebruik en functie zijn voorzien, is het uitgangspunt om deze sober en doelmatig in stand te houden. Bij de strategische portefeuille, waar een verandering qua gebruik en functie in de nabije toekomst worden voorzien, is het uitgangspunt

			om met calamiteitenonderhoud het object wind- en waterdicht te houden. Een uitzondering hierop is het zwembad waar de raad heeft besloten om deze nog minimaal 5 jaar in stand te houden. Overige grotere objecten uit de strategische portefeuille zijn het Cultureel centrum, het gemeentehuis, de sporthal en de bibliotheek.
--	--	--	--

* deze cijfers zijn gebaseerd op niet geactualiseerde data

Uitdagingen en risico's

Ontwikkelingen

Er komen een groot aantal ontwikkelingen op de gemeente af die een impact hebben op de leefomgeving en de daarbij behorende kapitaalgoederen. Zoals onder andere de energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptatie en de Omgevingswet. Het is daarom noodzakelijk om na te denken hoe met het in stand houden van de fysieke leefomgeving deze ontwikkeling kunnen worden gefaciliteerd en de kwaliteit gewaarborgd blijft.

Om in te spelen op deze ontwikkelingen is gestart met integraal gebiedsgericht werken. Dit is een methode waarbij werkzaamheden in de leefomgeving integraal op elkaar worden afgestemd en de afweging wordt gemaakt hoe op deze ontwikkelingen ingespeeld kan worden. Integraal gebiedsgericht werken betekent dat wij in staat zijn de aspecten die van invloed zijn op de leefomgeving te overzien en dat wij met elkaar optrekken om de uitdagingen aan te gaan. Dit doen wij met bewoners, ondernemers, instellingen en ander partners in een gebied. Deze aanpak sluit daarmee aan bij de Omgevingswet.

In Voorschoten is Adegeest de eerste wijk waar gestart wordt met integraal gebiedsgericht werken. Er is gekozen om met deze wijk te starten vanwege de onderhoudsopgave die er in deze wijk ligt. Naast gebieden die integraal gebiedsgericht worden opgepakt, blijven er ook onderhoudsopgaven die afzonderlijk worden uitgevoerd.

Renovatieprogramma nutsleidingen

Vanuit de nutspartijen is aangegeven dat zij de komende jaren een grote opgave hebben om verouderde kabels en leidingen te vervangen. De gemeente is in gesprek met de nutspartijen om kansen en knelpunten in beeld te brengen en overlast voor omwonenden en bedrijven zo klein mogelijk te houden.

Indexatie

Op de jaarlijks beschikbaar gestelde instandhoudingsbudgetten wordt geen indexatiecorrectie toegepast. Bij de kadernota 2021 is besloten om geen indexatie door te voeren op leveringen derden. Marktpartijen voeren echter jaarlijks op basis van het CBS een indexering door. Voor 2021 bedraagt het indexpercentage naar verwachting 1,6%.

Budgettair kader

In de onderstaande tabellen zijn de budgetten voor het in stand houden en vervangingen van de kapitaalgoederen inzichtelijk gemaakt. Vanuit een eenduidige ontsluiting van informatie zijn de tabellen gelijk van opbouw. De grijs gemarkeerde regels in de tabellen Voorziening en Investing geven aan dat er voor dat kapitaalgoed geen voorziening of investering is.

Tabel 36 Exploitatie

Kapitaalgoed	2021	2022	2023	2024	Specificatie werkzaamheden
Wegen	1.227	1.249	1.262	1.265	Herstelwerkzaamheden asfalt, bestrating, markeringen en inspecties
Civieltechnische kunstwerken	127	128	130	132	Reinigingen, schilderen, herstelwerkzaamheden en inspecties
Openbare verlichting	422	421	421	421	Verhelpen storingen, reparaties, reinigen en schilderen
Verkeersregelininstallaties	152	152	152	152	Verhelpen storingen, reparaties, reinigen en schilderen
Wegmeubilair	61	61	61	61	Reinigen, herstellen en vervanging
Riolering (IWKP)	1.338	1.345	1.447	1.486	Reparaties, verhelpen storingen, reiniging en inspecties
Oppervlaktewater	489	505	516	521	Maaien en krozen, baggeren, reparaties beschoeiingen
Groen & bomen	997	997	996	996	Onderhoud beplanting, bomen, maaien gras, verwijderen onkruid en zwerfvuil, herstellen en vervanging van beplanting en bomen
Speelvoorzieningen	218	218	218	218	Veiligheidscontroles, reparaties en onderhoud
Voertuigen	578	659	621	635	Belastingen, verzekeringen, brandstof en onderhoud
Vastgoed	1.522	1.521	1.605	1.603	Dagelijks onderhoud, elektra, water

x 1.000 (incl. dotatie voorziening en kapitaallasten, excl. interne uren)

Tabel 37 Onttrekking voorziening

Kapitaalgoed	2021	2022	2023	2024	Specificatie werkzaamheden
Wegen	1.010	295	825	294	Vervangen top laag asfalt wegen en groot onderhoud elementenverhardingen
Civieltechnische kunstwerken	45	80	70	77	Groot onderhoud aan bruggen, tunnels en geluidsschermen
Openbare verlichting	110	80	70	70	Groot onderhoud en vervanging van de openbare verlichting
Verkeersregelininstallaties	55	80	65	82	Groot onderhoud van verkeersregelininstallaties en pollers
Wegmeubilair					
Riolering					
Oppervlakte Water	0	0	0	0	
Groen & bomen					
Speelvoorzieningen	100	195	330	194	Groot onderhoud en vervanging van speeltoestellen en valondergronden
Voertuigen					
Vastgoed	132	132	132	132	Groot onderhoud gebouwen

x 1.000 (onttrekking conform beheerplan)

Tabel 38 Investerings

Kapitaalgoed	2021	2022	2023	2024	Specificatie werkzaamheden
Wegen	685	420	125	735	Vervangen van asfalt en elementenverhardingen
Civieltechnische kunstwerken	57	57	57	57	Vervanging van bruggen, geluidsschermen en tunnels
Openbare verlichting					
Verkeersregelinstallaties					
Wegmeubilair					
Riolering	2.945	3.485	1.610	1.170	Vervanging en groot onderhoud van de riolering en gemalen
Oppervlaktewater	375	150	150	150	Vervanging van beschoeiingen, steigers, duikers en damwanden
Groen en bomen					
Speelvoorzieningen					
Voertuigen	525	75	144	0	Vervanging van auto's, vrachtwagens
Vastgoed					

x 1.000

Treasuryfunctie en -beleid

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. En dit op een zodanige wijze, dat risico's en kosten worden geminimaliseerd en opbrengsten worden geoptimaliseerd.

De wettelijke kaders voor de uitvoering van de treasuryfunctie liggen onder andere vast in de wet financiering decentrale overheden (fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen en de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof). De kaders voor de treasuryfunctie zijn vastgelegd in het Treasurystatuut. Daarin ligt de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie vast in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Ook besteedt het treasurystatuut aandacht aan de bevoegdheden en administratieve organisatie.

Sinds 2013 houden decentrale overheden overtollige kasmiddelen verplicht aan bij 's Rijks schatkist en mogen middelen eventueel onderling worden uitgeleend.

Beleidskader 2021 – 2024

Op basis van de voorliggende meerjarenbegroting is sprake van een licht stijgend schuldentotaal van € 33,9 mln. begin 2021 tot € 38,9 mln. eind 2024. Daardoor is sprake van € 14,0 mln. ruimte onder het schuldenplafond.

Om de rentekosten laag te houden wordt een zo groot mogelijk beroep gedaan op het rekening-courantkrediet van de BNG en overige (korte termijn)mogelijkheden voor zover deze bij de huidige rentestructuur goedkoper zijn dan het BNG-rekening courant-tarief. Deze wijze van financiering wordt beperkt door de maximaal aan te trekken hoeveelheid korte middelen die tot uitdrukking komt in de kasgeldlimiet. Daarnaast zijn de verwachtingen omtrent de ontwikkeling van de geldmarkt- en de kapitaalmarktrente uiteraard een belangrijke andere factor bij het bepalen van het tijdstip waarop en van de looptijd waarvoor eventueel gelden worden aangetrokken.

Pas wanneer het rekening-courantkrediet volledig is gebruikt en daarbij overschrijding van de maximaal toegestane termijn van 3 opvolgende kwartalen van de kasgeldlimiet dreigt, wordt op basis van de financieringsbehoefte en de liquiditeitenplanning de kapitaalmarkt betreden.

Met ingang van 2014 is het schatkistbankieren zonder leenfaciliteit verplicht waardoor het wegzetten van tijdelijk overtollige geldmiddelen bij onze huisbankier slechts voor 0,75% van het begrotingstotaal is toegestaan. Aangezien Voorschoten een structurele financieringsbehoefte heeft, is het schatkistbankieren van verwaarloosbare invloed op het Voorschotense treasurybeleid.

Omdat de rentevergoeding op verplicht bij het Rijk aangehouden kasoverschotten achterblijft bij de geldende vergoedingen in de markt wordt de optie van het betrekken van de aanvullende financiering bij andere decentrale overheden nadrukkelijk open gehouden. Dit is een mogelijkheid die onder het schatkistbankieren bestaat en die voor beide partijen beter zou renderen dan het aanhouden van tegoeden in de vorm van deposito's bij het Rijk.

Hierbij zal mogelijk gebruik worden gemaakt van de standaardisatie van contracten die BNG Vermogensbeheer B.V. (onderdeel van de Bank Nederlandse Gemeenten) kan bieden. Afhankelijk van de te betalen tarieven

kunnen kapitaalmarktleningen ook worden aangetrokken via andere hierin gespecialiseerde financiële instellingen.

Schuldenbeheersing: investeringsruimte

In het meerjarenperspectief voor de liquiditeitsprognose dat tot 2030 reikt, wordt het gemiddelde niveau van de vervangingsinvesteringen op € 2,5 mln. doorgetrokken.

Hiervan uitgaande en rekening houdende met het investeringsplan 2021-2024 (en de IHP-investering van € 1,5 mln voor de Nutsschool in 2027) wordt eind 2030 het schuldenplafond van € 53,0 mln. bereikt als een jaarlijks gemiddeld investeringsniveau van € 1,6 mln. wordt aangehouden (bovenop € 2,5 mln. aan geëxtrapoleerde vervangingsinvesteringen). Dit is € 0,5 mln. hoger dan in de Kadernota voor 2021 en € 0,9 mln. lager dan in de nota schuldenbeheersing van 2018 werd genoemd. De verruiming ten opzichte van de Kadernota wordt in belangrijke mate verklaard door de gunstiger ontwikkeling van de balansposten aan de passief zijde en dan met name de reserves en voorzieningen en het feit dat de planperiode tot en met 2030 met 1 jaar verminderd is. Bij dit jaarlijks beschikbare investeringsniveau wordt eind 2030 een netto schuldquote bereikt van 91,8%. Dit ligt onder de 100% omdat het structurele batentotaal van de exploitatie dan ca. € 56,0 mln. bedraagt; € 3,0 mln. meer dan het schuldenplafond dat in 2018 nog overeenkwam met het verwachte meerjarig batentotaal van de exploitatie. Omdat het plafond voor de korte en lange schuld destijds veiligheidshalve op de absolute waarde van € 53,0 mln. is bepaald, is dit leidend en niet de netto schuldquote.

Tot en met 2030 kan er daardoor € 16,4 mln. geïnvesteerd worden boven op de nu in de begroting opgenomen vervangingsinvesteringen. Indien deze investeringen volledig onder het van kracht zijnde afschrijvingsplafond van € 100.000 zouden vallen, wordt dit plafond in de gehele verslagperiode naar verwachting niet overschreden.

Financieringspositie 2021

Begin 2021 bestaat de beleggings- en financieringsportefeuille ad € 28,6 miljoen naar verwachting uit:

Tabel 39 Overzicht beleggings- en financieringsportefeuille

Uitgezette / aangetrokken middelen	Looptijd	Bedrag 1-jan-2021 (x € 1.000)	Gemiddelde rente (in %)	Expiratie
<u>Opgenomen gelden</u>				
Langlopende leningen	5 - 40 jaar	- 28.000	1,64	2022- 2052
BNG rekening courant		- 1.946	0,0	
<u>Uitgezette gelden</u>				
Leningen i.k.v. publieke taak	div.	1.344	div.	div.
Schatkistbankieren rekening courant		0		
Saldo uitzettingen en opgenomen middelen		-28.602		

Ontwikkeling liquiditeit

In de berekening van de korte termijn liquiditeitsprognose dienen de lange termijn-/ kapitaalmarkt posities buiten beschouwing te worden gelaten. De beleggings- en financieringsportefeuille van eind 2020 heeft naar

verwachting een financieringstekort van ca. € 1,9 mln. in zich dat gedekt wordt met kort geld van BNG (zie Kasgeldlimiet). Een noodzaak om aanvullend lang te financieren wordt daarmee voor de rest van 2020 niet voorzien.

De meerjarenbalans wordt opgesteld op basis van een voortschrijdend inzicht voor de realistische ontwikkeling van de verschillende balansposten. Van alle uit eerdere besluitvorming openstaande (investerings-) kredieten wordt bijv. een inschatting gemaakt wanneer hier daadwerkelijk uitgaven voor gedaan zullen worden. Maximaal wordt uitgegaan van een behoudende doch realistische inschatting van de ontwikkeling van de investeringsuitgaven van rond de € 4,0 miljoen per jaar. Dit om te voorkomen dat de gepresenteerde verwachte waarde van de rekening courant met het Rijk dan wel het financieringssaldo aan het begin van het begrotingsjaar voor de gerealiseerde onderuitputting op de investeringsuitgaven afwijkt van de waarde zoals die uit de jaarrekening zal volgen. Wat betreft de ontwikkeling van de grondexploitaties worden de verwachtingen ook geactualiseerd ten opzichte van hetgeen hierover in het MPG 2020 is opgenomen. De ontwikkeling van de voorzieningen is gebaseerd op de verwachte uitgaven die horen bij onderhoudsniveau C.

De in de financiële begroting en bijlagen opgenomen bedragen voor balansposten zijn uiteraard opgesteld conform de besluitvorming; van een aangepaste investeringsplanning is daar geen sprake.

De geprognosticeerde balans voor 2020 - 2024 geeft het volgende beeld:

Tabel 40 Geprognosticeerde balans 2020-2024 (bedragen x € 1.000)

Boekwaarde per 31 december	2020	2021	2022	2023	2024
ACTIVA					
Immateriële vaste activa					
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	9.000	8.700	8.400	8.100	7.800
Materiële vaste activa					
Volgens staat C	58.186	60.413	62.592	64.713	66.746
Financiële vaste activa					
Aan woningbouwcorporaties	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen u/g	1.344	1.326	1.307	1.307	1.307
Deelnemingen	290	290	290	290	290
Voorraden					
MPG (bouwgrondexploitaties)	4.428	5.256	7.108	5.124	3.159
Uitzettingen < 1 jaar					
Vorderingen openbare lichamen *	4.609	4.609	4.609	4.609	4.609
Rek Courant met Rijk	0	0	0	0	0
Overig *	3.674	3.674	3.674	3.674	3.674
Liquide middelen					
	0	0	0	0	0
Overlopende activa *	2.467	2.467	2.467	2.467	2.467
Totaal activa/investeringen	83.998	86.734	90.447	90.284	90.051
PASSIVA					
Eigen Vermogen					
Algemene reserves	22.383	22.333	22.284	22.234	22.185

Boekwaarde per 31 december	2020	2021	2022	2023	2024
Bestemmingsreserves	11.394	9.628	8.269	7.781	7.293
Vreemd Vermogen					
Voorzieningen	11.112	11.123	11.882	12.023	12.806
Vaste geldleningen	28.000	29.312	33.870	34.292	33.798
Kortlopende schulden < 1 jaar					
Banksaldi **	1.946	5.175	4.978	4.791	4.806
Overige schulden *	3.124	3.124	3.124	3.124	3.124
Overlopende passiva *	6.039	6.039	6.039	6.039	6.039
Totaal passiva/financiering	83.998	86.734	90.447	90.284	90.051

*Deze posten die eigenlijk uit de bedrijfsvoering volgen, zijn gebaseerd op het 4-jaarsgemiddelde van de jaarrekeningen sinds 2016.

** De post banksaldi wordt bepaald op (maximaal) de kasgeldlimiet.

Tabel 41 Schuldpositie (bedragen x € 1.000)

Schuldpositie per 31 december	2020	2021	2022	2023	2024
1 Aflossing	4.250	4.550	4.343	2.288	2.424
2 Nieuwe financieringsbehoefte	-2.304	6.487	9.553	5.212	4.295
Financieringstekort (1 + 2)	1.946	11.037	13.896	7.501	6.719
- waarvan maximaal kort te financieren	1.946	5.192	4.978	4.773	4.806
- waarvan lang te financieren	0	5.845	8.918	2.728	1.913
Resulterende lange financiering	28.000	29.295	33.870	34.310	33.798
Netto schuldquote	50,4%	56,1%	65,2%	67,4%	66,1%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	48,0%	53,9%	62,9%	65,1%	63,8%
Totale financiering (lang en kort)	29.946	34.487	38.848	39.082	38.604
Schuldenplafond	53.000	53.000	53.000	53.000	53.000
Ruimte onder schuldenplafond	23.054	18.513	14.152	13.918	14.396

In 2021 is naar verwachting sprake van een financieringstekort van € 11,0 mln. Hiervan wordt € 4,5 mln. veroorzaakt door herfinanciering van aflossingen en betreft € 6,5 mln. nieuwe financieringsbehoefte.

Aflossingsverplichtingen zijn voor € 13,6 mln. oorzaak van het financieringstekort over de jaren 2021 t/m 2024; de nieuwe financieringsbehoefte (investeringen en uitgaven) voor € 25,5 mln.

Ultimo 2021 zal naar verwachting sprake zijn van een totale schuld (lang én kort) van € 34,5 mln. Eind 2024 zal dit op basis van de thans bekende investeringsvoornemens en de verwachte voortgang van de grondexploitaties zijn toegenomen tot € 38,6 mln. Geconstateerd wordt dat met het volgen van de geactualiseerde investeringsplanning het overeengekomen schuldenplafond van € 53 mln. niet overschreden zal worden.

Met het vaststellen van deze begroting wordt de verwachte omvang van het cumulatieve financieringstekort per ultimo 2021 van € 11,0 mln. als kader voor de tot eind 2021 (maximaal) aan te trekken financiering benoemd. De daadwerkelijk aan te trekken financiering is afhankelijk van de feitelijke realisatie en de hoeveelheid kort geld tot maximaal de kasgeldlimiet, maar zal dit kader niet te buiten mogen gaan zonder instemming van de raad.

Schuldquote

Binnen de integrale financiering zal Voorschoten per 1 januari 2021 naar verwachting voor € 28,0 mln. aan langlopende geldleningen en € 1,94 mln. aan rekening courant aangetrokken hebben. Hierbij hoort een netto schuldquote van ongeveer 50,4%. Dit betekent dat per saldo sprake is van een schuldpositie van ongeveer 50,4% van de baten in de gemeentelijke exploitatie (vóór beschikking over reserves). Aan het eind van het meerjarenperspectief bedraagt de schuldquote 66,1%.

Renteontwikkeling 2020

Sinds de laatste aanpassing van 10 maart 2016 door de Europese Centrale Bank van het tarief voor de herfinancieringsrente bedraagt deze de historisch lage 0,00%. Banken kunnen dus om niet kort geld lenen bij de ECB. Op de interbancaire geldmarkt geldt evenwel een nog lager 3-maandstarief van -0,49%.

De Nederlandse economie krimpt in 2020 naar verwachting met 4,0% (Eurozone -7,5%) en neemt in 2021 met 3,2% toe (Eurozone 3,5%). De Nederlandse inflatie is in 2021 met 1,7% hoger dan het verwachte Euro-gemiddelde van 1,2%.

De negatieve korte rente zal door het blijvend ruime monetaire beleid niet noemenswaardig wijzigen. De lange rentetarieven zullen naar verwachting met enkele tiende procenten minder negatief worden maar blijven negatief.

Uitgaande van het Economisch beeld van BNG van 17 augustus jl. wordt halverwege 2021 een korte (3 maands)rente van ca. -0,48% verwacht voor kasgeld. De depositovergoedingen van het agentschap van het Ministerie van Financiën blijven daarmee ook op -0,4%. De verwachting voor de 10-jaarsrente aan het begin van 2021 bedraagt afgerond 0,1%. De verwachte gemiddelde 10-jaarsrente over 2021 bedraagt 0,3%.

Resultaat externe rente 2021

Op basis van bovenstaande ontwikkelingen en verwachtingen wordt in 2021 per saldo een negatief rente- en beleggingsresultaat van € 480.000 geraamd. Dit resultaat bestaat volledig uit financieringslasten; van rentebaten op verstrekte geldleningen is geen sprake meer.

Risicobeheer

Alle treasury-activiteiten vinden plaats binnen de kaders, richtlijnen en limieten als vastgesteld in het Treasurystatuut en overige wetgeving.

Toezichtnormen

De kasgeldlimiet stelt een bovengrens aan de netto-vloTTende schuld en beperkt daarmee het renterisico op de korte schuld. De limiet wordt bepaald voor korte financiering met een rente-typische looptijd van maximaal 1 jaar en wordt gerelateerd aan het begrotingstotaal.

Met een begrotingstotaal van ca. € 61,1 miljoen bedraagt de kasgeldlimiet voor 2021 € 5.192.000 (8,5%). Ten opzichte van de begroting voor 2020 neemt hierdoor het bedrag met € 243.000 toe dat aan korte termijnfinanciering kan worden aangetrokken ter financiering van de publieke taak.

Onderstaande prognose van de ontwikkeling van de kasgeldlimiet geeft aan dat begin 2021 nog voor € 3,2 mln. over de kasgeldlimiet beschikt kan worden voordat deze overschreden zal worden en lange financiering dient te worden aangetrokken.

In de tweede helft van 2021 loopt de behoefte aan aanvullende lange financiering evenwel op tot een uiteindelijke € 5,8 mln. aan het eind van het vierde kwartaal. Om overschrijding van de norm te voorkomen zal in de loop van 2021 lange financiering van maximaal € 5,8 mln. worden aangetrokken.

Tabel 42 Prognose kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)

Prognose kasgeldlimiet 2021 aan het begin van het kwartaal	1^e kwart.	2^e kwart.	3^e kwart.	4^e kwart.
Gemiddeld liquiditeitssaldo (bruto)	-1.946	-4.219	-6.492	-8.764
Kasgeldlimiet (incl. grex)	5.192	5.192	5.192	5.192
Ruimte onder de kasgeldlimiet	3.246	973		
Overschrijding van de kasgeldlimiet = aan te trekken lange financiering			-1.299	-3.572

Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisiconorm in beginsel niet overschrijden. Onderstaand overzicht laat zien dat de renterisiconorm van 20% van het begrotingstotaal in meerjarenperspectief niet wordt overschreden.

Tabel 43 Renterisico vaste schuld (bedragen x € 1.000)

Renterisico	vaste schuld	2021	2022	2023	2024
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	4.550	4.343	2.288	2.424
3	Renterisico (1 + 2)	4.550	4.343	2.288	2.424
4	Renterisiconorm	12.217	11.713	11.272	11.309
5a	Ruimte onder renterisiconorm	7.667	7.370	8.984	8.885
5b	Overschrijding renterisiconorm				
4a	Begrotingstotaal (incl grex)	61.084	58.565	56.360	56.544
4b	percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4	Renterisiconorm	12.217	11.713	11.272	11.309

Wet Houdbare Overheidsfinanciën

Volgens Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). In 2013 is de Wet houdbare overheids-financiën aangenomen waarmee decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning leveren bij het streven te voldoen aan de Europese begrotingsdoelstellingen.

De wet komt er op neer dat het begrotingstekort (lees: de geldschepping) door alle mede-overheden (dus inclusief provincies en waterschappen) beperkt dient te blijven tot een jaarlijks afnemende afgeleide norm van voor 2020 inmiddels 0,40% van het bruto binnenlands product (bbp). Om hun EMU-saldo te kunnen monitoren worden voor gemeenten en provincies jaarlijks in de septembercirculaire individuele EMU-referentiewaarden gepubliceerd

In 2021 bedraagt de referentiewaarde voor Voorschoten uitgaande van de gemeentelijke 0,27%-norm € 2,081 miljoen. Het betekent in EMU-termen dat de uitgaven ca. € 2,1 miljoen groter mogen zijn dan de inkomsten zonder gestraft te worden indien en alleen dan wanneer de gehele overheid de in Europees verband toegestane norm zou overschrijden.

Tabel 44 Berekening EMU-saldo

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)				2020	2021	2022	2023	2024
EMU-SALDO				-5.823	-4.559	-4.380	-234	478
EMU-SALDO referentiewaarde (2022 e.v. bij benadering)				-2.206	-2.081	-2.154	-2.146	-2.137
Verschil EMU-saldo & referentiewaarde				-3.617	-2.478	-2.226	1.911	2.615
Mutaties (1 jan tot 31 dec)	Activa	Financiële vaste	Kapitaalverstrekking en leningen	-4.854	-19	-19	0	0
		activa	Uitzettingen	0	0	0	0	0
		Vlottende activa	Uitzettingen	-3.815	0	0	0	0
			Liquide middelen	-4	0	0	0	0
			Overlopende activa	1.020	0	0	0	0
	Passiva	Vaste Passiva	Vaste schuld	1.743	1.295	4.575	439	-511
		Vlottende passiva	Vlottende schuld	-4.227	3.246	-214	-205	33
			Overlopende passiva	654	0	0	0	0
	Eventuele boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa			0	0	0	0	0

De met de realisatie gecorrigeerde raming voor 2020 laat een geldscheppend effect zien van € 5,8 miljoen dat in belangrijke mate valt toe te schrijven aan de nog voor 2020 verwacht te realiseren investeringsuitgaven van € 4,0 miljoen en de voorgenomen onderhoudsuitgaven voor de openbare ruimte.

2021 geeft een geldschepping te zien van € 4,6 miljoen waarmee de maximaal toegestane referentiewaarde van € 2,1 miljoen zal worden overschreden. Die overschrijding leidt waarschijnlijk niet tot sancties omdat de landelijk gerealiseerde norm over 2021 naar verwachting weer net als voorgaande jaren, binnen de norm zal blijven. Oorzaak is met name het bij de decentrale overheden aanwezige planningsoptimisme bij investeringen.

VNG adviseert gemeenten dan ook om niet heel strak te sturen op de EMU-referentiewaarde. Tussen de decentrale overheden worden plussen en minnen ten opzichte van de individuele EMU-referentiewaarde namelijk gesaldeerd en strikte focus op de eigen norm leidt mogelijk tot een onnodig uitstel van investeringen door gemeenten.

De EMU-systematiek werkt daarnaast op een andere manier dan het baten-lastenstelsel dat decentrale overheden hanteren. Investeringen en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

In plaats van focus op het EMU-saldo kunnen gemeenten beter sturen op de ontwikkeling van de hoogte van de schuld. Als Wassenaar hebben wij aandacht voor de financieringspositie van onze gemeente via de jaarstukken

en begroting en de daarin verplicht opgenomen paragrafen Financiering en Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Na 2021 zal de geldschepping nog boven de referentiewaarde blijven uitkomen als gevolg van de voorgenomen investeringsimpuls. Wij zullen moeten blijven monitoren of bij dreigende landelijke overschrijdingen tot temporiseren van de investeringswensen moet worden overgegaan.

Tabel 45

Berekening renteresultaat 2021 (bedragen x € 1.000)		
a. Externe rentelasten over de langen en korte financiering		480
b. Externe rentebaten		0 -
Totaal door te berekenen externe rente		480
c1. Rente toe te rekenen aan grondexploitatie	61 -	
c2. Rente projectfinanciering toe te rekenen aan taakveld	0 -	
c3. Rentebaten van doorverstrekte leningen indien daar projectfinanciering voor is aangetrokken	0 +	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		419
d1. Rente over eigen vermogen	0 +	
d2. Rente over voorzieningen	22 +	
Aan taakvelden toe te rekenen rente		441
e. Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente		682 -
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		-240

Berekening omslagrente 2021

De aan de taakvelden toe te rekenen rente bedraagt € 441.639. Afgezet tegen een boekwaarde van de geactiveerde investeringen van ca. € 67,2 mln. resulteert een naar boven afgeronde omslagrente van 1,0%.

Tabel 46

Kasstroombegroting (Staat van herkomst en besteding der middelen)		
Bedragen x € 1.000	Begroting 2021	
Toename:		
Stortingen in reserves	636	
Stortingen in voorzieningen	1.723	
Afschrijvingen	2.013	
Aflossingen verstrekte geldleningen	19	
Toename langlopende schulden	1.295	
Begrotingssaldo	1.098	
	totale toename	6.783
Afname:		
Netto investeringen	-3.939	
Toename voorraad bouwgrondexploitatie	-829	
Beschikking over reserves	-2.451	
Beschikking over voorzieningen	-1.712	
	totale afname	-8.931
Mutatie liquide middelen		-2.148
Waarvan:		
Toename beroep rekening courant (= mutatie kasgeldlimiet)		-3.246
Begrotingssaldo (nog niet bestemd)		1.098

De mutatie van liquide middelen van € 2.148.000 komt overeen met het toegenomen beroep op de rekening-courantfaciliteit bij BNG tot het maximale bedrag dat onder de kasgeldlimiet kort geleend mag worden in 2021 en het voordelige begrotingssaldo.

Paragraaf Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering licht het gemeentebestuur het voorgenomen beleid toe op het gebied van de PIOFACH-taken. PIOFACH staat voor personeel, informatievoorziening, (juridische zaken), financiën, administratieve organisatie, communicatie en huisvesting. Globaal gezegd zijn het de taken die nodig zijn om de gemeente als organisatie te laten functioneren.

In Voorschoten zijn deze taken belegd bij de gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde (WODV). De gemeente als organisatie heeft deze taken daardoor niet meer zelf in huis. Het bestuur van de WODV is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoeringstaken.

Uit oogpunt van transparantie vindt de verantwoording hierover plaats in de paragraaf bedrijfsvoering van de werkorganisatie.

Op 23 juni 2020 heeft het college van Voorschoten in een gezamenlijke collegevergadering met Waasenaar besloten dat de Gemeenten Voorschoten en Voorschoten eigen organisaties gaan inrichten om meer opgavegericht te kunnen werken. Dit besluit heeft gevolgen voor de WODV. De exacte gevolgen van de aangekondigde reorganisatie en ontvlechting zijn bij het opstellen van de begroting nog niet bekend. Deze gevolgen zullen meegenomen worden als wijziging op de begroting.

Op dit moment, dus zonder ontvlechting, betaalt Voorschoten jaarlijks aan de WODV de volgende bijdragen:

Tabel 47

Programma*	2021	2022	2023	2024
P0 Bestuur en ondersteuning	8.694.024	8.754.493	8.875.300	8.810.551
P1 Veiligheid	665.310	665.310	665.310	665.310
P2 Verkeer en vervoer	799.486	799.486	799.486	799.486
P3 Economie	158.105	158.105	158.105	158.105
P4 Onderwijs	185.763	185.763	185.763	185.763
P5 Sport, cultuur en recreatie	1.188.075	1.188.075	1.188.075	1.188.075
P6 Sociaal Domein	1.411.815	1.411.815	1.411.815	1.411.815
P7 Volksgezondheid en milieu	1.525.889	1.525.889	1.525.889	1.525.889
P8 Wonen en bouwen	1.465.636	1.465.636	1.465.636	1.465.636
Totaal	16.094.103	16.154.572	16.275.379	16.210.630

* gebaseerd op de begroting 2021 van de WODV

De bijdrage aan de WODV vanuit het programma bestuur en ondersteuning is relatief hoog ten opzichte van de overige programma's. Dit wordt met name veroorzaakt door de kosten op het taakveld 0.4 overhead (€ 7,4 miljoen) in programma 0.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Deze paragraaf geeft een overzicht van de verbonden partijen, een omschrijving van hun publieke taak en eventuele ontwikkelingen in 2021.

Er is sprake van een verbonden partij als het gaat om een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een *bestuurlijk* en een *financieel* belang heeft.

Van een *bestuurlijk belang* is sprake als de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Dit betekent concreet dat er sprake is van een *bestuurlijk belang* als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alléén een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht- de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen- is er strikt genomen géén sprake van een verbonden partij.

Van een *financieel belang* is sprake als:

- een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat.
- de gemeente voor bedragen aansprakelijk kan worden gesteld indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Bij leningen en garantstellingen is dus geen sprake van een verbonden partij; de gemeente houdt juridisch verhaal als de partij failliet gaat. Ook bij de exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat om overdrachten (subsidiës).

Overzicht verbonden partijen

Naam		Gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke Regeling		
Vestigingsplaats	Leiden		
Webadres	hollandrijnland.nl		
Publiek belang			
Doelstelling	Holland Rijnland draagt binnen de regio zorg voor een optimale verbinding, ontmoeting en samenwerking op ruimtelijk, economisch en sociaal gebied.		
	Holland Rijnland faciliteert de gemeenten om in staat te zijn om tijdig analyses te maken van nieuwe, strategisch belangrijke ontwikkelingen en hier naar te kunnen acteren en draagt daardoor bij aan een krachtige regiosamenwerking.		
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur is de gemeente Voorschoten vertegenwoordigd door een raadslid en een collegelid.		
Financieel belang			
2021			
Gemeentelijk financieel belang (deelnemers-bijdrage)	€ 303.357		
	Beginstand per 1-1-2021	Eindstand per 31-12-2021	
Eigen vermogen	€ 838.894 *)	€ 838.894 *)	
Vreemd vermogen	€ 57.150.391 *)	€ 55.647.317 *)	
2021			
Verwachte omvang financieel resultaat	€ 0		
Toelichting	*) op basis van de jaarrekening 2019 geldend op 1 januari en 31 december 2019		
Visie, beleidsdoelstelling en risico's			
Visie en beleidsvoornemens	Door gezamenlijk op te treden, vergroot Holland Rijnland de slagkracht en de impact van projecten. Denk hierbij aan uitdagingen die te complex zijn voor individuele gemeenten, die de gemeentegrenzen overschrijden of waarbij samenwerking tot meer efficiëntie leidt. Verder lobbyt Holland Rijnland bij de provincie, het rijk en externe partijen om de ambities van de samenwerkende gemeenten te realiseren.		
	Hiernaast voert Holland Rijnland ook verschillende taken uit op het gebied van leerplicht, jeugdhulp, woonruimteverdeling en doelgroepenvervoer.		
Bijdrage aan	Samenwerking		

beleidsdoelstelling Holland Rijnland streeft ernaar de gemeenten op de kansrijke opgaven nog meer onderling met elkaar te verbinden én met het bedrijfsleven, onderwijs, de provincie en het Rijk.

Cofinanciering

Met het programma Cofinanciering speelt Holland Rijnland snel in op bovengemeentelijke initiatieven uit de regio die op een duurzame manier bijdragen aan het realiseren van het resultaat op de opgaven van de inhoudelijke agenda 2016-2020.

Risico's

De risico's worden door Holland Rijnland in de begroting gekwantificeerd op € 185.000. De GR heeft een beperkt weerstandsvermogen. Het aandeel van de gemeente in de risico's bedraagt circa 4%.

Naam	Veiligheidsregio Hollands Midden
Juridische vorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Leiden
Webadres	vrhm.nl

	Publiek belang
--	-----------------------

Doelstelling Het doel van de VRHM is regionale bestuurlijke en operationele integratie van de bij de veiligheidsregio ondergebrachte brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. Lokale verankering blijft van belang. De integratie moet leiden tot doelmatige en slagvaardige hulpverlening, op basis van een gecoördineerde voorbereiding. De Veiligheidsregio Hollands Midden wil door samenwerking met en tussen allerlei partners de veiligheid en het gevoel van veiligheid in de regio vergroten.

Bestuurlijk belang De burgemeester is lid van het Algemeen Bestuur.

	Financieel belang
--	--------------------------

	2021
--	-------------

**Gemeentelijk
financieel belang
(deelnemers-
bijdrage)**

€ 1.400.468

	Beginstand per 1-1-2021	Eindstand per 31-12-2021
--	--------------------------------	---------------------------------

Eigen vermogen	€ 4.687.000	€ 4.429.000
-----------------------	-------------	-------------

Vreemd vermogen	€ 34.931.000	€ 53.972.000
------------------------	--------------	--------------

	2021
--	-------------

Verwachte omvang	-/- € 258.000
-------------------------	---------------

financieel resultaat

Toelichting

	Visie, beleidsdoelstelling en risico's
--	---

Visie en beleidsvoornemens De VRHM is een samenwerkingsverband op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Wet publieke gezondheid en de Wet veiligheidsregio's. Negentien gemeenten en de hulpverleningsdiensten werken in de veiligheidsregio nauw samen aan de taken op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening en handhaving van openbare orde en veiligheid.

Bijdrage aan beleidsdoelstelling In het Regionaal Beleidsplan VRHM 2016-2019 staan de ambities beschreven. Beleidsdoelstellingen zijn preventie en zelfredzaamheid. Deze beleidsdoelstellingen komen terug in het Regionaal Beleidsplan VRHM 2016-2019.

Risico's

- Cao-effecten en effect wijzigingen pensioenpremies,
- Digitale transformatie VRHM 2019-2023.

- Thema's Terrorisme Gevolgbestrijding en Cybersecurity.
- Frictie kosten ('oude') meldkamer Hollands Midden.
- Transitie Openbaar Meldsysteem (OMS).
- Bluswatervoorziening.
- Regionaal Beleidsplan VRHM 2020-2023.
- De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) en het brandweerpersoneel.
- Effect eenzijdige wijziging vergoeding afhijsen patiënt door RAV HM (NZa).

Naam	Gemeenschappelijke regeling Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke Regeling	
Vestigingsplaats	Leiden	
Webadres	https://www.rdoghm.nl/	
	Publiek belang	
Doelstelling	De Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) Hollands Midden, met als uitvoerende eenheden de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Midden, bureau GHOR Hollands Midden en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Hollands Midden, heeft ten doel de belangen te behartigen van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg, de volksgezondheid en de ambulancezorg.	
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de RDOG Hollands Midden bestaat uit de portefeuillehouders volksgezondheid van de 18 gemeenten. Namens de gemeente Voorschoten, heeft wethouder P. de Bruijn zitting in het Algemeen Bestuur van de RDOG Hollands Midden.	
	Financieel belang	
	2021	
Gemeentelijk financieel belang (deelnemers-bijdrage)		
	Beginstand per 1-1-2021	Eindstand per 31-12-2021
Eigen vermogen	€ 1.533.000	€ 1.533.000
Vreemd vermogen	€ 29.983.000	€ 29.983.000
	2021	
Verwachte omvang financieel resultaat	€ 0	
Toelichting	De kosten van de RDOG Hollands Midden worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdrage van de gemeente Voorschoten bedraagt in 2021 €1.544.000	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	De RDOG Hollands Midden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisisomstandigheden. Daarnaast probeert de RDOG Hollands Midden de effecten van gezondheidsbedreigingen te beperken. De missie is om die opdracht resultaatgericht op een innoverende manier in samenwerking met betrokkenen vorm te geven.	

**Bijdrage aan
beleidsdoelstelling**

De RDOG draagt in regionaal verband bij aan preventie van gezondheidsproblemen.

Ontwikkeling Programma RDOG2024

Heeft als doel dat de RDOG in 2024 een wendbare, moderne en klantgerichte organisatie is. Een organisatie die kan meebewegen met veranderingen in de maatschappij en met integrale gezondheidsdeskundigheid kan blijven bijdragen aan een gezonder en veiliger Hollands Midden. Daarbij heeft de organisatie extra oog voor inwoners in kwetsbare situaties.

De kracht van het programma ligt in het verbeteren van de interne processen, zodat de inwoners merkbaar betere ondersteuning krijgen. Dit terwijl de taken van de RDOG voor de opdrachtgevers op een moderne, datagedreven wijze worden uitgevoerd tegen aanvaardbare kosten (kostenbeheersing).

Ontwikkeling Zorg-en Veiligheidshuis Hollands Midden

In 2021 wordt gewerkt aan de (door)ontwikkeling van een zorg- en veiligheidshuis Hollands Midden. Het zorg- en veiligheidshuis beoogt de aanpak van complexe casuïstiek te verbeteren door processen van zorg, veiligheid en sociaal domein meer te integreren. Om deze verbetering te realiseren, zal het bestaande Veiligheidshuis organisatorisch worden samengevoegd met de sector Maatschappelijke Zorg en Veilig Thuis van de RDOG Hollands Midden.

Risico's

Uitgangspunt is dat de RDOG HM naar aanleiding van deze programmabegroting voor de komende jaren met een dusdanige reële indexering en algemene reserve kan werken dat RDOG niet meer met een begrotingswijziging terug hoeft naar de gemeenten.

Coronacrisis

Door inzet RDOG HM voor de aanpak van de Coronacrisis (testen, contact- en brononderzoek, e.d.) is er op onderdelen de uitvoering beperkt uitgevoerd in 2020. Dat kan consequenties hebben voor uitvoering taken in 2021.

Naam	Gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie Duivenvoorde
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Wassenaar
Webadres	werkorganisatieduivenvoorde.nl

Publiek belang

Doelstelling In stand houden van een gezamenlijke kwalitatief hoogwaardige ambtelijke organisatie die flexibel is om aan de gevraagde dienstverlening van beide deelnemers op een kostenefficiënte manier te kunnen voldoen.

Bestuurlijk belang Het voltallige college is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.

Financieel belang

2021

**Gemeentelijk
financieel belang
(deelnemers-
bijdrage)**

€ 16.094.103

Beginstand per 1-1-2021	Eindstand per 31-12-2021
--------------------------------	---------------------------------

Eigen vermogen	€ 0	€ 0
-----------------------	-----	-----

Vreemd vermogen	€ 11.338.000	€ 11.338.000
------------------------	--------------	--------------

2021

Verwachte omvang financieel resultaat	€ 0
--	-----

Toelichting Cijfers zijn afkomstig uit de begroting 2021 en de jaarrekening 2019.

Visie, beleidsdoelstelling en risico's

Visie en beleidsvoornemens In het coalitieprogramma 2018-2022 is opgenomen:
We gaan ervanuit dat de WODV blijft bestaan, maar focussen daarbij op ondersteunende en uitvoerende taken, zoals bijvoorbeeld personeelszaken en financiën. Het ingezette traject voor kwaliteitsverbetering zetten we daarom voort.

In 2020 is de opdracht gegeven om toe te werken naar een nieuwe organisatievorm, namelijk twee gemeenten die de eigen gemeentespecifieke taken uitvoeren én een compacte WODV voor de onderdelen waar gezamenlijke meerwaarde zit, zoals bedrijfsondersteunende activiteiten. Taken die bij de gemeentes worden ondergebracht dragen bij aan het realiseren van de opgaven/ambities van de beide gemeenten. Taken waar de WODV zich op zal toelagen, zullen gericht zijn op gezamenlijke meerwaarde, efficiëntie en slagkracht waarbij authenticiteit minder of niet aan de orde is. De Werkorganisatie Duivenvoorde en de colleges van Wassenaar en Voorschoten hopen met deze verandering beter aan te sluiten bij de behoeften en ontwikkelingen binnen de beide gemeenten.

Bijdrage aan beleidsdoelstelling	De Werkorganisatie staat ten dienste van het college en de burgemeester, voor wie het beleid wordt uitgevoerd en voorbereid.
Risico's	De risico's van de WODV liggen in hoofdzaak bij de rechtspositionele verplichtingen ten aanzien van het zittende personeel.

Naam	Gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Leiden	
Webadres	bsgr.nl	
	Publiek belang	
Doelstelling	Het verbeteren van de kwaliteit, continuïteit en efficiency door samen te werken bij de beleidsuitvoering, heffing en invordering van waterschaps- en gemeentelijke belastingen, bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Voorschoten is in het algemeen bestuur vertegenwoordigd met een wethouder. Sinds 16 juni 2014 is de gemeente Voorschoten ook met een wethouder vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur van de BSGR.	
	Financieel belang	
	2021	
Gemeentelijk financieel belang (deelnemers-bijdrage)	€ 362.986	
	Beginstand per 1-1-2021	Eindstand per 31-12-2021
Eigen vermogen	€ 1.034.000	€ 856.000
Vreemd vermogen	€ 5.361.000	€ 5.737.000
	2021	
Verwachte omvang financieel resultaat	€ 0	
Toelichting		
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	De belastingtaken efficiënt, tegen lage kosten en kwalitatief hoogwaardig uitvoeren.	

Bijdrage aan beleidsdoelstelling Door het juist, tijdig en volledig opleggen en invorderen van gemeentelijke belastingen worden de geraamde opbrengsten gerealiseerd.

Risico's De BSGR betreft een uitvoeringsorganisatie. Op grond van artikel 32 van de Gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (GR BSGR), zijn de deelnemers verplicht er zorg voor te dragen dat de BSGR te allen tijde beschikt over voldoende middelen om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Dit betekent dat de deelnemers zelf maatregelen moeten treffen om eventuele risico's af te dekken.

Het grootste ingeschatte risico is het uittreden van één van de deelnemers. Op grond van artikel 38 van de GR BSGR wordt voor uittreding een opzegtermijn van ten minste een jaar in acht genomen en vindt uittreding plaats aan het einde van het kalenderjaar. Uittreding gedurende de eerste 5 jaar na toetreding is niet mogelijk. Er zijn geen deelnemers die te kennen hebben gegeven uit de gemeenschappelijke regeling te willen treden.

Naam	Gemeenschappelijke regeling Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Pijnacker-Nootdorp	
Webadres	https://sbjh.nl/	
	Publiek belang	
Doelstelling	Het behartigen van de belangen van de betrokken gemeenten op het terrein van uitvoering van inkooptaken op taakonderdelen binnen het sociaal domein.	
Bestuurlijk belang	Namens de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Voorschoten, Wassenaar en Zoetermeer is de wethouder van de gemeente Wassenaar lid van het bestuur.	
	Financieel belang	
	2021	
Gemeentelijk financieel belang (deelnemers-bijdrage)	€ 69.306	
	Beginstand per 1-1-2021	Eindstand per 31-12-2021
Eigen vermogen	€ 24.282	- € 37.358
Vreemd vermogen	€ 1.879.602	€ 1.641.209
	2021	
Verwachte omvang financieel resultaat		
Toelichting	* Cijfers op basis van de jaarrekening 2019 geldend voor begin en eind 2019	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	De betrokken gemeenten zijn verantwoordelijk voor de beleidsvorming. Het Inkoopbureau H-10 voert de technische inkoop uit. Door gezamenlijke inkoop en afhandeling facturering zijn efficiency voordelen (door synergie-effecten) te behalen.	
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Door gezamenlijke op een efficiënte manier inkoop voor jeugdhulp beschikbaar krijgen.	
Risico's	In de begroting 2021 heeft de GR Serviceorganisatie Jeugdhulp Haaglanden de risico's niet gekwantificeerd. Als zich binnen de gemeenschappelijke regeling tegenvallers voordoen zijn de deelnemende gemeenten verantwoordelijk voor de financiële gevolgen. De GR heeft een beperkt weerstandsvermogen. Het aandeel van de gemeente in deze risico's bedraagt ca 2,5%.	

Naam	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst West Holland (ODWH)	
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Vestigingsplaats	Leiden	
Webadres	https://www.odwh.nl/	
	Publiek belang	
Doelstelling	Doel en taken zijn geformuleerd in artikel 5 van de gemeenschappelijke regeling. Deze is getroffen ter ondersteuning van de belangen van de deelnemers op het gebied van omgeving en milieu, met name ter behartiging van het gemeentelijk belang van de beleidsontwikkeling op het gebied van omgeving en milieu, alsmede gericht op een efficiënte en doelmatige uitvoering van de gemeentelijke en provinciale taken en bevoegdheden als bedoeld in artikel 6, eerste lid van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst West-Holland.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Voorschoten levert geen DB-lid. In het AB hebben twee wethouders zitting. Wethouder Cramwinckel en wethouder Spil.	
	Financieel belang	
	2021	
Gemeentelijk financieel belang (deelnemers-bijdrage)	€ 272.000	
	Beginstand per 1-1-2021	Eindstand per 31-12-2021
Eigen vermogen	€ 9.263	€ 406.263
Vreemd vermogen	€ 7.500.000	€ 7.500.000
	2021	
Verwachte omvang financieel resultaat	€ 397.000	
Toelichting	Het voordelig resultaat van € 397.000 wordt conform begroting 2021 aan het eigen vermogen toegevoegd.	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens	Geen andere dan die in de gemeenschappelijke regeling zijn geformuleerd.	
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	De ODWH voert een overeengekomen takenpakket uit op het beleidsveld milieu met name op het vlak van toetsing en vergunningverlening, toezicht en handhaving.	
Risico's	De omvang van de algemene reserve ligt nog onder de norm van het weerstandsvermogen (5% van de omzet).	

Naam	BNG NV	
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Webadres	bngbank.nl	
	Publiek belang	
Doelstelling	De BNG behartigt het maatschappelijk belang met gespecialiseerde financiële dienstverlening aan overheden en maatschappelijke instellingen. De gemeente ziet het aandelenbezit als een duurzame belegging.	
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de in haar bezit zijnde aandelen (41.184 aandelen a € 2,50 nominaal). Via dit aandelenbezit wordt 0,07%-zeggenschap uitgeoefend op de besluitvorming van BNG.	
	Financieel belang	
	2021	
Gemeentelijk financieel belang (deelnemers-bijdrage)	€ 100.000 dividenduitkering	
	Beginstand per 1-1-2021	Eindstand per 31-12-2021
Eigen vermogen	€ 4,7 mrd. (o.b.v. jaarrekening 2019)	€ 5,0 mrd. (o.b.v. jaarrekening 2019)
Vreemd vermogen	€ 135,0 mrd. (o.b.v. jaarrekening 2019)	€ 132,5 mrd. (o.b.v. jaarrekening 2020)
	2021	
Verwachte omvang financieel resultaat	BNG acht het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte netto winst over 2020 omdat het resultaat op de financiële transacties niet valt in te schatten. De lage langlopende rentetarieven en de coronacrisis zijn hier debet aan.	
Toelichting	Als aandeelhouder is de gemeente niet verantwoordelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang. NB Balanscijfers zijn over 2019.	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens		
Bijdrage aan beleidsdoelstelling		
Risico's	Als aandeelhouder is de gemeente niet verantwoordelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang.	

Naam	Alliander NV	
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap	
Vestigingsplaats	Amsterdam	
Webadres	alliander.com	
	Publiek belang	
Doelstelling	• Voortdurend beter presteren op dienstverlening, leveringszekerheid en kosten; • Verbeteren van beheersing van energiestromen; • Inzicht in energieverbruik; • Klanten helpen energie te besparen en over te schakelen naar duurzame energiebronnen.	
Bestuurlijk belang	Voorschoten heeft een belang van 565.227 aandelen van € 5,- nominaal per aandeel in NV Alliander. Via dit aandelenbezit wordt 0,4%-zeggenschap uitgeoefend op de besluitvorming van Alliander.	
	Financieel belang	
	2021	
Gemeentelijk financieel belang (deelnemers-bijdrage)	€ 410.000 dividenduitkering	
	Beginstand per 1-1-2021	Eindstand per 31-12-2021
Eigen vermogen	€ 4,1 mrd. (o.b.v. jaarrekening 2019)	€ 4,2 mrd. (o.b.v. jaarrekening 2019)
Vreemd vermogen	€ 1,796 mrd. (o.b.v. jaarrekening 2019)	€ 2,062 mrd. (o.b.v. jaarrekening 2019)
	2021	
Verwachte omvang financieel resultaat	Het halfjaarbericht over 2020 laat een 25%-verslechtering van het resultaat zien ten opzichte van 2019	
Toelichting	De balanscijfers zijn over het verslagjaar 2019.	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens		
Bijdrage aan beleidsdoelstelling		
Risico's	Als aandeelhouder is de gemeente niet verantwoordelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang.	

Naam	Dunea NV	
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Webadres	www.dunea.nl	
	Publiek belang	
Doelstelling	Het doel van Dunea is het voorzien in de behoefte van drinkwater en industriewater zowel binnen als buiten het distributiegebied. Daarbij moet Dunea voldoen aan de eisen van verantwoord natuurbeheer van het toevertrouwde duingebied met de inachtneming van de eisen van een verantwoorde waterwinning. Tevens beheert Dunea andere onderdelen van de waterketen zoals riolering en afvalwaterzuivering zowel binnen als buiten het distributiegebied. Eind 2019 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders er mee ingestemd de infrastructuur en kennis van Dunea verder in te zetten om bij te dragen aan de energietransitie met wat Dunea van nature al in huis heeft: duurzame warmte en koude uit water.	
Bestuurlijk belang	Het aandelenbezit is groot 77.218, met een nominale waarde van € 5,- per aandeel. Via het aandelenbezit kan 1,9% zeggenschap worden uitgeoefend op de besluitvorming van Dunea.	
	Financieel belang	
	2021	
Gemeentelijk financieel belang (deelnemers-bijdrage)	n.v.t.	
	Beginstand per 1-1-2021	Eindstand per 31-12-2021
Eigen vermogen	€ 220,9 mln. (o.b.v. jaarrekening 2019)	€ 231,5 mln. (o.b.v. jaarrekening 20219)
Vreemd vermogen	€ 358,5 mln. (o.b.v. jaarrekening 2019)	€ 354,9 mln. (o.b.v. jaarrekening 2019)
	2021	
Verwachte omvang financieel resultaat		
Toelichting	Dunea kent een statutaire beperking op de uitkering van winst aan de aandeelhouders. De winst blijft in het bedrijf om daarmee een betere solvabiliteit en een lagere financieringsrente te bewerkstelligen. NB de balanscijfers zijn die over 2019	
	Visie, beleidsdoelstelling en risico's	
Visie en beleidsvoornemens		
Bijdrage aan beleidsdoelstelling	Belangrijke voorwaarde bij de winstbestemming over 2019 is dat de kernactiviteiten door de activiteiten van de warmtedochter niet negatief beïnvloed worden, zelfs niet bij een volledig verlies. De meerjarenbegroting is al gebaseerd op nieuw in te slane wegen als de	

rivierwaterinname en een multibronnenprogramma. De solvabiliteit is dusdanig dat in het onwaarschijnlijke geval dat de warmtedochter-gelden volledig verloren zouden gaan (met een 1%-afname van de solvabiliteit tot gevolg) de risico-opslag op vreemd vermogen niet verhoogd wordt. De invloed op de wateractiviteiten is daarmee nihil.

Risico's

Als aandeelhouder is de gemeente niet verantwoordelijk voor eventuele verliezen. Het enige risico dat wordt gelopen bedraagt de omvang van de oorspronkelijke aankoop van het aandelenbelang.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de visie van de gemeente op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen die in deze begroting zijn opgenomen, en de wijze waarop het grondbeleid ten uitvoer wordt gebracht. Ook de actuele ontwikkelingen komen aan bod.

De gemeente Voorschoten laat ruimte voor initiatieven vanuit de markt, maar indien een sterkere grondpositie onontbeerlijk is, voor een sterke regierol, zal zij gericht strategische (grond)aankopen doen. Faciliterend waar kan en actief grondbeleid waar nodig.

Grondbeleid

Het grondbeleid wordt uitgevoerd aan de hand van de Nota Grondbeleid.

De Nota Grondbeleid schetst de uitgangspunten van het te voeren grondbeleid van de gemeente Voorschoten. Het beschrijft onder andere de diverse grondbeleidsinstrumenten die de gemeente tot haar beschikking heeft en er worden concrete grondbeleidskeuzes gemaakt. Ook geeft het richtlijnen voor het “in de markt zetten” van in exploitatie te brengen gronden. De methoden van prijsbepaling voor de toekomstige functie van de te verkopen grond staan beschreven, met als doel een marktconforme prijs.

Dit alles heeft tot doel het voeren van een transparant en eenduidig grondbeleid.

Grondexploitaties

Uitgangspunt van de gemeente Voorschoten is dat het saldo van (individuele) grondexploitaties minimaal nul moet zijn. Opbrengsten en tekorten uit grondexploitaties komen ten gunste respectievelijk ten laste van de concernreserve. Naar verwachting is in 2021 één grondexploitatie (grex) actief: de Duivenvoordecorridor.

Planresultaat Grondexploitatie

De gemeentelijke grondexploitaties worden minimaal een keer per jaar geactualiseerd en wel ten tijde van de vaststelling van de jaarrekening.

De uitgangspunten bij de gehanteerde parameters staan in de eerstvolgende tabel.

Het te hanteren rentepercentage mag volgens van uitgangspunten in de BBV-regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording) niet meer bedragen dan de werkelijke rente. De rente wordt per 1-1-2021 gesteld op 1,1%.

De disconteringsvoet bij grondexploitaties die sluiten op een negatief saldo dienen gelijk te worden gesteld aan het maximale meerjarige streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone. Derhalve is deze op 2,0% gesteld.

Tabel 48

Gehanteerde parameters	2020 e.v.
Rente: Lasten & Baten	1,10%
Index: Opbrengstenstijging*	0,00%
Index: Kostenstijging	1,50%
Disconteringsvoet	2,00%
*Alleen gebied Noortveer kent nog een opbrengstenstijging van 1,0%, de resterende opbrengsten zijn inmiddels contractueel vastgelegd.	

De tabel (hierna) laat het planresultaat zien in het jaar van afsluiten van de grondexploitatie. De resultaten van de grondexploitaties wordt verwerkt na afsluiting van de grondexploitatie in de jaarcijfers van dat jaar. Voor negatieve planresultaten heeft dit geen effect op het jaarrekeningresultaat, omdat hiervoor al een (verlies)voorziening is getroffen.

tabel 49

Planresultaten Duivenvoordecorridor	1-1-2020	2021	2022	2023	2024	31-12-2025
Op eindwaarde						€ -737.000
Op contante waarde	€ -654.000					

Grondexploitatie Duivenvoordecorridor (grex DVC)

De grex DVC is de enige nog lopende grex waarop actief grondbeleid wordt gevoerd. Jaarlijks wordt deze grex met bijbehorende risico's geactualiseerd. Het verwachte verlies van de grex bedraagt per 2019 € 654.000 op saldo contante waarde d.d. 1-1-2020, waar voor een gelijk bedrag de verliesvoorziening DVC is gevormd. De risico's die voor deze grex zijn voorzien, worden geïdentificeerd en gekwantificeerd, voor 2020 hebben deze een gewogen effect van

€ 1.732.000. Ter dekking van deze risico's is de risicoreserve DVC ingesteld. Zowel de verliesvoorziening als de risicoreserve worden aangepast wanneer uit de jaarlijkse actualisatie van de grex wijzigingen naar voren komen. Deze wijzigingen worden verrekend met de concernreserve.

Paragraaf Bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen

In deze paragraaf beschrijven we welke bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen nog van toepassing zijn op de gemeentelijke begroting. Er is één taakstelling voor 2020 en verder van toepassing op de begroting.

De volgende definities zijn van toepassing op deze paragraaf:

Een bezuiniging wordt rechtstreeks op de baten en lasten van de begroting verwerkt. Bij de kadernota wordt vaak aangekondigd op welke posten wordt bezuinigd, in de begroting die de raad vervolgens vaststelt zijn deze bezuinigingen verwerkt.

Een taakstelling is een opgave die de organisatie voor de langere termijn wordt opgelegd. Hieronder valt bijvoorbeeld het voornemen om het personeelsbestand terug te brengen met een opgelegd bedrag of percentage. Om dit te kunnen realiseren moet er nog een plan worden opgesteld en moet er nog rekening gehouden worden met frictiekosten en dergelijke. Pas op langere termijn ontstaan de positieve financiële effecten.

Ombuigingen hebben een beleidsinhoudelijk overweging en hebben daardoor een politieke lading. Een voorbeeld hiervan is de afweging of de gelden van het sociaal domein voor andere zaken dan het sociaal domein zouden kunnen worden ingezet.

Voor het beoordelen van de realiteitswaarde is het volgende van belang:

- Een op het programma verwerkte bezuiniging is reëel. Het budget is verlaagd en er is een verantwoordelijk budgethouder.
- Bij een taakstelling is de onderliggende toelichting van belang, het realiteitsgehalte kan pas later worden beoordeeld;
- Een ombuiging vergt een beleidsinhoudelijke afweging, de besluitvorming in de raad is hiervoor van belang.

Alle eerder opgenomen bezuinigingen, taakstellingen en ombuigingen in de begrotingen zijn verwerkt in de (meerjaren)begroting en zijn of worden gerealiseerd.

Financiële begroting

Uitgangspunten

De basis voor de begroting 2021 vormen de begroting 2020 en de financiële gevolgen uit de Voorjaarsnota 2020 die doorwerken in het meerjarenbeeld. Daarnaast zijn enkele algemene uitgangspunten toegepast. Deze zijn opgenomen in de hieronder gepresenteerde tabel.

Tabel 50 Algemene uitgangspunten

Onderwerp	Begroting 2021	Begroting 2020
Salarissen De salarissen van de griffie en de gemeentesecretaris worden in de begroting van Voorschoten opgenomen. De salarissen van de medewerkers van de werkorganisatie Duivenvoorde worden geraamd in de begroting van Werkorganisatie. De huidige cao loopt tot 1 januari 2021. De cao-onderhandelingen voor een nieuwe cao vanaf 2021 lopen ten tijde van het opstellen van deze kadernota nog niet. Op basis van de gemiddelde loonontwikkeling van de afgelopen jaren schatten we het effect vooralsnog in op 2% met ingang van 2021.	2%	1,75%
Leveringen derden Het indexpercentage voor prijsstijgingen is gebaseerd op het niveau van de geharmoniseerde consumentenprijsindex (hicp) uit het Centraal Economisch Plan 2020 van het CPB. Voor 2021 bedraagt deze 1,6%. We stellen voor de indexering in 2021 daar in te zetten waar knelpunten als gevolg van prijsstijging zich voordoen.	1,6%	1,4%
Subsidies Voor de gesubsidieerde instellingen gaan wij uit van het vastgestelde subsidieplan 2020-2024. Het financieel effect hiervan is al verwerkt in het meerjarenbeeld van de begroting 2020. Om die reden vindt er op dit moment dan ook geen indexatie plaats.	Conform subsidieplan 2020	Conform subsidieplan 2020
Verbonden partijen Voor de verbonden partijen en deelnemingen gaan wij in de kadernota uit van de ingediende begrotingen. Wij gaan er overigens van uit dat ook de verbonden partijen zich sterk maken voor verlaging van de bijdragen van de gemeente. Via de vertegenwoordigers in besturen zal dit standpunt met klem worden uitgedragen.	ontwerp begroting GR 2021	ontwerp begroting GR 2020
Belastingen De aanpassing van de belastingen en rechten is gelijk aan het door het Centraal Economisch Planbureau geraamde inflatiepercentage. Het percentage geraamd in het Centraal Economisch Plan (CEP) 2020 bedraagt voor 2021 1,6% (geharmoniseerde consumentenprijsindex).	1,6%	1,4%
Rekenrente Het werken met een vaste rekenrente is met ingang van 2017 volgens het nieuwe BBV niet meer toegestaan. De omslagrente voor 2021 bedraagt na berekening net als in 2020 1%.	1%	1%
Algemene uitkering De algemene uitkering ramen wij in de begroting volgens de meicirculaire. Hierover ontvangt u een aparte informatiebrief.	Meicirculaire 2020	Meicirculaire 2019

Meerjarenbeeld 2020-2023

De gemeente Voorschoten heeft een structureel sluitende begroting voor de komende jaren.

Het meerjarenbeeld start met de begrotingspositie zoals vermeld in de kadernota 2021. In de raadsvergadering van juli bent u ook geïnformeerd over de gevolgen van de door het Rijk uitgebrachte meicirculaire 2020. Na deze raadsvergadering hebben zich ook (financiële) ontwikkelingen voorgedaan die verwerkt zijn in deze begroting.

Hieronder treft u het meerjarenbeeld aan van de begroting 2021 aan. De jaren 2021, 2022 en 2024 tonen een positief saldo. Het begrotingsjaar 2023 komt vooralsnog uit op een negatief saldo.

Tabel 51

Ontwikkelingen meerjarenbegroting 2021-2024 (bedragen * € 1.000,-/ "-"=nadeel, "+"= voordeel)				
Omschrijving/ Jaar	2021	2022	2023	2024
Vastgestelde programma begroting 2020-2023	477	324	187	287
1a. Voorjaarsnota 2020 structurele doorwerking	-54	-58	-72	-79
1b. Totaal wijzigingen Kadernota incl. nieuw beleid (tabel x)	-257	-568	-769	-243
Uitgangssaldo begroting 2020-2023	166	-302	-654	-35
2a. Inzet stelpost areaaluitbreiding vanaf 2022	0	75	75	75
2b. Schrappen OZB gebruik niet- woningen	0	0	0	0
2c. Verlagen budget beschutwerk	30	30	30	30
2d. Meicirculaire 2020	596	479	294	134
2e. Herberekening kapitaallasten	14	-14	13	26
2f. Integratie Zorg en Veiligheidshuis in RDOG	-14	-14	-14	-14
2g. Kostendekkendheid riool	66			
2h. Kostendekkendheid afval	263	97	100	100
2i. Oplossen taakstelling paspoortdio	-4	-16	-32	0
2j. Diverse kleine wijzigingen	-15	-15	-15	-15
2k. Ondertiteling raadsvergaderingen	-5	-5	-5	-5
2l. BHP Vastgoed- ramen stelpost onderhoud	0	0	0	0
2m. BHP Vastgoed- ramen dotatie voorziening onderhoud	0	0	0	0
2n. Bijramen inkomsten en uitgaven BUIG	0	0	0	0
BEGROTINGSSALDO 2020-2023	1.098	315	-208	295
<i>w.v. Incidenteel</i>	-314	-128	-210	20
<i>w.v. structureel</i>	1.412	443	1	274

De raadsbesluiten zijn verwerkt tot en met de raadsvergadering van juli. Met de in kaart gebrachte ontwikkelingen na de kadernota van van € 931.105 laat de begroting 2021 een saldo zien van €1.097.812.

Toelichting baten en lasten

Tabel 52

Programma bedragen x € 1.000,- "- "= nadeel / "+ "= voordeel	Rekening			Begroting			Begroting		
	baten	2019 lasten	saldo	baten	2020 lasten	saldo	baten	2021 lasten	saldo
P0 Bestuur en ondersteuning	39.433	-14.115	25.317	39.837	-13.842	25.995	41.336	-14.117	27.219
P1 Veiligheid	175	-1.897	-1.722	205	-2.100	-1.895	205	-2.160	-1.955
P2 Verkeer en vervoer	234	-3.046	-2.811	124	-3.641	-3.517	124	-3.580	-3.455
P3 Economie	225	-403	-178	233	-476	-243	229	-408	-179
P4 Onderwijs	163	-1.720	-1.557	391	-1.751	-1.360	284	-1.673	-1.389
P5 Sport, cultuur en recreatie	487	-4.842	-4.355	683	-6.221	-5.538	253	-4.274	-4.022
P6 Sociaal Domein	5.411	-19.551	-14.139	7.194	-22.463	-15.268	5.440	-20.509	-15.068
P7 Volksgezondheid en milieu	6.444	-6.494	-50	7.075	-7.143	-68	6.852	-6.940	-88
P8 Wonen en bouwen	3.567	-2.027	1.540	1.361	-3.084	-1.723	3.909	-5.688	-1.779
Saldo van baten en lasten	56.139	-54.094	2.045	57.103	-60.720	-3.617	58.633	-59.350	-717
Onttrekking aan reserves	3.720	-	-	6.263	-	-	2.451	-	-
Toevoeging aan reserves	-	-2.411	-	-	-2.823	-	-	-636	-
Mutaties reserves	-	-	1.308	-	-	3.440	-	-	1.815
Geraamde resultaat	59.859	-56.505	3.353	63.366	-63.543	-177	61.084	-59.986	1.098

Per saldo geeft 2021 na mutaties over de reserves een resultaat te zien van € 1.097.812.

Toelichting meerjarenperspectief

Tabel 53

Programma's bedragen x € 1.000,- ("-" = nadeel / "+" = voordeel)	Begroting 2021			Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
P0 Bestuur en ondersteuning	41.336	-14.117	27.219	41.037	-14.576	26.461	41.226	-14.929	26.297	41.672	-15.010	26.662
P1 Veiligheid	205	-2.160	-1.955	205	-2.160	-1.955	205	-2.160	-1.955	205	-2.160	-1.955
P2 Verkeer en vervoer	124	-3.580	-3.455	124	-3.664	-3.540	124	-3.653	-3.529	124	-3.658	-3.534
P3 Economie	229	-408	-179	202	-382	-180	202	-356	-154	202	-276	-74
P4 Onderwijs	284	-1.673	-1.389	284	-1.670	-1.386	284	-1.667	-1.383	284	-1.705	-1.421
P5 Sport, cultuur en recreatie	253	-4.274	-4.022	253	-4.286	-4.034	253	-4.287	-4.034	253	-4.300	-4.047
P6 Sociaal Domein	5.440	-20.509	-15.068	5.440	-20.425	-14.985	5.440	-20.059	-14.619	5.440	-20.058	-14.618
P7 Volksgezondheid en milieu	6.852	-6.940	-88	6.739	-6.945	-206	6.783	-7.044	-260	6.783	-6.931	-147
P8 Wonen en bouwen	3.909	-5.688	-1.779	2.852	-4.121	-1.270	1.076	-2.185	-1.109	1.022	-2.130	-1.108
Saldo van baten en lasten	58.633	-59.350	-717	57.136	-58.230	-1.094	55.594	-56.340	-746	55.986	-56.229	-243
Mutaties reserves												
P0 Bestuur en ondersteuning	250	0	250	250	0	250	0	0	0	0	0	0
P1 Veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P2 Verkeer en vervoer	1.017	-600	417	427	0	427	427	0	427	427	0	427
P3 Economie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P5 Sport, cultuur en recreatie	57	-36	21	57	-20	37	57	-20	37	57	-20	37
P6 Sociaal Domein	562	0	562	637	0	637	16	0	16	16	0	16
P7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
P8 Wonen en bouwen	565	0	565	58	0	58	58	0	58	58	0	58
Totaal mutaties reserves	2.451	-636	1.815	1.429	-20	1.409	558	-20	538	558	-20	538
Resultaat	61.084	-59.986	1.098	58.565	-58.251	315	56.152	-56.360	-208	56.544	-56.250	295

Per saldo laat de begroting meerjarig na mutaties over de reserves een resultaat zien van:

- 2021: € 1.097.812
- 2022: € 314.649
- 2023: -€ 208.311
- 2024: € 294.571

De hierboven genoemde resultaten zijn inclusief incidentele baten en lasten. Om de structurele sluitendheid van de (meerjaren)begroting te berekenen worden de resultaten geschoond voor de factor incidenteel. Hiervoor zijn eerst de incidentele baten en lasten inzichtelijk gemaakt. Zie hiervoor bijlage 'Incidentele baten en lasten'.

Op basis van de onderstaande tabel wordt aangetoond dat de begroting 2021 en de meerjarenraming 2021-2024, conform uitgangspunten in het BBV, structureel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat de structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Indien dit niet het geval zou zijn, zou de kans groot zijn dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat. De huidige ramingen tonen aan dat dit risico op dit moment niet aan de orde is.

Tabel 54 Structureel begrotingsresultaat

Structureel begrotingsresultaat (bedragen * €1.000)	2021	2022	2023	2024
Begrotingssaldo vóór dekking	1.068	209	-313	190
Dekking opgenomen in begroting	30	105	105	105
1. Saldo begroting	1.098	314	-208	295
Waarvan incidentele dekking uit reserves	1.053	621	0	0
Waarvan incidentele baten	3.312	2.227	452	398
Waarvan incidentele lasten	-4.679	-2.977	-661	-378
2. Saldo incidentele posten	-316	-128	-210	20
3. Structureel resultaat	1.412	443	1	274

Voor een uitgebreide toelichting op de incidentele baten en lasten wordt verwezen naar de bijlage "Incidentele baten en lasten".

Reservemutaties

In de begroting 2021 zijn de volgende reservemutaties opgenomen:

(+ = onttrekking uit reserve; - = toevoeging aan reserve)

Tabel 55

Progr. Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2021	2022	2023	2024
0 RIF-bijdrage	250	250		
2 Knooppunt Voorschoten	15	15	15	15
2 Leidseweg Noord	5	5	5	5
2 Vlietwijk fase 2 Wegen	81	81	81	81
2 Vlietwijk fase 2 Openbare verlichting	16	16	16	16
2 VRI Intratuin	-600			
2 VRI Intratuin	600	10	10	10
2 Rijnlandroute	300	300	300	300
5 Kunstgrasvelden	-36	-20	-20	-20
5 Onderlaag kunstgrasveld MHC	10	10	10	10
5 Toplaag kunstgrasveld V'97	37	37	37	37
5 Onderlaag kunstgrasveld V'97	3	3	3	3
5 Toplaag handbalveld HVV	7	7	7	7
6 Brede welzijnorganisatie	75			
6 Buurthuis Vlietwijk	16	16	16	16
6 Beschermde wonen	50			
6 Jeugdhulp	421	621		
8 Bijdrage Intratuin	300			
8 Invoering Omgevingswet	207			
8 Nakomende werkzaamheden Dobbewijk	8	8	8	8
8 Toevoeging Voorziening Duivenvoordecorridor	49	49	49	49
Totaal	1.815	1.409	538	538

Nieuw beleid per programma

Tabel 56

Bedragen * € 1.000,-/ "-"= nadeel, "+"= voordeel)				
Nieuw beleid (kadernota 2021)	2021	2022	2023	2024
Programma 0 Bestuur en ondersteuning				
Uitbreiding griffie	-16.884	-16.884	-16.884	-16.884
Beheerplan vastgoed	-83.863	-83.863	-83.863	-83.863
Programma 1 Veiligheid				
Programma 2 Verkeer en vervoer				
Programma 3 Economie				
Economische stimulering winkelcentra	-100.000	-100.000	-100.000	-20.000
Voorschoten				-
Projecten Agenda Leidse regio	-26.000	-26.000	-	
Programma 4 Onderwijs				
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie				
Cultuureducatie met Kwaliteit	-6.760	-6.760	-6.760	-6.760
Multifunctionele accommodatie	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Programma 6 Sociaal Domein				
Capaciteit omklappen sociaal domein	-105.000	-105.000	-	-
Structureel inbedden pilot OJG	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Verstevigen voorveld en toegang	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Huisvestingskosten VVE en JGZ	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Verordening WMO - regiotaxi	-	-14.500	-14.500	-14.500
	14.500			
Programma 7 Volksgezondheid en milieu				
Milieubeleidsplan 2021-2024	-150.000	-150.000	-150.000	-
Programma 8 Wonen en bouwen				
Uitvoeren meerjaren prestatieafspraken	-7.500	-	-	-
Capaciteit bouwen en wonen	-139.500	-139.500	-	-
Totaal	-650.007	-642.507	-372.007	-142.007

Tabel 57

Overzicht reserves (tabel 59) 2020-2024 per 31 december	Begroting 2020	Vermeerde- ringen 2021	Verminde- ringen 2021	Begroting 2021	Vermeerde- ringen 2022	Verminde- ringen 2022	Begroting 2022	Vermeerde- ringen 2023	Verminde- ringen 2023	Begroting 2023	Vermeerde- ringen 2024	Verminde- ringen 2024	Begroting 2024
Algemene reserves													
Concernreserve	18.383	300	-349	18.333	0	-49	18.284	0	0	18.234	0	-49	18.185
Reserve weerstandsvermogen	4.000	0	0	4.000	0	0	4.000	0	0	4.000	0	0	4.000
Totaal algemene reserves	22.383	300	-349	22.333	0	-49	22.284	0	0	22.234	0	-49	22.185
Bestemmingreserves													
Best.res. bovenwijkse voorzieningen	845	0	-600	245	0	0	245	0	0	245	0	0	245
Best.res. Volkshuisvesting	499	0	0	499	0	0	499	0	0	499	0	0	499
Best.res. egalisatieres.sociaal domein	1.834	0	-546	1.288	0	-621	667	0	0	667	0	0	667
Best.res. regionale investeringen	500	0	-250	250	0	-250	0	0	0	0	0	0	0
Best.res. duurzaamheid	73	0	0	73	0	0	73	0	0	73	0	0	73
Best.res. Gemeentewerf	805	0	0	805	0	0	805	0	0	805	0	0	805
Best.res. rekenkamercommissie WVO	101	0	0	101	0	0	101	0	0	101	0	0	101
Best.res. dekking tekorten BUIG	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Best.reserve monumenten	290	0	0	290	0	0	290	0	0	290	0	0	290
Best.res. kapitaallasten (Hoofdrekening)	4.409	336	-499	4.247	20	-509	3.758	20	-509	3.270	20	-509	2.782
BR Accommodaties gemeentelijk personeel	142	0	0	142	0	0	142	0	0	142	0	0	142
BR egalisatiereserve omgevingsvergunning	946	0	0	946	0	0	946	0	0	946	0	0	946
BR SPUK	159	0	0	159	0	0	159	0	0	159	0	0	159
BR invoering Omgevingswet	337	0	-207	129	0	0	129	0	0	129	0	0	129
BR Maatschappelijke agenda	200	0	0	200	0	0	200	0	0	200	0	0	200
BR Klimaatgelden	237	0	0	237	0	0	237	0	0	237	0	0	237
BR Brede adviesraad	19	0	0	19	0	0	19	0	0	19	0	0	19
Totaal bestemmingreserves	11.394	336	-2.102	9.628	20	-1.380	8.269	20	-509	7.781	20	-509	7.293
Totaal reserves	33.777	636	-2.451	31.962	20	-1.429	30.553	20	-558	30.015	20	-558	29.477

Tabel 58

Overzicht voorzieningen (tabel 60) 2020-2024 per 31 december	Begroting 2020	Vermeerde- ringen 2021	Verminde- ringen 2021	Begroting 2021	Vermeerde- ringen 2022	Verminde- ringen 2022	Begroting 2022	Vermeerde- ringen 2023	Verminde- ringen 2023	Begroting 2024	Vermeerde- ringen 2024	Verminde- ringen 2024	Begroting 2024
Voorzieningen verplichtingen, verliezen													
Voorz. pensioenen & wachtgelden bestuur	1.789	127	-147	1.768	127	-101	1.794	127	-90	1.830	127	-90	1.867
Voorz. spaarcontracten	40	0	0	40	0	0	40	0	0	40	0	0	40
Voorz. beeldenplan	27	0	0	27	0	0	27	0	0	27	0	0	27
Voorz. parkeergarage Rabobank Deltaplein	3.251	0	0	3.251	0	0	3.251	0	0	3.251	0	0	3.251
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen	5.107	127	-147	5.086	127	-101	5.112	127	-90	5.148	127	-90	5.185
Voorzieningen voor risico's													
Voorz. Vd Hoevenpark stimul.subs. woning	19	0	0	19	0	0	19	0	0	19	0	0	19
Totaal voorzieningen voor risico's	19	0	0	19	0	0	19	0	0	19	0	0	19
Onderhoudsegalisatievoorzieningen													
Voorz. Openbare verlichting	135	120	-110	145	120	-80	185	120	-70	235	120	-70	285
Voorz. baggerwerkzaamheden	100	11	0	110	11	0	121	11	0	131	11	0	142
Voorz. Speelplaatsen	307	173	-100	380	173	-195	358	173	-330	201	173	-194	180
Voorziening buitenonderhoud schoolgeb.	232	0	0	232	0	0	232	0	0	232	0	0	232
Voorziening onderhoud wegen	613	853	-1.010	456	853	-295	1.014	853	-825	1.042	853	-294	1.601
Voorziening onderhoud VRI	200	69	-55	214	69	-80	203	69	-65	207	69	-82	194
Voorziening onderhoud bruggen	83	55	-45	93	55	-80	67	55	-70	52	55	-77	29
Voorziening onderhoud zwembad	1.000	0	0	1.000	0	0	1.000	0	0	1.000	0	0	1.000
Voorziening planmatig onderhoud vastgoed	0	316	-132	184	316	-132	368	316	-132	552	316	-132	736
Totaal onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.670	1.596	-1.452	2.815	1.596	-862	3.549	1.596	-1.492	3.653	1.596	-850	4.399
Voorziening toek.verv.inv.heffing													
Voorziening riolering	2.118	0	0	2.118	0	0	2.118	0	0	2.118	0	0	2.118
Voorziening afvalstoffenheffing	1.198	0	-113	1.086	0	0	1.086	0	0	1.086	0	0	1.086
Totaal voorziening toek.verv.inv.heffing	3.316	0	-113	3.203	0	0	3.203	0	0	3.203	0	0	3.203
Totaal Voorzieningen	11.112	1.723	-1.712	11.123	1.723	-963	11.882	1.723	-1.582	12.023	1.723	-940	12.806

Tabel 58

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven				
Maatstaf	2021	2022	2023	2024
1a Waarde woningen eigenaren	-3.170.975	-3.172.764	-3.202.452	-3.223.556
1c Waarde niet-woningen eigenaren	-334.372	-334.372	-334.372	-334.372
1f Waarde niet-woningen gebruikers (onder aftrek amendement De Pater)	-249.292	-249.292	-249.292	-249.292
Subtotaal	-3.754.640	-3.756.428	-3.786.117	-3.807.221
Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
Maatstaf	2021	2022	2023	2024
1e OZB waarde niet-woningen	79.944	79.944	79.944	79.944
2 Inwoners	4.110.954	4.157.292	4.187.063	4.215.284
3a Eén-ouder-huishoudens	689.473	648.391	651.725	653.265
3b Huishoudens	1.044.709	1.060.292	1.067.902	1.075.150
3c Eenpersoonshuishoudens	196.335	197.408	198.287	199.086
3d Eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	11.779	11.828	11.854	11.903
3e Eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	44.301	45.477	46.624	47.800
3f Eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	49.887	50.688	51.343	52.144
3h Ouders met (langdurig) psychisch medicijngebruik	1.031.209	939.130	938.765	940.332
3g Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	389.120	356.769	356.959	358.103
3i-2 Medicijngebruik met drempel	1.425.161	1.438.839	1.446.362	1.453.015
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar 2019)	3.911.923	3.692.843	3.690.554	3.696.714
4b Inwoners jonger dan 65 jaar	83.295	83.935	84.524	85.067
5 Inwoners: ouderen boven 64 jaar	616.273	630.605	644.901	659.353
5a Inwoners: ouderen 75 t/m 84 jaar	53.112	57.106	60.623	63.348
5b Inwoners: ouderen 65 t/m 74 jaar	600	607	614	621
5c Inwoners: ouderen 85 jaar en ouder	175	180	182	190
7 Lage inkomens	82.769	83.076	83.382	83.688
7c-2 Lage inkomens (drempel) (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	1.071.150	1.069.566	1.069.772	1.069.957
7d-2 Huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	34.304	34.002	33.770	33.669

7e-2 Huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	90.946	90.263	89.648	89.157
7f-2 Huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	76.698	76.072	75.673	75.375
7g-2 Jeugdigen in gezinnen met armoederisico	114.515	104.291	104.252	104.426
7h-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens	-1.224.378	-1.130.761	-1.139.739	-1.147.713
7i-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens met kinderen	-1.206.376	-1.102.505	-1.103.084	-1.103.084
7j-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (65 t/m 74 jaar)	63.116	63.275	63.390	63.549
7k-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (75 t/m 84 jaar)	167.521	167.906	168.042	168.424
7l-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (85 jaar en ouder)	143.573	144.688	145.697	145.697
8a Bijstandsontvangers (vanaf UJR 2016)	635.145	636.471	645.778	657.233
8b Loonkostensubsidie	13.679	13.679	13.679	13.679
8c-2 Bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	69.877	64.058	65.075	66.254
8d Bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	140.661	129.067	131.218	133.822
8e Re-integratie klassiek	106.257	106.210	106.166	106.120
11a Uitkeringsontvangers (vanaf UJR 2016)	89.536	89.594	89.967	90.426
11b-2 Uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	789.458	733.993	733.978	733.591
11c-2 Wajong	187.074	186.889	186.403	185.773
12 Minderheden	395.724	395.700	395.700	395.700
13 Klantenpotentieel lokaal	938.004	941.579	945.059	948.194
14 Klantenpotentieel regionaal	117.354	117.827	118.300	118.726
15j Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0,3	-68.726	-62.817	-62.851	-62.851
15k Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2	-85.281	-77.946	-77.988	-77.988
16 Oppervlakte land	45.670	45.670	45.670	45.670
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	30.799	30.799	30.799	30.799
19 Oppervlakte binnenwater	1.672	1.672	1.672	1.672
21 Oppervlakte bebouwing	60.602	60.602	60.602	60.602
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen *	324.396	324.396	324.396	324.396

bodemfactor woonkernen				
22a Oppervlakte bebouwing woonkern	228.496	228.496	228.496	228.496
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor buitengebied	4.621	4.621	4.621	4.621
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	5.766	5.766	5.766	5.766
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	658.185	664.915	669.707	674.270
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) * bodemfactor woonkernen	615.369	621.662	626.142	630.408
29 Historische woningen in bewoonde oorden 1930	27.968	27.968	27.968	27.968
31a ISV (a) stadsvernieuwing	1.641	1.641	1.641	1.641
31b ISV (b) herstructurering	2.218	2.218	2.218	2.218
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	1.253.351	1.270.010	1.283.252	1.296.119
34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	12.844	12.844	12.844	12.844
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	188.944	190.883	192.262	193.582
36 Kernen	9.072	9.072	9.072	9.072
36a Kernen met 500 of meer adressen	60.296	60.291	60.279	60.263
37 Kernen * bodemfactor buitengebied	15.027	15.027	15.027	15.027
38 Bedrijfsvestigingen	211.310	211.310	211.310	211.310
39 Vast bedrag	250.082	250.082	250.073	250.073
Subtotaal	20.489.176	20.365.452	20.463.331	20.569.958
Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)				
Jaren	2021	2022	2023	2024
Uitkeringsfactor	1,656	1,674	1,675	1,677
Subtotaal (B x C (=uf))	33.930.076	34.091.767	34.276.079	34.495.820
Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
Maatstaf	2021	2022	2023	2024
56d Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	-37.667	-37.667	-37.667	-37.667
Subtotaal	-37.667	-37.667	-37.667	-37.667
Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
Maatstaf	2021	2022	2023	2024

170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	10.215	10.215	10.215	10.215
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	37.757	37.757	37.757	37.757
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	81.663	81.663	81.663	81.663
383 Inburgering (IU)	37.042	82.327	90.570	90.570
Subtotaal	166.677	211.962	220.205	220.205
Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein				
Maatstaf	2021	2022	2023	2024
260 Participatie (IU)	151.400	164.877	178.324	190.904
261 Voogdij/18+ (IU)	452.136	452.136	452.136	452.136
Subtotaal	603.536	617.013	630.460	643.040
Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker				
Aanvullingen v/d gebruiker	2021	2022	2023	2024
Vrijval BCF cf realisatie 2017	120.000	40.000	40.000	40.000
Maatschappelijke begeleiding statushouders	82.950	82.950	82.950	82.950
NTO Jeugdzorg 2022 e.v.	0	342.194	345.591	345.591
Stelpost herverdeling medicijnenmaatstaven 2022	0	-250.000	-255.000	-260.000
Subtotaal	202.950	215.144	213.541	208.541
Totaal	31.110.932	31.341.791	31.516.501	31.722.718
Functie 921 Gemeentefonds	30.507.396	30.724.778	30.886.041	31.079.678
Functie 923 Sociaal Domein	603.536	617.013	630.460	643.040

Subsidies

Subsidies

Uitgangspunten subsidies 2021

In 2020 is het nieuwe subsidiebeleid in werking getreden zoals dat is vastgesteld in de raadsvergadering van 13 juni 2019. In de begroting voor het jaar 2021 zijn de volgende bedragen opgenomen, waarvoor subsidies beschikt kunnen worden:

Tabel 59

Onderdeel subsidieplan 2020 tm 2023	Begroot budget	Subsidieplafond vastgesteld
Thema 1: Welzijn	€ 1.210.000	Ja
Thema 2: Bibliotheekvoorziening	€ 322.705	Ja
Thema 2: Vluchtelingenwerk	€ 27.002	nee
Thema 2: Lokale Omroepactiviteiten	€ 15.451	nee
Thema 2: Reddingswerk	€ 1.221	Ja
Thema 2: Preventie Jeugdcriminaliteit	€ 6.994	Ja
Thema 2: Discriminatievoorziening	€ 8.011	Ja
Thema 3: Cultuur, cultureel erfgoed, sport en scouting	€ 143.419	ja

Subsidieplafonds

Het college heeft voor het overgrote deel van de subsidies subsidieplafonds bepaald om de uitgaven ook juridisch te limiteren. De subsidiebudgetten waarvoor geen plafond is vastgesteld, worden bepaald op basis van wettelijke richtlijnen of worden anderszins beïnvloed van buitenaf. Hierbij moet – binnen de financiële kaders over de begroting – afgeweken kunnen worden van het hier opgenomen subsidiebudget. Voor wat betreft de verdeling van subsidies binnen de thema's is bepaald dat verstrekking van subsidie plaatsvindt zoals verwoord in het subsidieplan 2021-2024, totdat het voor de betrokken subsidie vastgestelde subsidieplafond is bereikt.

Rapportage via de jaarrekening

De rapportage over de beschikte subsidies wordt opgenomen in de jaarrekening over 2021.

Over de subsidies over het jaar 2020 wordt eveneens in de jaarrekening van dat jaar gerapporteerd.

Overzicht baten en lasten per taakveld

Tabel 60

Programma:P0 Bestuur en ondersteuning	Begroting 2021	Begroting 2021	Begroting 2021
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	151.875	-3.309.597	-3.157.722
0.2 Burgerzaken	298.986	-739.494	-440.508
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	43.430	-316.109	-272.679
0.4 Overhead	20.000	-8.179.476	-8.159.476
0.5 Treasury	1.182.272	-483.335	698.937
0.61 OZB Woningen	6.091.976	-259.876	5.832.100
0.62 OZB Niet-Woningen	1.050.521	-50.848	999.673
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0
0.64 Belastingen overig	1.318.754	-90.392	1.228.362
0.7 Alg uitk. & ov. uitk. gemeentefonds	31.117.102	0	31.117.102
0.8 Overige baten en lasten	60.791	-687.835	-627.044
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	0	-1	-1
0.11 Resultaat rekening Baten en Lasten	0	-1	-1
Saldo van baten en lasten programma	41.335.707	-14.116.964	27.218.743
Programma:P1 Veiligheid	Begroting 2021	Begroting 2021	Begroting 2021
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	Saldo
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	112.900	-1.557.072	-1.444.172
1.2 Openbare orde en veiligheid	92.308	-603.389	-511.081
Saldo van baten en lasten programma	205.208	-2.160.461	-1.955.253
Programma:P2 Verkeer en vervoer	Begroting 2021	Begroting 2021	Begroting 2021
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	Saldo
2.1 Verkeer en vervoer	111.300	-3.496.570	-3.385.270
2.2 Parkeren	13.139	-62.089	-48.950
2.3 Recreatieve havens	0	-7.023	-7.023
2.5 Openbaar vervoer	0	-14.047	-14.047
Saldo van baten en lasten programma	124.439	-3.579.729	-3.455.290
Programma:P3 Economie	Begroting 2021	Begroting 2021	Begroting 2021
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	Saldo
3.1 Economische ontwikkeling	0	-281.592	-281.592
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	67.660	-45.182	22.478
3.4 Economische promotie	161.324	-81.343	79.981
Saldo van baten en lasten programma	228.984	-408.117	-179.133
Programma:P4 Onderwijs	Begroting 2021	Begroting 2021	Begroting 2021
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	Saldo
4.1 Openbaar basisonderwijs	12.000	-197.636	-185.636
4.2 Onderwijshuisvesting	42.400	-778.378	-735.978
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	229.620	-696.579	-466.959
Saldo van baten en lasten programma	284.020	-1.672.593	-1.388.573
Programma:P5 Sport, cultuur en recreatie	Begroting 2021	Begroting 2021	Begroting 2021
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	Saldo

5.1 Sportbeleid en activering	0	-177.582	-177.582
5.2 Sportaccommodaties	47.839	-584.698	-536.859
5.3 Cultuurpresentatie,-prod.en-particip	69.710	-149.012	-79.302
5.4 Musea	0	-7.723	-7.723
5.5 Cultureel erfgoed	25.645	-224.936	-199.291
5.6 Media	61.315	-371.762	-310.447
5.7 Openbaar groen, (openlucht)recreatie	48.002	-2.758.509	-2.710.507
Saldo van baten en lasten programma	252.511	-4.274.222	-4.021.711
Programma:P6 Sociaal Domein	Begroting 2021	Begroting 2021	Begroting 2021
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	Saldo
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	350.491	-1.869.876	-1.519.385
6.2 Wijkteams	14.427	-557.405	-542.978
6.3 Inkomensregelingen	4.920.152	-6.768.361	-1.848.209
6.4 Begeleide participatie	0	-226.754	-226.754
6.5 Arbeidsparticipatie	0	-887.870	-887.870
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	-868.912	-868.912
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	146.167	-2.752.934	-2.606.767
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	1.160	-5.366.389	-5.365.229
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	8.100	-206.782	-198.682
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	-1.003.496	-1.003.496
Saldo van baten en lasten programma	5.440.497	-20.508.779	-15.068.282
Programma:P7 Volksgezondheid en milieu	Begroting 2021	Begroting 2021	Begroting 2021
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	Saldo
7.1 Volksgezondheid	73.995	-1.718.117	-1.644.122
7.2 Riolering	2.716.591	-1.743.722	972.869
7.3 Afval	3.748.029	-2.473.601	1.274.428
7.4 Milieubeheer	0	-696.434	-696.434
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	313.635	-308.618	5.017
Saldo van baten en lasten programma	6.852.250	-6.940.492	-88.242
Programma:P8 Wonen en bouwen	Begroting 2021	Begroting 2021	Begroting 2021
Saldo van baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten	Saldo
8.1 Ruimtelijke ordening	20.054	-1.422.509	-1.402.455
8.2 Grondexploitatie (niet bedr.terrein)	3.264.579	-3.330.270	-65.691
8.3 Wonen en bouwen	624.430	-935.583	-311.153
Saldo van baten en lasten programma	3.909.063	-5.688.362	-1.779.299
Reserves	Onttrekking	Toevoeging	Mutaties
P0 Bestuur en ondersteuning	250.000	0	250.000
P1 Veiligheid	0	0	0
P2 Verkeer en vervoer	1.017.184	-600.000	417.184
P3 Economie	0	0	0
P5 Sport, cultuur en recreatie	57.159	-36.433	20.726
P6 Sociaal Domein	562.185	0	562.185
P7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0
P8 Wonen en bouwen	564.757	0	564.757
Mutaties reserves	2.451.285	-636.433	1.814.852
Geraamde resultaat	61.083.964	-59.986.152	1.097.812

Incidentele baten en lasten

Om te kunnen beoordelen of de begroting materieel in evenwicht is (structurele lasten worden door structurele baten afgedekt) moeten de incidentele baten en lasten inzichtelijk te worden gemaakt.

Onder de lasten en baten die in dit overzicht moeten worden opgenomen, vallen o.a.:

- bijzondere baten a.g.v. verkoop van gemeentelijke eigendommen
- Verkoop tafelzilver
- incidentele bouwleges
- extra afschrijvingen t.l.v. de exploitatie
- extra dotaties aan voorzieningen o.a. voor onderhoud
- investeringen met maatschappelijk nut die ten laste van een reserve komen
- dotaties en onttrekkingen aan de concernreserve
- baten en lasten ten gevolge van incidenteel nieuw beleid
- voor- en nadelige afwikkelingsverschillen voorgaande dienstjaren
- eenmalige subsidies
- herstel van schade aan gemeentelijke eigendommen

In de tabellen hierna treft u de incidentele baten en lasten die zijn opgenomen in de begroting 2021 en een berekening van het structureel begrotingsresultaat.

Tabel 61

Programma/ Omschrijving "+ / +" is voordeel (bedragen * € 1.000)	lasten				Baten			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
3. Economie								
Stimulering lokale economie	-80	-80	-80					
Projecten agenda Leidse regio	-26	-26						
Subsidie ondernemersvereniging								
Dobbewijk/Ondernemersheffing	-26				27			
6. Sociaal domein								
Langer thuis wonen	-75							
Beschermd wonen	-50							
Capaciteit omklappen sociaal domein	-105	-105						
Toegang jeugdhulp	-269	-269						
7. Volksgezondheid en milieu								
Milieubeleidsplan	-150	-150	-150					
8. Wonen en ruimte								
Herontwikkeling Intratuin	-300				20			
Uitvoeren meerjaren prestatieafspraken	-8							
Capaciteit bouwen en wonen	-140	-140						
Impactanalyse Omgevingswet	-207							
Grex Duivenvoorde Corridor	-3.244	-2.207	-431	-378	2.286	65	2.715	2.651
					979	2.162	-2.263	-2.253
Totaal incidenteel	-4.679	-2.977	-661	-378	3.312	2.227	452	398
Mutaties reserves								
Storting/Dekking Concernreserve	-300				300			
Storting Kapitaallastenreserve	-300							
Dekking reserve Bovenwijkse voorzieningen					600			
Dekking egalisatiereserve sociaal domein					546	621		
Dekking reserve Invoering Omgevingswet					207			
Totaal incidenteel	-5.279	-2.977	-661	-378	4.965	2.848	452	398
Saldo incidentele baten en lasten	-314	-128	-210					20

Investerings

Tabel 62

Investeringsplanning 2021 - 2024				
Omschrijving investering	2021	2022	2023	2024
Investerings in Bruggen	57.500	57.500	57.500	57.500
Investering spoortunnel Horst en Voordelaan	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Steiger Hofvliet Starrenburg II	225.000	0	0	0
Investerings wegen	685.000	420.000	125.000	735.000
Tractie *	275.000	75.000	144.000	0
Verduurzaming vastgoed	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Koninklijke Marinelaan / gemeentewerf	0	2.800.000	0	0
IHP	0	0	1.500.000	0
Verkeersinstallatie herontwikkeling Intratuin	300.000	0	0	0
Dekking bestemmingsreserve 'bovenwijkse voorzieningen'	-300.000	0	0	0
MultiFunctionele Accommodatie	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal Investerings onderdeel van investeringsplafond	1.242.500	3.352.500	3.226.500	792.500
Integraal waterketenplan (IWKP)	2.945.000	3.485.000	1.610.000	1.170.000
Robuust scenario (IWKP)	0	p.m.	p.m.	p.m.
Persleiding Vlietwijk (IWKP)	p.m.	0	0	0
Waterbouwkundige kunstwerken (IWKP)	150.000	150.000	150.000	150.000
Tractie binnen gesloten systeem	250.000	0	0	0
Totaal Investerings gesloten systeem	3.345.000	3.635.000	1.760.000	1.320.000
Totaal Investerings	4.587.500	6.987.500	4.986.500	2.112.500

*In de loop van 2020 zal nog bezien zal worden of alle voertuigen geleased kunnen worden en zo ja, via welke constructie (financial of operational), en welke effecten dit heeft.

Investeringsplafond

In iedere begroting en de meerjarenramingen wordt de omvang van de afschrijvingslasten berekend en opgenomen. De gevolgen van investeringen sorteren met name op de langere termijn hun effect. Het sinds 2014 ingestelde investeringsplafond beoogt de afschrijvingslasten te maximeren om de lasten voor de exploitatie op een aanvaardbaar niveau te houden. Het maximale bedrag wat beschikbaar is aan afschrijvingslasten voor nieuwe investeringen is jaarlijks € 100.000.

Afbakening

De investeringen ten laste van de zogenaamde "gesloten exploitaties" (Riool en afval) blijven buiten beschouwing voor het investeringsplafond.

Tabel 63

Afschrijvingslasten investeringsplan onderdeel investeringsplafond				
Investeringsplan	2022	2023	2024	2025
Investeringsplan bruggen	7.063	8.500	9.938	11.375
Investeringsplan wegen	22.833	36.833	41.000	65.500
Gemeentewerf		49.700	49.700	49.700
IHP			26.250	26.250
Tractie	27.500	61.357	75.757	75.758
Totale afschrijvingslasten investeringsplan				
2020-2023	57.396	156.390	202.645	228.583
Investeringsplafond 2022-2025*	100.000	200.000	300.000	400.000
Ruimte binnen investeringsplafond	42.604	43.610	97.355	171.417